

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku
wraz z opinią i raportem niezależnego biegłego rewidenta**

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH	10
ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	12
1. Informacje ogólne.....	12
2. Skład Grupy	13
3. Skład Zarządu Spółki dominującej.....	16
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	17
5. Kontynuacja działalności.....	17
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	17
6.1. Oświadczenie o zgodności.....	17
6.2. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych	17
7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	18
8. Zmiany prezentacji i zmiany szacunków.....	20
8.1. Zmiany prezentacji	20
8.2. Zmiany szacunków.....	20
9. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	21
10. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	21
11. Istotne zasady rachunkowości	23
11.1. Zasady konsolidacji.....	23
11.2. Udział we wspólnym przedsięwzięciu	23
11.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych	23
11.4. Rzeczowe aktywa trwałe	24
11.5. Wartości niematerialne.....	25
11.6. Wartość firmy	27
11.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	28
11.8. Koszty finansowania zewnętrznego	29
11.9. Aktywa finansowe	30
11.10. Utrata wartości aktywów finansowych	31
11.11. Wbudowane instrumenty pochodne.....	32
11.12. Pochodne instrumenty finansowe	33
11.13. Rachunkowość zabezpieczeń.....	33
11.14. Pozostałe aktywa niefinansowe	34
11.15. Krótkoterminowe wartości niematerialne	35
11.16. Zapasy.....	35
11.17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	36
11.18. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	36
11.19. Kapitał podstawowy	36
11.20. Rezerwy	37
11.21. Płatności w formie akcji własnych.....	39
11.22. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne	39
11.23. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	39
11.24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	40
11.25. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	40
11.26. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	41
11.27. Prawa do emisji gazów	41
11.28. Leasing.....	41
11.29. Podatki	41
11.30. Przychody.....	43
11.31. Koszty.....	44
11.32. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	45
11.33. Przychody i koszty finansowe	45
11.34. Wynik netto na akcję	45
11.35. Rachunek przepływów pieniężnych	46
12. Informacje dotyczące segmentów działalności	46
12.1. Segmenty operacyjne	47

12.2.	Geograficzne obszary działalności	50
13.	Przychody i koszty	50
13.1.	Przychody ze sprzedaży	50
13.2.	Pozostałe przychody operacyjne	51
13.3.	Pozostałe koszty operacyjne.....	52
13.4.	Przychody finansowe	52
13.5.	Koszty finansowe	53
13.6.	Koszty według rodzaju	53
13.7.	Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	54
13.8.	Koszty świadczeń pracowniczych	54
14.	Podatek dochodowy.....	54
14.1.	Obciążenia podatkowe.....	54
14.2.	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej.....	55
14.3.	Odroczony podatek dochodowy.....	56
14.4.	Podatkowa Grupa Kapitałowa.....	57
15.	Majątek socjalny, zobowiązania ZFŚS oraz fundusze specjalne	57
16.	Rzeczowe aktywa trwałe.....	59
17.	Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	61
18.	Leasing.....	62
18.1.	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca	62
18.2.	Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	62
19.	Wartości niematerialne	63
20.	Zapasy	68
21.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	68
22.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	68
23.	Pozostałe aktywa	69
23.1.	Pozostałe aktywa finansowe	69
23.2.	Pozostałe długoterminowe aktywa niefinansowe	70
23.3.	Pozostałe krótkoterminowe aktywa niefinansowe	70
24.	Pozostałe zobowiązania niefinansowe	70
24.1.	Pozostałe zobowiązania długoterminowe	70
24.2.	Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	71
25.	Rozliczenia międzyokresowe	71
25.1.	Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	71
25.2.	Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	72
26.	Prawa do emisji dwutlenku węgla	72
27.	Świadczenia na rzecz pracowników	73
28.	Zysk przypadający na jedną akcję	76
29.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty	77
30.	Połączenia jednostek i nabycie udziałów niekontrolujących.....	78
31.	Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały.....	83
31.1.	Kapitał podstawowy	83
31.2.	Prawa akcjonariuszy	84
31.3.	Kapitał zapasowy	84
31.4.	Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	85
31.5.	Udziały niekontrolujące	85
32.	Rezerwy	86
32.1.	Zmiany stanu rezerw	86
32.2.	Opis istotnych tytułów rezerw.....	86
32.2.1	Rezerwa na roszczenia od kontrahentów, na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia	86
32.2.2	Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych	87
32.2.3	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	87
32.2.4	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	88
32.2.5	Pozostałe rezerwy	88
33.	Zobowiązania inwestycyjne	88
34.	Zobowiązania warunkowe.....	88
35.	Rozliczenia podatkowe	92
36.	Informacja o podmiotach powiązanych.....	93

36.1.	Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa.....	94
36.2.	Wynagrodzenie kadry kierowniczej.....	94
37.	Instrumenty finansowe	96
37.1.	Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych	96
37.2.	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych	98
37.3.	Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych	99
37.3.1	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.....	99
37.3.2	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	99
37.3.3	Pożyczki i należności	99
37.3.4	Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39.....	99
37.3.5	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	99
37.3.6	Zabezpieczenie spłaty zobowiązań	102
38.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	104
38.1.	Ryzyko stopy procentowej	105
38.2.	Ryzyko walutowe	106
38.3.	Ryzyko cen surowców i towarów	107
38.4.	Ryzyko kredytowe	108
38.4.1	Nabyte obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	109
38.4.2	Należności z tytułu dostaw i usług	109
38.4.3	Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty	109
38.4.4	Instrumenty pochodne.....	110
38.4.5	Odpisy aktualizujące i wiekowanie aktywów finansowych.....	110
38.5.	Ryzyko związane z płynnością	111
38.6.	Instrumenty pochodne.....	112
38.7.	Ryzyko rynkowe – analiza wrażliwości	113
38.7.1	Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe.....	113
38.7.2	Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej	115
39.	Zarządzanie kapitałem	115
40.	Struktura zatrudnienia	116
41.	Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego	117
42.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	117

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów bez wyłączenia akcyzy		16 282 481	11 108 492
Podatek akcyzowy		(393 757)	(418 178)
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów		15 888 724	10 690 314
Przychody ze sprzedaży usług		4 825 806	4 698 111
Pozostałe przychody		40 692	40 454
Przychody ze sprzedaży	13.1	20 755 222	15 428 879
Koszt własny sprzedaży	13.6	(18 184 818)	(13 089 128)
Zysk brutto ze sprzedaży		2 570 404	2 339 751
Pozostałe przychody operacyjne	13.2	106 162	105 186
Koszty sprzedaży	13.6	(283 684)	(231 252)
Koszty ogólnego zarządu	13.6	(664 350)	(670 308)
Pozostałe koszty operacyjne	13.3	(117 043)	(144 118)
Zysk operacyjny		1 611 489	1 399 259
Przychody finansowe	13.4	115 767	92 284
Koszty finansowe	13.5	(160 274)	(233 993)
Udział w zysku (stracie) jednostki stowarzyszonej i w wspólnego przedsięwzięcia wykazywanego metodą praw własności	2	(1 046)	(236)
Zysk brutto		1 565 936	1 257 314
Podatek dochodowy	14.1	(326 576)	(265 931)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		1 239 360	991 383
Zysk netto za rok obrotowy		1 239 360	991 383
Pozostałe całkowite dochody:			
Zmiana w wartości instrumentów zabezpieczających		-	1 112
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		358	(271)
Podatek dochodowy odnoszący się do elementów pozostałych całkowitych dochodów	14.1	-	(211)
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy, po uwzględnieniu podatku		358	630
Całkowite dochody za rok obrotowy		1 239 718	992 013
Zysk przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		1 220 011	858 656
Udziałom niekontrolującym	31.5	19 349	132 727
Całkowity dochód przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		1 220 369	859 151
Udziałom niekontrolującym	31.5	19 349	132 862
Zysk na jedną akcję (w złotych):			
– podstawowy zysk za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	28	0,70	0,54
– podstawowy zysk z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	28	0,70	0,54
– rozwodniony zysk za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	28	0,70	0,54
– rozwodniony zysk z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	28	0,70	0,54

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010 <i>(dane przekształcone)</i>	Stan na 1 stycznia 2010 <i>(dane przekształcone)</i>
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	16	21 911 047	17 524 936	17 260 573
Wartości niematerialne	19, 8	988 950	346 340	342 866
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazywane metodą praw własności	2, 37.1	22 717	764	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	23.1, 37.1, 38.4	197 470	177 452	179 746
Pozostałe długoterminowe aktywa niefinansowe	23.2	96 349	123 613	58 547
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	14.3	31 965	161 806	152 221
		23 248 498	18 334 911	17 993 953
Aktywa obrotowe				
Krótkoterminowe wartości niematerialne	19, 8	870 954	624 190	481 885
Zapasy	20	574 790	408 560	536 201
Należności z tytułu podatku dochodowego		64 266	74 749	52 926
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	21, 37.1, 38.4	2 743 344	2 273 145	1 874 996
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	23.1, 37.1, 38.4	108 024	28 193	18 753
Pozostałe krótkoterminowe aktywa niefinansowe	23.3	289 034	208 158	158 725
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22, 37.1	505 670	1 473 981	1 032 103
		5 156 082	5 090 976	4 155 589
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	17	8 951	4 397	5 951
SUMA AKTYWÓW		28 413 531	23 430 284	22 155 493

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – ciąg dalszy

	Nota	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010 (dane przekształcone)	Stan na 1 stycznia 2010 (dane przekształcone)
PASYWA				
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej				
Kapitał podstawowy	31.1	8 762 747	15 772 945	13 986 284
Kapitał zapasowy	31.3	7 412 882	475 088	64 050
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających		-	-	(766)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		87	(271)	-
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	31.4	(497 995)	(1 542 937)	(2 191 002)
		15 677 721	14 704 825	11 858 566
Udziały niekontrolujące	31.5	461 347	507 246	2 375 100
Kapitał własny ogółem		16 139 068	15 212 071	14 233 666
Zobowiązania długoterminowe				
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	37.1, 37.3	4 251 944	1 076 178	1 179 406
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	18.2, 37.1	56 232	67 810	88 291
Rezerwy długoterminowe i świadczenia pracownicze	27, 32	1 202 840	1 059 028	978 807
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	25	642 549	644 522	624 567
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe finansowe zobowiązania długoterminowe	37.1	7 968	6 910	5 683
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14.3	1 270 390	1 215 615	1 150 695
		7 431 923	4 070 063	4 027 449
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania	37.1	2 349 201	1 629 723	1 490 726
Bieżąca część kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	37.1, 37.3	214 169	325 027	596 315
Bieżąca część zobowiązań z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	18.2, 37.1	14 761	23 452	35 377
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	24.2	644 910	752 819	556 669
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	25	279 058	189 712	210 267
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		163 437	68 672	67 034
Rezerwy krótkoterminowe i świadczenia pracownicze	27, 32	1 177 004	1 158 745	937 990
		4 842 540	4 148 150	3 894 378
Zobowiązania razem		12 274 463	8 218 213	7 921 827
SUMA PASYWÓW		28 413 531	23 430 284	22 155 493

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

	Nota	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej					Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
		Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty			
Na dzień 1 stycznia 2011 roku		15 772 945	475 088	-	(271)	(1 542 937)	14 704 825	507 246	15 212 071
Wynik okresu		-	-	-	-	1 220 011	1 220 011	19 349	1 239 360
Inne całkowite dochody		-	-	-	358	-	358	-	358
Razem całkowite dochody za rok obrotowy		-	-	-	358	1 220 011	1 220 369	19 349	1 239 718
Podział zysków z lat ubiegłych		-	-	-	-	-	-	-	-
Obniżenie kapitału podstawowego poprzez zmniejszenie wartości nominalnej akcji	31.1	(7 010 198)	7 010 198	-	-	-	-	-	-
Nabycie udziałów niekontrolujących	30	-	-	-	-	192	192	(1 104)	(912)
Zmiana udziałów niekontrolujących w wyniku połączeń	30	-	-	-	-	25	25	(62)	(37)
Wpłata z zysku		-	-	-	-	-	-	-	-
Wypłata dywidendy	29	-	(72 404)	-	-	(190 478)	(262 882)	(14 278)	(277 160)
Nabycie spółek zależnych z Grupy GZE S.A.	30	-	-	-	-	-	-	778	778
Odkup udziałów niekontrolujących	30	-	-	-	-	15 192	15 192	(50 582)	(35 390)
Na dzień 31 grudnia 2011 roku		8 762 747	7 412 882	-	87	(497 995)	15 677 721	461 347	16 139 068

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH – ciąg dalszy

	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej							
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
Na dzień 1 stycznia 2010 roku	13 986 284	64 050	(766)	-	(2 191 002)	11 858 566	2 375 100	14 233 666
Wynik okresu	-	-	-	-	858 656	858 656	132 727	991 383
Inne całkowite dochody	-	-	766	(271)	-	495	135	630
Razem całkowite dochody za rok obrotowy	-	-	766	(271)	858 656	859 151	132 862	992 013
Podział zysków z lat ubiegłych	-	176 159	-	-	(176 159)	-	-	-
Emisja akcji połączeniowych i rozliczenie nabycia udziałów niekontrolujących	318 665	-	-	-	(145 651)	173 014	(169 364)	3 650
Wykup udziałów niekontrolujących za gotówkę i poprzez emisję kapitału podstawowego	1 467 996	234 879	-	-	110 204	1 813 079	(1 813 788)	(709)
Wpłata z zysku	-	-	-	-	32	32	-	32
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	(6 027)	(6 027)
Odkup udziałów niekontrolujących	-	-	-	-	983	983	(11 537)	(10 554)
Na dzień 31 grudnia 2010 roku	15 772 945	475 088	-	(271)	(1 542 937)	14 704 825	507 246	15 212 071

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/ (strata) brutto		1 565 936	1 257 314
Korekty o pozycje:			
Udział w zysku jednostki stowarzyszonej i wspólnego przedsięwzięcia wykazywanego metodą praw własności		1 046	236
Amortyzacja		1 411 097	1 358 778
Zysk/strata z tytułu różnic kursowych		2 819	43
Odsetki i dywidendy, netto		58 294	132 331
(Zysk)/ strata na działalności inwestycyjnej		(16 568)	13 153
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności		(147 945)	(395 393)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów		(184 588)	117 372
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		(76 220)	215 558
Zmiana stanu pozostałych aktywów długo- i krótkoterminowych		(78 266)	(111 089)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów i dotacji rządowych oraz rozliczeń międzyokresowych biernych kosztów		(35 276)	(31 098)
Zmiana stanu rezerw		(174 358)	201 130
Podatek dochodowy zapłacony		(111 929)	(238 400)
Pozostałe		(391)	410
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		2 213 651	2 520 345
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		39 957	11 731
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(2 302 270)	(1 518 088)
Sprzedaż aktywów finansowych	23.1	114 304	56 189
Nabycie aktywów finansowych	23.1	(147 989)	(69 570)
Nabycie udziałów i akcji w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazywanych metodą praw własności		(23 000)	(1 000)
Przejęcie jednostki zależnej, po potrąceniu przyjętych środków pieniężnych	30	(3 379 615)	23
Dywidendy otrzymane		8 173	4 349
Odsetki otrzymane		666	1 377
Splata udzielonych pożyczek		240	1 475
Udzielenie pożyczek		-	(1 400)
Pozostałe		-	6 438
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(5 689 534)	(1 508 476)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH - ciąg dalszy

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(25 603)	(35 842)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		87 254	167 115
Splata pożyczek/kredytów		(467 183)	(744 020)
Emisja dłużnych papierów wartościowych		3 300 000	848 200
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-	(608 692)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej		(262 882)	-
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym		(13 676)	(5 573)
Odsetki zapłacone		(52 292)	(115 820)
Nabycie udziałów niekontrolujących	31.5	(37 800)	(9 863)
Pozostałe		(17 779)	(8 369)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		2 510 039	(512 864)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(965 844)	499 005
Różnice kursowe netto		(3)	(134)
Środki pieniężne na początek okresu		1 471 660	972 655
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	22	505 816	1 471 660
o ograniczonej możliwości dysponowania		176 241	165 862

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa TAURON”) składa się z TAURON Polska Energia S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”, „Spółka dominująca”) i jej spółek zależnych. TAURON Polska Energia S.A. prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej, związanej aktem notarialnym w dniu 6 grudnia 2006 roku. Do dnia 16 listopada 2007 roku Spółka działała pod firmą Energetyka Południe S.A. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2010 roku.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, Katowice-Wschód Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271562.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 240524697.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

1. Wydobycie węgla kamiennego.
2. Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł konwencjonalnych.
3. Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.
4. Dystrybucja energii elektrycznej.
5. Sprzedaż energii i pozostałych produktów rynku energetycznego.
6. Świadczenie innych usług związanych z realizacją zadań, o których mowa powyżej.

Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji przyznanych poszczególnym jednostkom wchodzącym w skład Grupy.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

2. Skład Grupy

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupę Kapitałową TAURON Polska Energia S.A. tworzyły spółki bezpośrednio i pośrednio zależne objęte konsolidacją, przedstawione w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa spółki	Adres	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON w kapitale spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2011 roku	Udział TAURON w organie stanowiącym spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2011 roku
1	TAURON Wytwarzanie S.A. ¹ (dawniej: Południowy Koncern Energetyczny S.A.)	40-389 Katowice; ul. Lwowska 23	Wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej i ciepła	99,72%	TAURON Polska Energia S.A. – 99,72%	99,72%	TAURON Polska Energia S.A. – 99,72%
2	TAURON Dystrybucja S.A. ¹ (dawniej: EnergiaPro S.A.)	30-390 Kraków; ul. Zawila 65 L	Dystrybucja energii elektrycznej	99,38%	TAURON Polska Energia S.A. – 99,38%	99,51%	TAURON Polska Energia S.A. – 99,51%
3	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	30-417 Kraków; ul. Łagiewnicka 60	Sprzedaż energii elektrycznej	100,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 100,00%	100,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 100,00%
4	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	53-128 Wrocław; ul. Sudecka 95-97	Działalność usługowa (obsługa klienta)	100,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 100,00%	100,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 100,00%
5	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	58-500 Jelenia Góra; ul. Obrońców Pokoju 2B	Wytwarzanie energii elektrycznej, handel energią elektryczną	100,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 100,00%	100,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 100,00%
6	Elektrociepłownia Tychy S.A.	43-100 Tychy; ul. Przemysłowa 47	Wytwarzanie energii elektrycznej, produkcja i dystrybucja ciepła	95,47%	TAURON Polska Energia S.A. – 95,47%	99,05%	TAURON Polska Energia S.A. – 99,05%
7	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. ²	32-063 Krzeszowice 3; os. Czatkowice 248	Wydobywanie, kruszenie i rozdrabnianie skał wapiennych oraz wydobywanie kamienia dla potrzeb budownictwa	99,72%	TAURON Wytwarzanie S.A. – 100,00%	99,72%	TAURON Wytwarzanie S.A. – 100,00%
8	Południowy Koncern Węglowy S.A. ²	43-600 Jaworzno; ul. Grunwaldzka 37	Wydobywanie węgla kamiennego	52,33%	TAURON Wytwarzanie S.A. – 52,48%	67,82%	TAURON Wytwarzanie S.A. – 68,01%

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Lp.	Nazwa spółki	Adres	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON w kapitale spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2011 roku	Udział TAURON w organie stanowiącym spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2011 roku
9	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.	40-389 Katowice; ul. Lwowska 23	Obrót energią elektryczną	100,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 100,00%	100,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 100,00%
10	TAURON Ciepło S.A. ¹ (dawniej: Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Katowice S.A.)	40-126 Katowice; ul. Grażyńskiego 49	Produkcja i dystrybucja ciepła	90,06%	TAURON Polska Energia S.A. – 90,06%	91,76%	TAURON Polska Energia S.A. – 91,76%
11	Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o.	41-308 Dąbrowa Górnicza; al. J. Piłsudskiego 92	Wytwarzanie energii elektrycznej, produkcja ciepła i gazów technicznych	84,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 84,00%	84,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 84,00%
12	TAURON Czech Energy s.r.o.	720 00 Ostrawa; Na Rovince 879/C Republika Czeska	Obrót energią elektryczną	100,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 100,00%	100,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 100,00%
13	BELS INVESTMENT Sp. z o.o.	58-500 Jelenia Góra; ul. Obrońców Pokoju 2B.	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. – 100,00%	100,00%	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. – 100,00%
14	MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o.	58-500 Jelenia Góra; ul. Obrońców Pokoju 2B.	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. – 100,00%	100,00%	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. – 100,00%
15	Lipniki Sp. z o.o.	52-420 Wrocław; ul. Tadeusza Mikulskiego 5	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. – 100,00%	100,00%	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. – 100,00%
16	Górnśląski Zakład Elektroenergetyczny S.A.	44-100 Gliwice; ul. Barlickiego 2	Działalność holdingów finansowych	99,98%	TAURON Polska Energia S.A. – 99,98%	99,98%	TAURON Polska Energia S.A. – 99,98%

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Lp.	Nazwa spółki	Adres	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON w kapitale spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2011 roku	Udział TAURON w organie stanowiącym spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2011 roku
17	Vattenfall Distribution Poland S.A. ³	44-100 Giwice; ul. Portowa 14a	Dystrybucja energii elektrycznej	99,98%	Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. – 100%	99,98%	Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. – 100%
18	Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. ⁴	44-100 Gliwice; ul. Barlickiego 2a	Handel energią elektryczną	99,98%	Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. – 99,998%, Vattenfall Network Services Poland Sp. z o.o. – 0,002%	99,98%	Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. – 99,998%, Vattenfall Network Services Poland Sp. z o.o. – 0,002%
19	Vattenfall Network Services Poland Sp. z o.o. ⁵	44-100 Gliwice; ul. Myśliwska 6	Naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych, wykonanie instalacji elektrycznych, budowa linii elektroenergetycznych	99,98%	Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. – 99,8%, Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. – 0,2%	99,98%	Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. – 99,8%, Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. – 0,2%
20	Vattenfall Wolin-North Sp. z o.o. ⁶	44-100 Gliwice; ul. Barlickiego 2	Wytwarzanie energii elektrycznej	99,98%	Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. – 100%	99,98%	Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. – 100%
21	Vattenfall Business Services Poland Sp. z o.o. ⁷	44-100 Gliwice; ul. Wybrzeże Armii Krajowej 19b	Działalność usługowa	99,98%	Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. – 100%	99,98%	Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. – 100%

¹ W trzecim kwartale 2011 roku miały miejsce połączenia wybranych spółek zależnych, co zostało szerzej opisane poniżej. Południowy Koncern Energetyczny S.A. przejęła Elektrownię Stalowa Wola S.A. i zmieniła nazwę na TAURON Wytwarzanie S.A., EnergiaPro S.A. przejęła spółkę ENION S.A. i zmieniła nazwę na TAURON Dystrybucja S.A., Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Katowice S.A. przejęła Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Dąbrowie Górniczej S.A. i zmieniła nazwę na TAURON Ciepło S.A.

² TAURON Polska Energia S.A. jest użytkownikiem udziałów/akcji będących własnością TAURON Wytwarzanie S.A. W następstwie podpisania umów użytkowania udziałów TAURON Polska Energia S.A. dysponuje 100% udziałem w kapitale zakładowym i organie stanowiącym spółki Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. oraz 52,48% udziałem w kapitale zakładowym, dającym 68,01% głosów na Walnym Zgromadzeniu spółki Południowy Koncern Węglowy S.A.

³ W dniu 20 lutego 2012 roku Sąd Rejonowy zarejestrował w Krajowym Rejestrze Sądowym zmianę firmy spółki z Vattenfall Distribution Poland S.A. na TAURON Dystrybucja GZE S.A.

⁴ Zgromadzenie Wspólników spółki w dniu 21 lutego 2012 roku podjęło uchwałę o zmianie firmy spółki z Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. na TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.

⁵ W dniu 15 lutego 2012 roku Sąd Rejonowy zarejestrował w Krajowym Rejestrze Sądowym zmianę firmy spółki z Vattenfall Network Services Poland Sp. z o.o. na TAURON Serwis GZE Sp. z o.o.

⁶ W dniu 27 lutego 2012 roku Sąd Rejonowy zarejestrował w Krajowym Rejestrze Sądowym zmianę firmy spółki z Vattenfall Wolin – North Sp. z o.o. na TAURON Ekoenergia GZE Sp. z o.o.

⁷ Zgromadzenie Wspólników spółki w dniu 24 stycznia 2012 roku podjęło uchwałę o zmianie firmy spółki z Vattenfall Business Services Poland Sp. z o.o. na TAURON Obsługa Klienta GZE Sp. z o.o.

Wspólne przedsięwzięcie

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. została utworzona z inicjatywy TAURON Polska Energia S.A. oraz PGNiG S.A. w 2010 roku z kapitałem zakładowym w wysokości 2 000 tysięcy złotych. W roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku kapitał zakładowy spółki został podwyższony o łączną kwotę 26 200 tysięcy złotych do kwoty 28 200 tysięcy złotych. Rejestracja dwukrotnego podwyższenia kapitału zakładowego przez Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu miała miejsce w dniach 20 kwietnia oraz 9 września 2011 roku. Nowe emisje zostały objęte przez dotychczasowych akcjonariuszy, tj. przez Elektrownię Stalowa Wola S.A. (przejętą w sierpniu 2011 roku przez TAURON Wytwarzanie S.A.) oraz PGNiG Energia S.A. posiadających po 50% udziałów w kapitale i organie stanowiącym spółki Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. (udział pośredni TAURON Polska Energia S.A. wynosi 49,86%).

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. jest spółką celową, poprzez którą partnerzy zamierzają zrealizować inwestycję polegającą na budowie bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli opalanego gazem ziemnym o mocy elektrycznej brutto 400 MWe i mocy cieplnej netto 240 MWt. Zakończenie projektu przewidziane jest na 2015 rok. Partnerzy przewidują realizację projektu na równych zasadach, zarówno w zakresie praw, jak i obowiązków.

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. jako wspólne przedsięwzięcie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym została ujęta metodą praw własności.

Inwestycję we wspólnym przedsięwzięciu według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku wycenianą metodą praw własności prezentuje poniższa nota:

	Stan na dzień 31 grudnia 2011 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2010 roku
Aktywa trwałe (długoterminowe)	40 423	1 563
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	7 796	1 080
Zobowiązania długoterminowe (-)	(255)	(57)
Zobowiązania krótkoterminowe (-)	(2 403)	(1 060)
Udział w aktywach netto	22 717	764
Wartość firmy	-	-
Udziały i akcje we wspólnym przedsięwzięciu	22 717	764
Udział w przychodach wspólnego przedsięwzięcia	146	5
Udział w zysku (stracie) wspólnego przedsięwzięcia	(1 046)	(236)

3. Skład Zarządu Spółki dominującej

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2010 roku wchodził:

- Dariusz Lubera – Prezes Zarządu,
- Joanna Schmid – Wiceprezes Zarządu,
- Dariusz Stolarczyk – Wiceprezes Zarządu,
- Krzysztof Zamasz – Wiceprezes Zarządu,
- Krzysztof Zawadzki – Wiceprezes Zarządu.

W dniu 24 lutego 2011 roku Rada Nadzorcza wybrała dotychczasowy Zarząd na kolejną kadencję, którego skład nie uległ zmianie w 2011 roku.

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2011 roku wchodził:

- Dariusz Lubera – Prezes Zarządu,
- Joanna Schmid – Wiceprezes Zarządu,
- Dariusz Stolarczyk – Wiceprezes Zarządu,

- Krzysztof Zamasz – Wiceprezes Zarządu,
- Krzysztof Zawadzki – Wiceprezes Zarządu.

Po dniu bilansowym do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 6 marca 2012 roku.

5. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”).

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

TAURON Dystrybucja S.A., Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o., Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o., Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. oraz spółki nabyte w transakcji zakupu akcji Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A. prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”). Jednostka dominująca oraz TAURON Dystrybucja S.A., sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF począwszy od sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się 1 stycznia 2010 roku. Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o., Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o., Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF począwszy od sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się 1 stycznia 2011 roku.

TAURON Czech Energy s.r.o. prowadzi swoje księgi rachunkowe oraz sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi w Republice Czeskiej.

Pozostałe spółki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe oraz sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”, „PSR”).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia niniejszego sprawozdania skonsolidowanego do zgodności z MSSF.

6.2. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru jednostki dominującej i innych spółek, z wyjątkiem TAURON Czech Energy s.r.o., uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Walutą funkcjonalną TAURON Czech Energy s.r.o. jest korona czeska („CZK”). Pozycje sprawozdania finansowego TAURON Czech Energy s.r.o. są przeliczane przy użyciu odpowiednich kursów wymiany na walutę prezentacji Grupy TAURON.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

W wyniku przeprowadzonych analiz na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa zidentyfikowała istnienie zewnętrznego czynnika, który mógłby wskazywać na ewentualną utratę wartości składników aktywów, jakim jest wyższa wartość bilansowa aktywów netto Grupy od wartości ich rynkowej kapitalizacji. W związku z tym Grupa przeprowadziła analizę przepływów pieniężnych generowanych przez poszczególne segmenty operacyjne działalności Grupy. W wyniku tej analizy nie stwierdzono, aby przepływy te były niższe od wartości bilansowej poszczególnych segmentów. Zdaniem Grupy wyniki powyższej analizy świadczą o tym, iż niska kapitalizacja rynkowa nie jest wystarczającą przesłanką dla przeprowadzania testów utraty wartości dla wszystkich aktywów Grupy. Dlatego też na dzień bilansowy Spółka nie przeprowadzała takich testów. Zgodnie z MSR 36, Grupa przeprowadziła testy z tytułu utraty wartości dla segmentów operacyjnych zawierających wartość firmy oraz testy z tytułu utraty wartości aktywów trwałych przypisanych do segmentu pozostałe - obszar dystrybucji i sprzedaży ciepła. Przeprowadzone testy wymagały oszacowania wartości użytkowej segmentów w oparciu o przyszłe przepływy pieniężne generowane przez te segmenty, które następnie przy zastosowaniu stopy dyskontowanej zostały skorygowane do wartości bieżącej. Założenia oraz istotne informacje dotyczące przeprowadzonych testów oraz analiz zamieszczono w notach 16 oraz 19 dodatkowych not objaśniających.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Kapitalizowane remonty generalne są amortyzowane w okresach pozostałych do przewidywanego rozpoczęcia kolejnego remontu generalnego danego urządzenia. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej

Odczyty liczników dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym oraz jej fakturowanie są dokonywane w większości w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym spółki obrotu energią wchodzące w skład Grupy dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży na każdy dzień bilansowy, za okres nie objęty odczytem.

Rekompensaty z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych

Grupa otrzymuje rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych zgodnie z Ustawą z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Przychód z tytułu rekompensat ujmowany jest sukcesywnie do wypracowanych praw do rekompensat do końca okresu ich obowiązywania. W celu oszacowania wartości przychodu przynależnego do danego okresu Grupa dokonuje szacunków celem określenia wskaźnika szacowanych kosztów osieroconych do łącznej sumy otrzymanych, zwróconych

i oczekiwanych zdyskontowanych zaliczek rocznych (w tym dotychczas otrzymanych zaliczek rocznych), korekt rocznych oraz przewidywanej korekty końcowej. Kwestia rekompensat z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych została szerzej opisana w nocie 34 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wycena rezerw na świadczenia pracownicze

Rezerwy na świadczenia pracownicze (rezerwa na odprawy emerytalne, rentowe i podobne, deputaty węglowe, rezerwa na odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla przyszłych i obecnych emerytów i rencistów, rezerwa na taryfę pracowniczą za energię elektryczną) zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych. Ponadto rozpoznane zostały rezerwy na świadczenia wynikające z programu wcześniejszych odejść emerytalnych, programu odpraw kompensacyjnych oraz programu odpraw przedemerytalnych. Szerszy opis powyższych rezerw oraz założenia zostały przedstawione w nocie 27.

Wycena rezerwy na koszty likwidacji zakładów górniczych oraz środków trwałych

Rezerwa tworzona jest w odniesieniu do zakładów górniczych wchodzących w skład Grupy na bazie szacunku przewidywanych kosztów likwidacji obiektów i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu eksploatacji. Podstawą szacowania wielkości rezerwy są opracowania sporządzone w oparciu o prognozy eksploatacji złoża (dla obiektów górniczych) oraz analizy technologiczno-ekonomiczne. Ponadto rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych tworzone są w przypadku wystąpienia takiego obowiązku lub podjęcia takiego zobowiązania przez Grupę.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień bilansowy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Klasyfikacja instrumentów finansowych

Stosując się do wytycznych MSR 39 w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi, posiadających ustalony termin płatności lub dające się ustalić terminy wymagalności dokonuje się klasyfikacji takich aktywów do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Dokonując takiego osądu, ocenia się intencję i możliwość utrzymania takich inwestycji do terminu wymagalności.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 37.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień bilansowy Grupa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej dana jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych.

Wycena zobowiązań z tytułu przymusowego odkupu akcji przez spółki zależne

W Grupie TAURON trwa proces przymusowego odkupu akcji przez spółki zależne: TAURON Wytwarzanie S.A., TAURON Dystrybucja S.A, TAURON Ciepło S.A. oraz Elektrociepłownia Tychy S.A., od akcjonariuszy mniejszościowych na podstawie art. 418¹ Kodeksu Spółek Handlowych. Potencjalne nierozpoznane zobowiązanie finansowe wobec uprawnionych akcjonariuszy z tytułu uprawnienia do przymusowego odkupu akcji, które skutkowałoby zmniejszeniem kapitału własnego, na dzień 31 grudnia 2011 roku jest nieistotne z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

8. Zmiany prezentacji i zmiany szacunków

8.1. Zmiany prezentacji

Dotychczas nabywane przez Grupę prawa majątkowe pochodzenia energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii oraz świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji lub źródłach zasilanych gazem ziemnym przeznaczone do umorzenia w związku ze sprzedażą energii elektrycznej odbiorcom finalnym oraz prawa do emisji gazów cieplarnianych nabywane w celu umorzenia ujmowane były jako wartości niematerialne w aktywach trwałych. Grupa zdecydowała o dokonaniu zmian prezentacji tych aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ w ocenie Zarządu Spółki aktywa niematerialne w przypadku gdy nabywane są z zamiarem umorzenia w roku następującym po zakończeniu okresu sprawozdawczego, ze względu na oczekiwany termin ich realizacji poprzez umorzenie, spełniają definicję aktywa obrotowego. Zdaniem Zarządu Spółki dokonana zmiana lepiej odzwierciedla intencję Grupy i charakter aktywów. W związku z tym na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa prezentuje prawa majątkowe pochodzenia energii oraz prawa do emisji gazów cieplarnianych nabywane w celu umorzenia w roku kolejnym jako aktywa obrotowe, w grupie krótkoterminowych wartości niematerialnych.

Wpływ zmian na sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2010 roku oraz na dzień 1 stycznia 2010 roku przedstawiony został w tabelach poniżej:

	Stan na 31 grudnia 2010 <i>(dane zatwierdzone)</i>	Zmiana prezentacyjna świadectw pochodzenia energii	Zmiana prezentacyjna praw do emisji gazów cieplarnianych	Stan na 31 grudnia 2010 <i>(dane przekształcone)</i>
Aktywa trwałe	18 959 101	(523 017)	(101 173)	18 334 911
Wartości niematerialne	970 530	(523 017)	(101 173)	346 340
Aktywa obrotowe	4 466 786	523 017	101 173	5 090 976
Krótkoterminowe wartości niematerialne	-	523 017	101 173	624 190

	Stan na 1 stycznia 2010 <i>(dane zatwierdzone)</i>	Zmiana prezentacyjna świadectw pochodzenia energii	Zmiana prezentacyjna praw do emisji gazów cieplarnianych	Stan na 1 stycznia 2010 <i>(dane przekształcone)</i>
Aktywa trwałe	18 475 838	(481 885)	-	17 993 953
Wartości niematerialne	824 751	(481 885)	-	342 866
Aktywa obrotowe	3 673 704	481 885	-	4 155 589
Krótkoterminowe wartości niematerialne	-	481 885	-	481 885

8.2. Zmiany szacunków

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym miały miejsce następujące istotne zmiany szacunków, wpływające na wartości wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym:

- zmiana założeń szacunków aktuarialnych, wpływ zmian szacunków na wysokość rezerw został przedstawiony w nocie 27,
- szacunki rezerwy na koszty likwidacji zakładów górniczych,
- szacunki okresów ekonomicznej użyteczności środków trwałych i wartości niematerialnych,
- szacunki w zakresie założeń dla testów na utratę wartości wartości firmy (nota 19).

9. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2011 roku.

- Zmiany do MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja: Klasyfikacja emisji praw poboru* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2010 roku lub później. Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy, ponieważ nie miały miejsca żadne zdarzenia, których by one dotyczyły.
- MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych* (znowelizowany w listopadzie 2009) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później. Zmieniony MSR 24 Grupa stosuje retrospektywnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku.
- Zmiany do KIMSF 14 *MSR 19 – Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności: przedpłaty minimalnych wymogów finansowania* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później. Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy, ponieważ nie miały miejsca żadne zdarzenia, których by one dotyczyły.
- KIMSF 19 *Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub później. Zastosowanie tej interpretacji nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki finansowe Grupy.
- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: ograniczone zwolnienie z obowiązku prezentowania danych porównawczych wymaganych przez MSSF 7 dla stosujących MSSF po raz pierwszy* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub później. Zastosowanie tych zmian nie miało istotnego wpływu na sytuację finansową ani na wyniki finansowe Grupy.
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF (opublikowane w maju 2010 roku) – część zmian ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku, a część dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku. Zastosowanie tych zmian nie miało istotnego wpływu na sytuację finansową ani na wyniki finansowe Grupy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

10. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- Faza pierwsza standardu MSSF 9 *Instrumenty Finansowe: Klasyfikacja i wycena* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE. W kolejnych fazach Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zajmie się rachunkowością zabezpieczeń i utratą wartości. Zastosowanie pierwszej fazy MSSF 9 będzie miało wpływ na klasyfikację i wycenę aktywów finansowych Grupy. Grupa dokona oceny tego wpływu w powiązaniu z innymi fazami, gdy zostaną one opublikowane, w celu zaprezentowania spójnego obrazu,

- Zmiany do MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji: transfer aktywów finansowych* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub później,
- Zmiany do MSR 12 *Podatek dochodowy: Realizacja podatkowa aktywów* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2012 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: znacząca hiperinflacja i usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- MSSF 11 *Wspólne przedsięwzięcia* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- MSSF 13 *Wycena według wartości godziwej* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze* - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE. Najistotniejsza dla Grupy zmiana do MSR 19 dotyczy likwidacji „metody korytarzowej” oraz konieczność retrospektywnego ujęcia zysków i strat aktuarialnych w pozostałych całkowitych dochodach. Wpływ zmian na Grupę został szerzej opisany w nocie 27 niniejszego sprawozdania finansowego,
- Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych: Prezentacja pozycji pozostałych całkowitych dochodów* - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- KIMSF 20 *Koszty usuwania nadkładu w fazie produkcyjnej w kopalni odkrywkowej* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji: Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych* - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja: Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych* - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE.

Poza wpływem zmiany do MSR 19 polegającej na likwidacji podejścia korytarzowego, do daty zatwierdzenia sprawozdania finansowego Zarząd Spółki nie określił, czy i w jakim stopniu wprowadzenie pozostałych powyższych standardów oraz interpretacji może wpłynąć na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

11. Istotne zasady rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które są wyceniane według wartości godziwej.

11.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje dane finansowe TAURON Polska Energia S.A. oraz jej jednostek zależnych sporządzone przez poszczególne jednostki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku oraz dnia 31 grudnia 2010 roku, a w przypadku jednostek zależnych przejętych w trakcie roku 2011 (nota 30) za okres od dnia objęcia kontroli przez jednostkę dominującą do dnia 31 grudnia 2011 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych, po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF, sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy Spółka ma możliwość kierowania polityką finansową i operacyjną danej jednostki bez zaangażowania kapitałowego.

11.2. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

Udziały we wspólnych przedsięwzięciach, gdzie Grupa sprawuje współkontrolę są ujmowane metodą praw własności. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto wspólnego przedsięwzięcia dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Ocena inwestycji w spółki współzależne pod kątem utraty wartości ma miejsce, kiedy istnieją przesłanki wskazujące na to, że nastąpiła utrata wartości lub odpis z tytułu utraty wartości dokonany w latach poprzednich już nie jest wymagany.

11.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji (kurs banku z którego korzysta jednostka) oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu

historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji.

Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę, ujmuje się jako element zmian wartości godziwej. Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i wycenianych do wartości godziwej, ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Waluta	31 grudnia 2011	31 grudnia 2010
USD	3,4174	2,9641
EUR	4,4168	3,9603
CZK	0,1711	0,1580

11.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe:

- utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celach administracyjnych lub w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu, a nie stanowiące nieruchomości inwestycyjnych, oraz
- którym towarzyszy oczekiwanie, że będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku do których istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym,
- cenę nabycia lub koszt wytworzenia składnika aktywów przez jednostkę można wycenić w wiarygodny sposób.

Jako składnik rzeczowych aktywów trwałych Grupa ujmuje grunty oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów.

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia powiększone o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Komponentem składników rzeczowych aktywów trwałych są również koszty remontów kapitałnych, przeglądów okresowych, jeśli ich wartość jest istotna, oraz koszty wymiany głównych części składowych.

Grupa ujmuje jako odrębne pozycje rzeczowych aktywów trwałych specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący, jeżeli ich okres użytkowania wynosi więcej niż 1 rok.

Pozostałe części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem wykazuje się jako zapasy i ujmuje w zysku lub stracie w momencie ich wykorzystania, za wyjątkiem kosztów wymiany części w ramach remontu kapitałnego danego składnika aktywów trwałych. Przyjęty poziom istotności podlega weryfikacji nie rzadziej niż na koniec każdego roku bilansowego.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszone o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja środków trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania środka trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący – ujmowane w pozycji rzeczowych aktywów trwałych – amortyzuje się przez okres użytkowania środka trwałego, którego dotyczą (tj. od dnia zakupu danej części do dnia zakończenia użytkowania środka trwałego).

Przeciętne okresy użytkowania poszczególnych grup środków trwałych są następujące:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	18 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	12 lat
Środki transportu	7 lat
Inne środki trwałe	8 lat

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna środków trwałych podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku finansowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków. Odpis amortyzacyjny ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii kosztów, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów trwałych.

Grupa nie dokonuje odpisów amortyzacyjnych gruntów oraz prawa wieczystego użytkowania gruntu.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania. Elementem wartości środków trwałych w budowie są także koszty finansowe podlegające kapitalizacji. Kwestię ich kapitalizacji opisano szerzej w notce 16.

11.5. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, takie jak:

- nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby własne, w szczególności:
 - autorskie lub pokrewne prawa majątkowe, koncesje, licencje (w tym dotyczące programów komputerowych),

- prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, programy komputerowe,
 - know-how, tzn. wartość stanowiącą równowartość uzyskanych informacji związanych z wiedzą w dziedzinie przemysłowej, handlowej, naukowej lub organizacyjnej,
 - prawa do emisji gazów cieplarnianych nabyte w celu umorzenia, w przypadku gdy w momencie zakupu intencją jednostki jest wypełnienie obowiązku umorzenia za lata kolejne (w przypadku gdy prawa do emisji gazów cieplarnianych nabywane są z zamiarem spełnienia obowiązku za rok bieżący prawa do emisji gazów cieplarnianych klasyfikowane są jako krótkoterminowe wartości niematerialne w aktywach obrotowych – szerzej opisane w notcie 11.15),
 - nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji świadectwa pochodzenia energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii oraz świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji lub źródłach zasilanych gazem ziemnym przeznaczone na własne potrzeby - w celu umorzenia, w przypadku gdy intencją jednostki jest wypełnienie obowiązku umorzenia za lata kolejne (w przypadku gdy intencją jednostki jest wypełnienie obowiązku umorzenia za rok bieżący, świadectwa pochodzenia energii klasyfikowane są jako krótkoterminowe wartości niematerialne w aktywach obrotowych – szerzej opisane w notcie 11.15).
- koszty prac rozwojowych,
 - wartość firmy z wyłączeniem wartości firmy wytworzonej przez jednostkę we własnym zakresie,
 - inne wartości niematerialne rozpoznane na nabyciu w ramach połączenia jednostek gospodarczych.

Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się także:

- obce wartości niematerialne przyjęte w odpłatne używanie na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, jeżeli umowa kwalifikowana jest do leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 *Leasing*,
- prawa majątkowe oddane innym jednostkom w używanie na podstawie umów najmu, dzierżawy, leasingu, lub innej umowy o podobnym charakterze, jeżeli umowa zaliczana jest do leasingu operacyjnego zgodnie z MSR 17 *Leasing*.

Na dzień początkowego ujęcia składnik wartości niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia w przypadku prac rozwojowych. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ocenia, czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony oraz, jeśli jest określony, oszacowuje długość tego okresu lub wielkość produkcji lub inną miarę będącą podstawą do określenia okresu użytkowania.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez szacowany okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku bilansowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane prospektywnie poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości.

Nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii oraz świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji lub źródłach zasilanych gazem ziemnym desygnowane na własne potrzeby ujmowane odpowiednio w cenie nabycia lub wartości godziwej na datę otrzymania.

Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień są rozpoznawane w wartości nominalnej tzn. wartości zerowej. Zakupione dodatkowo uprawnienia do emisji wyceniane są w koszcie nabycia pomniejszonym o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości, uwzględniając wartość rezydualną tych praw.

Koszty prac badawczych są odpisywane do zysku lub straty w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane.

Za wyjątkiem kosztów prac rozwojowych wszystkie wartości niematerialne wytworzone przez Grupę nie podlegają aktywowaniu i ujmowane są w zysku lub stracie okresu, w którym dotyczące ich koszty zostały poniesione. Wartość niematerialną powstałą w wyniku prac rozwojowych ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy można udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Do prac rozwojowych zalicza się:

- projektowanie, wykonanie i testowanie prototypów i modeli doświadczalnych (przed ich wdrożeniem do produkcji seryjnej lub użytkowania),
- projektowanie narzędzi, przyrządów do obróbki, form i matryc z wykorzystaniem nowej technologii,
- projektowanie, wykonanie i testowanie wybranych rozwiązań w zakresie nowych i udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów, procesów, systemów i usług.

Dla poszczególnych grup wartości niematerialnych przyjęto następujące średnie okresy użytkowania:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Patenty i licencje	3 lata
Koszty zakończonych prac rozwojowych	2 lata
Inne (w tym oprogramowanie)	7 lat

11.6. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - przekazanej zapłaty,
 - kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

11.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach

kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka została ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w zysku lub stracie. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

11.8. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych i wartości niematerialnych (dostosowywanych składników aktywów). Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych powstających w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Dostosowywany składnik aktywów to taki składnik aktywów, który wymaga znacznego czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży. Za znaczny okres czasu przyjmuje się okres 12 miesięcy.

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów to koszty, których można by uniknąć gdyby jednostka nie ponosiła wydatków związanych z nabyciem, budową lub dostosowywaniem składnika aktywów.

Mogą to być:

- koszty związane z finansowaniem zaciągniętym w celu nabycia, budowy konkretnego zadania inwestycyjnego (kredyty inwestycyjne, celowe) – finansowanie specyficzne,
- koszty związane z finansowaniem bez określonego celu, ale przeznaczone na sfinansowanie dostosowywanego składnika aktywów (finansowanie inne niż kredyty inwestycyjne) – finansowanie ogólne.

Finansowanie zewnętrzne inne niż finansowanie specyficzne uznawane jest do celów kalkulacji kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji za finansowanie ogólne, w stopniu w jakim można by uniknąć ponoszenia kosztów finansowania zewnętrznego, gdyby środki pieniężne zostały wykorzystane do spłaty zobowiązań wynikających z finansowania zewnętrznego.

Po zakończeniu dostosowywania składnika aktywów finansowanego przez finansowanie specyficzne finansowanie specyficzne jak i związane z nim koszty finansowania nie są brane pod uwagę przy określaniu kosztów finansowania podlegających kapitalizacji.

Kwotę kosztów ogólnego finansowania zewnętrznego podlegającą aktywowaniu określa się poprzez zastosowanie stopy kapitalizacji do nakładów poniesionych na dostosowywane składniki aktywów. Stopa kapitalizacji stanowi średnią ważoną stopę wszystkich kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących finansowania zewnętrznego stanowiących zobowiązania w danym okresie, ale innych niż finansowanie specyficzne.

Zakończenie kapitalizacji ma miejsce, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania danego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania zostały zakończone. Przerwy w kontynuacji realizacji projektu inwestycyjnego wynikające z charakterystyki prowadzonych działań nie powodują przerwania aktywacji kosztów związanych z obsługą finansowania zewnętrznego. W przypadku zawieszenia prac inwestycyjnych z jakiegokolwiek innego powodu, koszty finansowania zewnętrznego nie powinny być aktywowane od momentu przerwania realizacji działań inwestycyjnych do momentu ich ponownego podjęcia.

11.9. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa utrzymywane do terminu wymagalności (HTM),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (FVTPL),
- pożyczki i należności,
- aktywa dostępne do sprzedaży (AFS).

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, inne niż:

- wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone przez jednostkę jako dostępne do sprzedaży oraz
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z warunków:

- Jest kwalifikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, lub
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń i umów gwarancji finansowych,
- Został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane.

Pożyczki i należności

Pożyczki udzielone i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa dostępne do sprzedaży

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami dostępnymi do sprzedaży. Aktywa dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwa inwestycji, dla których nie ma notowanej ceny rynkowej, jest ustalana w odniesieniu do aktualnej wartości rynkowej innego instrumentu posiadającego zasadniczo takie same cechy lub w oparciu o przewidywane przepływy pieniężne z tytułu składnika aktywów stanowiącego przedmiot inwestycji (wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych). W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości.

Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny, za wyjątkiem:

- strat z tytułu utraty wartości,
- zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych,
- odsetek wyliczonych przy pomocy efektywnej stopy procentowej.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych w portfelu AFS są rozpoznawane w zysku lub stracie w momencie, kiedy prawo jednostki do otrzymania płatności jest ustalone.

11.10. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w wyniku okresu.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty

wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

11.11. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowany instrument pochodny jest składnikiem hybrydowego (łącznego) instrumentu, który zawiera również umowę zasadniczą, niebędącą instrumentem pochodnym. Składnik ten powoduje, że część przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmienia się w sposób podobny do przepływów wynikających z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego.

Grupa dokonuje analizy zawieranych i obowiązujących umów w celu identyfikacji wbudowanych instrumentów pochodnych.

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli są spełnione warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany,
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone do zysku lub straty.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Walutowy instrument pochodny wbudowany w umowy zasadnicze niebędące instrumentami finansowymi nie wymaga wyodrębnienia i oddzielnej wyceny jeżeli, jest ściśle powiązany z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej i obejmuje sytuacje gdy walutą umowy zasadniczej jest:

- walutą funkcjonalną, którejkolwiek ze stron umowy,
- walutą, w której zwyczajowo w obrocie międzynarodowym ustalana jest cena nabywanego lub sprzedawanego towaru lub usług,
- walutą powszechnie stosowaną w umowach kupna lub sprzedaży składników niefinansowych w środowisku gospodarczym, w którym umowa została zawarta.

„Wyodrębniony” wbudowany instrument pochodny jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej są ujmowane w zysku lub stracie.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia. W przypadku instrumentów wbudowanych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych Grupa dokonuje oceny wbudowanych instrumentów pochodnych na dzień połączenia, który to dzień jest dniem ich początkowego ujęcia przez Grupę.

11.12. Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim. *kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych typu IRS (interest rate swap)*. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane w wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Wartość godziwa kontraktów walutowych jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o takim samym terminie zapadalności lub na podstawie wyceny otrzymanej z instytucji finansowych. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana w oparciu o wyliczenia pochodzące z modelu matematycznego bazującego na bieżących wartościach kontraktów FRA oraz kwotowaniach IRS publikowanych na stronach Reutersa lub na podstawie wyceny otrzymanej z niezależnych instytucji finansowych.

11.13. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa posiada politykę rachunkowości zabezpieczeń, która określa stosowane zasady i rodzaje rachunkowości zabezpieczeń oraz ujęcie księgowe instrumentów zabezpieczających i pozycji zabezpieczanych. Zgodnie z przyjętą polityką Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Rachunkowość przepływów pieniężnych polega na zabezpieczeniu ekspozycji narażonej na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych, która jest związana z danym ryzykiem powiązanym z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub wysoce prawdopodobną przyszłą prognozowaną transakcją i która mogłaby wpłynąć na zysk lub stratę.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje się w następujący sposób:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, które stanowią efektywne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach oraz
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się jako zysk lub stratę bieżącego okresu.

W przypadku zabezpieczania przepływów pieniężnych postępuje się w następujący sposób:

- oddzielny składnik kapitału własnego związany z zabezpieczaną pozycją koryguje się do niższej spośród następujących kwot (w wartościach bezwzględnych):

- skumulowane od momentu ustanowienia zabezpieczenia zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym oraz
- skumulowane od momentu ustanowienia zabezpieczenia zmiany wartości godziwej (wartości bieżącej) oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanej pozycji;
- wszelkie pozostałe zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym lub wyznaczonym jego składniku (niestanowiące efektywnego zabezpieczenia), ujmuje się jako zysk lub stratę bieżącego okresu oraz
- w przypadku, gdy dokumentacja rachunkowości zabezpieczeń dla danego powiązania zabezpieczającego wyłącza z oceny efektywności określony składnik zysków lub strat, albo przepływów pieniężnych związanych z instrumentem zabezpieczającym, wtedy wyłączony składnik zysków lub strat ujmuje się jako zysk lub stratę bieżącego okresu, jeśli nie jest klasyfikowany do kategorii dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych.

Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zyski/straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego ujmuje się bezpośrednio jako zysk lub stratę bieżącego okresu w momencie, w którym pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę bieżącego okresu lub zalicza się do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania, gdy pozycja zabezpieczana powoduje powstanie aktywa lub zobowiązania niefinansowego.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza i dokumentuje się powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia.

Dokumentacja powinna zawierać identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

11.14. Pozostałe aktywa niefinansowe

Grupa ujmuje jako pozostałe aktywa niefinansowe rozliczenia międzyokresowe, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- wynikają one z przeszłych zdarzeń – poniesienie wydatku na cel operacyjny jednostek,
- ich wysokość można wiarygodnie określić,
- spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych,
- dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów, z zachowaniem zasady ostrożności.

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia, czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

W ciągu okresu sprawozdawczego przedmiotem rozliczeń międzyokresowych są między innymi:

- koszty ubezpieczeń majątkowych,
- koszty opłat bieżących za wieczyste użytkowanie gruntów,
- podatek od nieruchomości,
- koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego, obejmujące w szczególności koszty zbrojenia ścian wydobywczych oraz koszty drażnienia eksploatacyjnych wyrobisk chodnikowych nie zaliczanych do rzeczowych aktywów trwałych,
- odpisy na fundusz świadczeń socjalnych,
- prenumeraty,
- inne koszty dotyczące następnych okresów sprawozdawczych.

Do pozostałych aktywów niefinansowych zaliczane są w szczególności należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych (za wyjątkiem rozliczeń z tytułu CIT, które są prezentowane w oddzielnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej), nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFŚS oraz zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

11.15. Krótkoterminowe wartości niematerialne

Do krótkoterminowych wartości niematerialnych Grupa zalicza nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji świadectwa pochodzenia energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii oraz świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji przeznaczone na własne potrzeby, nabyte z zamiarem umorzenia w związku ze sprzedażą energii elektrycznej odbiorcom finalnym w roku bieżącym. W przypadku gdy spółka ma zamiar umorzyć świadectwa pochodzenia energii w celu spełnienia obowiązku lat kolejnych, klasyfikuje je jako wartości niematerialne w aktywach trwałych (nota 11.5).

Nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii oraz świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji lub źródłach zasilanych gazem ziemnym desygnowane na własne potrzeby ujmowane są jako składniki krótkoterminowych wartości niematerialnych odpowiednio w cenie nabycia lub wartości godziwej na datę otrzymania.

Do krótkoterminowych wartości niematerialnych Grupa zalicza również prawa do emisji gazów cieplarnianych w przypadku, gdy są one nabywane z zamiarem spełnienia obowiązku wynikającego z emisji gazów cieplarnianych za rok bieżący. Jeżeli spółka nabywa prawa do emisji gazów cieplarnianych w celu wypełnienia obowiązku umorzenia wynikającego z emisji w latach kolejnych, prawa do emisji gazów cieplarnianych prezentowane są jako wartości niematerialne w aktywach trwałych (nota 11.5). Nabyte prawa do emisji gazów cieplarnianych ujmowane są w cenie nabycia.

11.16. Zapasy

Do zapasów zalicza się:

- aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży, lub
- mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

W ramach zapasów wykazuje się również prawa do emisji oraz świadectwa pochodzenia nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji energii ze źródeł odnawialnych, gazowych oraz kogeneracji, które są przeznaczone do sprzedaży.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu są ujmowane w wartości zapasów. Wartość zapasów ustalana jest w następujący sposób:

Materiały	– w cenie nabycia ustalonej metodą „średniej ważonej”,
Produkty gotowe i produkty w toku	– koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego,
Towary	– w cenie nabycia ustalonej metodą „średniej ważonej”.

Świadczenia pochodzenia energii otrzymane nieodpłatnie z tytułu produkcji w źródłach odnawialnych, gazowych i kogeneracji wykazywane są według wartości godziwej z dnia, w którym ich przyznanie stało się pewne.

Stosowane do wyceny na dzień bilansowy ceny nabycia nie mogą być wyższe od ceny sprzedaży netto tych składników możliwej do uzyskania. Przez cenę sprzedaży netto możliwą do uzyskania rozumie się różnicę między szacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, a szacowanymi kosztami ukończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

11.17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, za wyjątkiem sytuacji, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, z uwzględnieniem odpisu na utratę wartości.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych - zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Wycena należności związana z odwracaniem dyskonta w związku z upływem czasu jest ujmowana jako przychody finansowe.

11.18. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują w szczególności środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. W przypadku występowania kredytów w rachunkach bieżących stanowiących element zarządzania gotówką, z uwzględnieniem zapisów MSR 7, saldo środków pieniężnych prezentuje się w rachunku przepływów pieniężnych po pomniejszeniu o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

11.19. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym jednostki dominującej. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału – jako wielkość ujemną. Akcje własne ujmuje się jako odrębną kategorię kapitału własnego ze znakiem ujemnym.

11.20. Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w zysku lub stracie po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

W szczególności Grupa utworzyła następujące tytuły rezerw:

- *rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia, nagrody jubileuszowe oraz świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy*

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy spółek Grupy mają prawo do następujących świadczeń:

- odpraw emerytalno-rentowych - wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę,
- nagród jubileuszowych - wypłacanych pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat,
- deputatów węglowych - wydawanych w określonej ilości w naturze lub wypłacanych w formie ekwiwalentu pieniężnego,
- ekwiwalentu pieniężnego wynikającego z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,
- odpraw pośmiertnych,
- świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych po okresie zatrudnienia.

Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

W zakresie świadczeń po okresie zatrudnienia Grupa rozlicza zyski i straty aktuarialne zgodnie z wymogami MSR 19, przy użyciu tzw. „metody korytarzowej”. Zgodnie z tą metodą, ustalając zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń, Spółka ujmuje część zysków i strat aktuarialnych jako przychody lub koszty, jeśli wartość netto skumulowanych nie ujętych zysków i strat aktuarialnych na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego przekracza 10% wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na ten dzień. Część zysków i strat aktuarialnych, przekraczających tak określony limit, jest ujmowana w wyniku okresu w wysokości równej ilorazowi nadwyżki wymienionej powyżej i przewidywanego średniego, pozostałego okresu zatrudnienia pracowników Spółki.

Dodatkowo zgodnie z MSR 19.133 Grupa ujmuje rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie programu dobrowolnych odejść. Wycena świadczeń opiera się na przewidywanej liczbie pracowników, którzy przyjmą tą propozycję oraz oszacowanej wartości odprawy.

- *rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych*

Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych ustalana jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów likwidacji opracowywane przez niezależnych ekspertów z uwzględnieniem dyskonta oraz salda tworzonego zgodnie z odrębnymi przepisami Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych. W odniesieniu do kopalń węgla kamiennego rezerwa ujmowana jest drugostronnie zgodnie z MSR 16 jako składnik wartości środków trwałych zakładu górniczego, a zmiany szacunków ujmowane są zgodnie z interpretacją KIMSF 1, tj. jako korekty salda rezerwy oraz skapitalizowanych przyszłych kosztów likwidacji zakładów górniczych.

- *rezerwa na koszty likwidacji szkód górniczych*

Rezerwę ustala się na podstawie zgłoszonych i udokumentowanych roszczeń z tego tytułu. Grupie nie jest znana metoda, pozwalająca na dokonanie wiarygodnego szacunku szkód górniczych, które pojawić się mogą w przyszłości, jako skutek bieżącej działalności wydobywczej.

- *rezerwa na likwidację składników rzeczowych aktywów trwałych*

Rezerwę ustala się z uwzględnieniem zasad określonych w MSR 16 i MSR 37 oraz KIMSF 1.

- *rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii*

Rezerwę z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych do umorzenia ujmuje się:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw,
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych.

- *rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów*

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona tylko wówczas, gdy rzeczywista emisja produkcji pokazuje niedobór uprawnień do emisji w odniesieniu do uprawnień przyznanych na cały okres rozliczeniowy.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych metodą zobowiązań netto w wysokości:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości posiadanych uprawnień, tzn. zakupionych po wartości bilansowej, otrzymanych w wartości zerowej,
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości niższej z wartości rynkowej uprawnień niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy i ewentualnej kary.

- *Rezerwa na zobowiązania z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości pod obiektami energetycznymi*

Spółki tworzą rezerwy na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz instalacje ciepłownicze, w kwocie prawdopodobnych kosztów odszkodowań z tego tytułu należnych właścicielom

nieruchomości do dnia bilansowego. Spółki nie tworzą rezerw na potencjalne niezgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym stanie korzystania z tych gruntów.

- *pozostałe rezerwy Grupa prezentuje w wiarygodnie oszacowanej, bieżącej wartości przyszłych zobowiązań.*

11.21. Płatności w formie akcji własnych

Płatności w formie akcji to transfer instrumentów kapitałowych jednostki lub ich ekwiwalentów dokonany przez nią lub jej akcjonariuszy na rzecz stron trzecich (również pracowników), które dostarczyły do danej spółki towary lub usługi, chyba że transfer ten jest dokonany w innym celu niż zapłata za towary i usługi dostarczone do jednostki.

Grupa ujmuje dobra lub usługi otrzymane bądź nabyte w ramach transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w momencie, gdy otrzymuje te dobra lub usługi. Jeśli dobra lub usługi otrzymane lub nabyte w ramach transakcji płatności w formie akcji nie kwalifikują się do ujęcia jako aktywa, jednostka ujmuje je jako koszt.

Grupa wycenia otrzymane dobra lub usługi i odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, chyba że niemożliwe jest wiarygodne oszacowanie ich wartości godziwej. Jeżeli Grupa nie może wiarygodnie oszacować wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, określa ich wartość oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w sposób pośredni poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych.

Jednostki rozpoznają koszt wynagrodzenia na rzecz pracowników w postaci akcji przez okres od dnia przyznania do daty nabycia praw do akcji. Wysokość kosztu ocenia się na podstawie wartości godziwej i dokonuje się wyceny na dzień przyznania instrumentów. Z uwagi na fakt, że wartości godziwej świadczeń pracowników nie da się zwykle bezpośrednio ocenić, należy wyliczyć wartość godziwą przyznanych instrumentów kapitałowych. Jeśli wynagrodzenie w akcjach jest obwarowane warunkami rynkowymi, w szacunku wartości godziwej przyznanych praw na dzień ich przyznania należy uwzględnić prawdopodobieństwo wystąpienia warunków rynkowych. Warunki dotyczące osiągniętych wyników i świadczonych usług nie oparte na warunkach rynkowych nie są uwzględniane w wartości godziwej ustalonej na dzień przyznania opcji. Początkowy koszt ocenia się na podstawie przewidywanej liczby akcji, do których beneficjenci ostatecznie nabędą prawa uwzględniając prawdopodobieństwo wystąpienia warunków innych niż rynkowe. Następnie koryguje się go w okresie nabywania praw do akcji, jeżeli faktyczne wyniki są inne od przewidywanych.

Płatności w formie akcji własnych wynikające z uprawnienia pracowników do nieodpłatnego nabycia akcji spółek na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych ujmowane były zgodnie z powyższymi zasadami przez okres od daty komercjalizacji i powstania danej spółki zależnej do daty przydziału akcji. Programy akcji pracowniczych w Grupie TAURON zostały zakończone w 2009 roku.

11.22. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Podział wypracowanego zysku na powiększenie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych lub nagrody z zysku dla pracowników klasyfikowane są jako koszty operacyjne roku, za który dokonano podziału zysku.

11.23. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w wyniku okresu z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

11.24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty. Do pozostałych zobowiązań finansowych zalicza się zobowiązania z tytułu wynagrodzeń, które wyceniane w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane, ze względu na spełnienie określonych warunków, do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w wyniku okresu jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

11.25. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług, inne zobowiązania o charakterze publiczno - prawnym (za wyjątkiem zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych ujmowanego w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej), nadwyżkę zobowiązań nad aktywami ZFŚS oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

11.26. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („Fundusz”) tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą taki fundusz i dokonują okresowych odpisów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Jednostki wchodzące w skład Grupy skompensowały aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy.

11.27. Prawa do emisji gazów

Prawa do emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji otrzymane na podstawie Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień prezentowane są w wartości nominalnej tzn. wartości zerowej. Zakupione dodatkowo uprawnienia do emisji wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości uwzględniając wartość rezydualną tych praw w odniesieniu do praw przeznaczonych na potrzeby własne Grupy i prezentowane są jako inne wartości niematerialne. Prawa do emisji nabyte w celach handlowych prezentowane są jako zapasy.

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów jest tworzona tylko wówczas, gdy rzeczywista emisja pokazuje niedobór uprawnień do emisji w całym okresie rozliczeniowym.

Zakupione jednostki poświadczonej redukcji emisji (CER) w ilości, którą prawo dopuszcza do umorzenia w danym okresie rozliczeniowym są umarzane w pierwszej kolejności.

Rezerwa na zobowiązania jest tworzona w odniesieniu do jednostek poświadczonej redukcji emisji zakupionych w celu umorzenia w danym okresie rozliczeniowym.

11.28. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar wyniku okresu.

Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu są spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji aktywów będących własnością jednostki. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty metodą liniową przez okres trwania leasingu.

11.29. Podatki

Podatek bieżący

Podatek dochodowy wykazany w wyniku okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez jednostki Grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za

lata ubiegłe oraz zmianę stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonego nie rozliczaną z kapitałem własnym.

Podatek odroczonego

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, jednostka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy albo składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których możliwe jest kontrolowanie terminu odwracania się różnic przejściowych i prawdopodobne jest, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, za wyjątkiem:

- przypadków, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmuje się tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień bilansowy. Grupa obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ujmowane są w takim zakresie, w jakim prawdopodobne staje się, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na ich zrealizowanie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Aktywa z tytułu podatku dochodowego wykazywane są tylko wtedy, gdy ich realizacja jest prawdopodobna.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub co do których proces legislacyjny zasadniczo się zakończył na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w zysku lub stracie.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwość do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonego spółek tworzących Podatkową Grupę Kapitałową są kompensowane ze względu na fakt, iż poczynając od dnia 1 stycznia 2012 roku spółki te składają wspólną deklarację podatkową.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych, wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej, oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

11.30. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy i inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Przychody ze sprzedaż towarów, produktów i materiałów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować.

Do przychodów zalicza się kwoty należne za sprzedane wyroby gotowe, towary, materiały oraz pozostałe usługi dotyczące działalności podstawowej ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty oraz o podatek akcyzowy.

Do przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej zalicza się również wartość rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych. Przychód z tytułu rekompensat ujmowany jest sukcesywnie do wypracowanych praw do rekompensat do końca okresu ich obowiązywania. Na każdy moment ujmowania przychodu Grupa określa wskaźnik szacowanych kosztów osieroconych do łącznej sumy otrzymanych, zwróconych i oczekiwanych zdyskontowanych zaliczek rocznych (w tym dotychczas otrzymanych zaliczek rocznych). Kwota przychodu za dany rok obrotowy stanowi iloczyn wskaźnika i kwot otrzymanych dotychczas zaliczek skorygowanych o korekty roczne, pomniejszonych o ujęte w poprzednich latach przychody z tytułu rekompensat.

Przychody ze sprzedaży usług

Przychody z wykonania niezakończonych usług długoterminowej w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego – po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w ubiegłych okresach sprawozdawczych – ustala się proporcjonalnie do stopnia jej realizacji, jeżeli stopień ten można ustalić w sposób wiarygodny. W zależności od rodzaju transakcji stopień zaawansowania realizacji usługi można ustalić w oparciu o następujące metody:

- pomiary wykonanych prac,
- procentowe ujęcie wykonanych prac na dany dzień w stosunku do całości prac, które mają być wykonane lub
- stosunek kosztów poniesionych na dany dzień do całkowitych szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia. Do kosztów poniesionych na dany dzień zalicza się jedynie te koszty, które dotyczą usług wykonanych do tego dnia. Jedynie koszty dotyczące usług już wykonanych lub usług, które mają być wykonane, zalicza się do całkowitych szacowanych kosztów transakcji.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które jednostka spodziewa się odzyskać.

W przychodach ze sprzedaży usług Grupa prezentuje także przychody związane z działalnością dystrybucyjną oraz rozliczenia opłaty przyłączeniowej.

Przychody z tytułu nielegalnego pobrania energii z sieci energetycznej (elektrycznej lub ciepłej) ujmowane są w ramach podstawowej działalności operacyjnej Grupy.

Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie rozliczeń międzyokresowych przychodów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana w zysk lub stratę przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

11.31. Koszty

Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz należności,
- całość poniesionych w okresie sprawozdawczym kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu (wykazywane jako zysk lub strata).

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek w części,

w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych z uwzględnieniem zasad wyceny środków trwałych oraz zapasów.

11.32. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

11.33. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek,
- koszty odsetek dla wyceny świadczeń pracowniczych zgodnie z MSR 19,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen bilansowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej środka trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek oraz różnic kursowych z tytułu wyceny pozycji niepieniężnych zakwalifikowanych do portfela AFS,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Jednostki kompensują przychody i koszty z tytułu różnic kursowych, jeżeli wynikają one z podobnych transakcji. Jeżeli różnice kursowe są istotne, a nie wynikają z podobnych transakcji, to jednostka analizuje, czy prezentować je oddzielnie.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości bilansowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

11.34. Wynik netto na akcję

Wynik netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie wyniku netto za dany okres, który przypada na zwykłych akcjonariuszy, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w danym okresie sprawozdawczym.

11.35. Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

12. Informacje dotyczące segmentów działalności

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne* za bieżący oraz porównywalne okresy sprawozdawcze.

Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty, uwzględniające rodzaj oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Podział sprawozdawczości Grupy w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku oraz w okresie porównywalnym oparty był na następujących segmentach operacyjnych:

- Segment **Wydobycie**, który obejmuje wydobycie węgla kamiennego. W Segmencie **Wydobycie** w ramach Grupy TAURON działa Południowy Koncern Węglowy S.A.,
- Segment **Wytwarzanie**, który obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych, w tym w kogeneracji, jak również wytwarzanie energii elektrycznej przy współspalaniu biomasy i innej termicznie pozyskiwanej energii. Podstawowe paliwa wykorzystywane przez Segment **Wytwarzanie** to węgiel kamienny, biomasa, gaz koksowniczy i wielkopiecowy. W Segmencie **Wytwarzanie** w ramach Grupy TAURON działają TAURON Wytwarzanie S.A., Elektrociepłownia Tychy S.A. i Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o.,
- Segment **Odnawialne Źródła Energii**, który obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach odnawialnych, z wyłączeniem wytwarzania energii przy współspalaniu biomasy, które ze względu na specyfikę wytwarzania zostało umiejscowione w Segmencie **Wytwarzanie**. W Segmencie **Odnawialnych Źródeł Energii** w ramach Grupy TAURON działają TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., nabyte w 2010 roku spółki BELS INVESTMENT Sp. z o.o. oraz MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o. oraz nabyte w 2011 roku spółki Lipniki Sp. z o.o. oraz Vattenfall Wolin – North Sp. z o.o.

Do 30 września 2010 roku w segmencie działała również TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., wtedy to miało miejsce wydzielenie z TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. zorganizowanej części przedsiębiorstwa związanej z wytwarzaniem energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii – hydroelektrowniach i przejęcie tego majątku przez TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.,

- Segment **Sprzedaż Energii i Pozostałych Produktów Rynku Energetycznego**, który obejmuje handel hurtowy energią elektryczną, jak również obrót uprawnieniami do emisji i świadectwami pochodzenia oraz sprzedaż energii elektrycznej do krajowych odbiorców końcowych lub podmiotów dokonujących dalszej odsprzedaży energii elektrycznej. W tym segmencie w ramach Grupy TAURON działają TAURON Polska Energia S.A., Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o., TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o., TAURON Czech Energy s.r.o. oraz Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o., nad którą objęto kontrolę w grudniu 2011 roku;
- Segment **Dystrybucji** w ramach którego działa TAURON Dystrybucja S.A. oraz od 13 grudnia 2011 roku Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A., Vattenfall Distribution Poland S.A. oraz Vattenfall Network Services Sp. z o.o.

Oprócz powyższych głównych segmentów działalności, Grupa TAURON prowadzi również działalność w innych obszarach, w tym w obszarze dystrybucji i sprzedaży ciepła (TAURON Ciepło S.A.), w obszarze wydobycia kamienia, w tym kamienia wapiennego, na potrzeby energetyki, hutnictwa, budownictwa i drogownictwa oraz w obszarze produkcji sorbentów przeznaczonych do instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą oraz do wykorzystania w kotłach fluidalnych (Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.). Ponadto poza głównymi segmentami działalności prowadzona jest działalność w obszarze obsługi klienta oraz obsługi finansowo-księgowej spółek nabytych w transakcji zakupu Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A. (Vattenfall Business Services Poland Sp. z o.o.).

W dniu 3 stycznia 2011 roku EnergiaPro Gigawat Sp. z o.o. zmieniła nazwę na TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, której podstawową działalnością jest obsługa klientów, natomiast ENION Energia Sp. z o.o. zmieniła nazwę na TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, której główną działalnością jest sprzedaż energii elektrycznej.

Grupa rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane w procesie konsolidacji.

Aktywa segmentu nie zawierają podatku odroczonego, należności z tytułu podatku dochodowego oraz aktywów finansowych, za wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług i innych należności finansowych oraz środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, które stanowią aktywa segmentu.

Zobowiązania segmentu nie zawierają podatku odroczonego, zobowiązania z tytułu podatku dochodowego oraz zobowiązań finansowych, za wyjątkiem zobowiązań z tytułu dostaw i usług, z tytułu nabycia środków trwałych i wartości niematerialnych oraz zobowiązań z tytułu wynagrodzeń, które stanowią zobowiązania segmentu.

Nakłady inwestycyjne odpowiadają nabyciom rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej, które w pewnym zakresie, jak wyjaśniono w tabeli poniżej, są mierzone inaczej niż zysk lub strata na działalności operacyjnej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz EBITDA. Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Dodatkowo Grupa prezentuje obszary geograficzne swojej działalności, które nie stanowią segmentów operacyjnych.

12.1. Segmenty operacyjne

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków oraz aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy za lata zakończone dnia 31 grudnia 2011 roku i dnia 31 grudnia 2010 roku .

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2011	Wydobycie węgla kamiennego	Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł konwencjonalnych	Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Dystrybucja energii elektrycznej	Sprzedaż energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane	Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody										
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	533 548	5 734 461	2 438	1 465 151	12 459 208	560 416	-	20 755 222	-	20 755 222
Sprzedaż między segmentami	637 665	701 390	178 236	3 203 086	1 382 537	33 746	-	6 136 660	(6 136 660)	-
Przychody segmentu ogółem	1 171 213	6 435 851	180 674	4 668 237	13 841 745	594 162	-	26 891 882	(6 136 660)	20 755 222
Zysk/ (strata) segmentu	4 805	621 061	100 578	614 205	278 835	71 692	(4 720)	1 686 456	-	1 686 456
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(74 967)	(74 967)	-	(74 967)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami (kosztami) finansowymi	4 805	621 061	100 578	614 205	278 835	71 692	(79 687)	1 611 489	-	1 611 489
Udział w zysku (stracie) jednostki stowarzyszonej i wspólnego przedsięwzięcia wykazywanego metodą praw własności	-	(1 046)	-	-	-	-	-	(1 046)	-	(1 046)
Przychody (koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	-	(44 507)	(44 507)	-	(44 507)
Zysk/ (strata) przed opodatkowaniem	4 805	620 015	100 578	614 205	278 835	71 692	(124 194)	1 565 936	-	1 565 936
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	(326 576)	(326 576)	-	(326 576)
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	4 805	620 015	100 578	614 205	278 835	71 692	(450 770)	1 239 360	-	1 239 360
EBITDA	104 645	1 187 034	125 992	1 279 816	288 654	116 582	(79 687)	3 023 036	-	3 023 036
Aktywa i zobowiązania										
Aktywa segmentu	1 143 534	10 345 172	977 464	11 922 893	2 723 352	886 469	-	27 998 884	-	27 998 884
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazywane metodą praw własności	-	22 717	-	-	-	-	-	22 717	-	22 717
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	391 930	391 930	-	391 930
Aktywa ogółem	1 143 534	10 367 889	977 464	11 922 893	2 723 352	886 469	391 930	28 413 531	-	28 413 531
Zobowiązania segmentu	484 548	1 658 708	46 701	2 204 346	1 687 380	148 200	-	6 229 883	-	6 229 883
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	6 044 580	6 044 580	-	6 044 580
Zobowiązania ogółem	484 548	1 658 708	46 701	2 204 346	1 687 380	148 200	6 044 580	12 274 463	-	12 274 463
Pozostałe informacje dotyczące segmentu										
Nakłady inwestycyjne *	177 617	921 455	44 030	1 284 707	30 213	45 701	-	2 503 723	-	2 503 723
Amortyzacja	(99 840)	(565 973)	(25 414)	(665 611)	(9 819)	(44 890)	-	(1 411 547)	-	(1 411 547)

* *Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz świadectw pochodzenia energii.*

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2010	Wydobycie węгля kamiennego	Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł konwencjonalnych	Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Dystrybucja energii elektrycznej	Sprzedaż energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane	Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody										
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	471 336	1 864 139	38 857	1 167 288	11 317 542	569 717	-	15 428 879	-	15 428 879
Sprzedaż między segmentami	610 062	3 999 069	128 345	3 341 745	776 300	28 246	-	8 883 767	(8 883 767)	-
Przychody segmentu ogółem	1 081 398	5 863 208	167 202	4 509 033	12 093 842	597 963	-	24 312 646	(8 883 767)	15 428 879
Zysk/ (strata) segmentu	5 908	656 169	89 407	509 281	183 934	35 445	9 341	1 489 485	-	1 489 485
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(90 226)	(90 226)	-	(90 226)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami (kosztami) finansowymi	5 908	656 169	89 407	509 281	183 934	35 445	(80 885)	1 399 259	-	1 399 259
Udział w zysku (stracie) jednostki stowarzyszonej i wspólnego przedsięwzięcia wykazywanego metodą praw własności	-	(236)	-	-	-	-	-	(236)	-	(236)
Przychody (koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	-	(141 709)	(141 709)	-	(141 709)
Zysk/ (strata) przed opodatkowaniem	5 908	655 933	89 407	509 281	183 934	35 445	(222 594)	1 257 314	-	1 257 314
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	(265 931)	(265 931)	-	(265 931)
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	5 908	655 933	89 407	509 281	183 934	35 445	(488 525)	991 383	-	991 383
EBITDA	110 614	1 197 947	114 945	1 137 804	192 029	86 032	(80 885)	2 758 486	-	2 758 486
Aktywa i zobowiązania										
Aktywa segmentu	1 200 022	9 749 717	727 065	7 720 068	2 755 409	841 196	-	22 993 477	-	22 993 477
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazywane metodą praw własności	-	764	-	-	-	-	-	764	-	764
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	436 043	436 043	-	436 043
Aktywa ogółem	1 200 022	9 750 481	727 065	7 720 068	2 755 409	841 196	436 043	23 430 284	-	23 430 284
Zobowiązania segmentu	496 260	1 394 426	24 411	1 908 521	1 399 603	121 255	-	5 344 476	-	5 344 476
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	2 873 737	2 873 737	-	2 873 737
Zobowiązania ogółem	496 260	1 394 426	24 411	1 908 521	1 399 603	121 255	2 873 737	8 218 213	-	8 218 213
Pozostałe informacje dotyczące segmentu										
Nakłady inwestycyjne *	144 419	384 188	146 857	867 124	22 116	38 394	-	1 603 098	-	1 603 098
Amortyzacja	(104 706)	(541 778)	(25 538)	(628 523)	(8 095)	(50 587)	-	(1 359 227)	-	(1 359 227)

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz świadectw pochodzenia energii.

Do trzeciego kwartału 2010 roku łącznie wartość świadectw pochodzenia wykorzystywanych na potrzeby własne, uzyskanych w związku z wytworzeniem energii elektrycznej w elektrowniach wodnych należących do TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. była wykazywana w przychodach segmentu Sprzedaż energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego. Wartość tych certyfikatów na koniec 2010 roku wynosiła 54 212 tysięcy złotych. Od 30 września 2010 roku kiedy miało miejsce wydzielenie z TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. zorganizowanej części przedsiębiorstwa związanej z wytwarzaniem energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii i przejęcia tego majątku przez TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. – świadectwa pochodzenia są wykazywane w przychodach segmentu Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

W pierwszym kwartale 2011 roku jednostka dominująca zdecydowała o zmianie sposobu analizowania kosztów nieprzypisanych, uwzględniając w tej pozycji koszty ogólnego zarządu jednostki dominującej po wyeliminowaniu kosztów wynikających z transakcji wewnątrzgrupowych. Koszty ogólnego zarządu jednostki dominującej ponoszone są na rzecz całej Grupy i nie można ich bezpośrednio przyporządkować do jednego segmentu operacyjnego.

Zmiana sposobu analizowania kosztów nieprzypisanych wpłynęła na sposób prezentacji noty dotyczącej segmentów operacyjnych. W poprzednich okresach koszty ogólnego zarządu jednostki dominującej były prezentowane w segmencie Sprzedaż energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego. Nota za okres porównywalny została przekształcona według zmienionych zasad prezentacji kosztów nieprzypisanych w wyniku zmiany sposobu analizowania segmentów przez Grupę.

12.2. Geograficzne obszary działalności

Działalność Grupy w przeważającym zakresie prowadzona jest na terenie Polski. Sprzedaż na rzecz klientów zagranicznych w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wynosiła odpowiednio 665 279 tysięcy złotych oraz 228 867 tysięcy złotych.

13. Przychody i koszty

13.1. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów, w tym :	15 888 724	10 690 314
Energia elektryczna	13 553 113	8 472 903
Energia ciepła	594 071	628 955
Prawa majątkowe pochodzenia energii	249 226	296 227
Prawa do emisji gazów cieplarnianych	258 032	119 350
Rekompensata z tytułu rozwiązania KDT	414 795	437 875
Węgiel	501 581	443 365
Dmucha wielkopiecowy	149 711	139 625
Powietrze sprężone	70 406	66 646
Grysy	29 382	20 337
Produkty przemysłowe	27 899	26 327
Kamień	10 256	9 420
Złom	12 762	9 802
Pozostałe towary, produkty i materiały	17 490	19 482
Przychody ze sprzedaży usług, w tym :	4 825 806	4 698 111
Usługi dystrybucyjne i handlowe	4 473 534	4 408 443
Opłaty za przyłączanie odbiorców	148 140	121 811
Usługi konserwacji oświetlenia drogowego	76 240	68 864
Usługi informatyczne i przetwarzania danych	29 078	17 455
Opłaty za nielegalny pobór energii elektrycznej	10 451	9 357
Pozostałe usługi	88 363	72 181
Pozostałe przychody, w tym :	40 692	40 454
Przychody z wynajmu	40 692	40 454
Razem przychody ze sprzedaży	20 755 222	15 428 879

Wzrost przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej w roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku w porównaniu do roku porównawczego jest spowodowany głównie wprowadzoną od dnia 9 sierpnia 2010 roku nowelizacją ustawy Prawo Energetyczne narzucającą obowiązek publicznej sprzedaży energii elektrycznej przez wytwórców. W związku z powyższym faktem spółki segmentu Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych sprzedały poprzez towarową giełdę energii i platformy obrotu energią około 92% ogólnego wolumenu sprzedanej przez nie energii elektrycznej. Przed wprowadzeniem powyższej nowelizacji sprzedaż energii elektrycznej w spółkach z segmentu Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych podlegała wyłączeniu w ramach procesu konsolidacji sprawozdań finansowych w związku z faktem, iż prawie cały wolumen produkowanej energii sprzedawany był do spółek z Grupy.

13.2. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Otrzymane lub należne kary, grzywny, odszkodowania	30 840	53 308
Rozwiązanie rezerw bilansowych	26 894	1 018
Dotacje	11 032	9 350
Zmniejszenie szacunków rezerw dla obecnych emerytów i rencistów	8 537	2 920
Rozwiązanie pozostałych odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	3 692	1 782
Nadwyżki inwentaryzacyjne	3 543	3 302
Zwrot, nadpłata podatków (innych niż podatek CIT)	3 515	21
Otrzymane lub należne zwroty kosztów sądowych, egzekucyjnych i procesowych	2 110	2 221
Przychody z otrzymanego nieodpłatnie gruntu oraz prawa wieczystego użytkowania gruntu	1 599	9 837
Wycena kredytów preferencyjnych	1 526	1 526
Sprzedaż/odzysk złomu	1 497	1 127
Przedawnione/ umorzone zobowiązania	534	168
Przychody stanowiące równowartość odpisów amortyzacyjnych od nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych	65	5 299
Pozostałe	10 778	13 307
Razem pozostałe przychody operacyjne	106 162	105 186

Pozostałe przychody operacyjne z tytułu rozwiązania rezerw bilansowych w roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku obejmują głównie rozwiązanie przez Południowy Koncern Węglowy S.A. części rezerwy na podatek od nieruchomości w wysokości 11 441 tysięcy złotych oraz rozwiązanie przez TAURON Dystrybucja S.A. części rezerwy utworzonej w związku z postępowaniem przed Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wysokości 4 274 tysiące złotych, co zostało opisane w nocie 32.2. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

13.3. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Utworzenie rezerw bilansowych	(28 501)	(25 593)
Wzrost rezerw dla obecnych emerytów i rencistów	(19 900)	(18 229)
Strata ze zbycia środków trwałych / wartości niematerialnych	(15 387)	(12 841)
Koszty szkód elektrycznych i innych w majątku trwałym	(13 140)	(46 206)
Koszty działalności socjalnej	(7 876)	(7 189)
Koszty sądowe, egzekucyjne, procesowe	(5 270)	(3 948)
Kary, grzywny, odszkodowania	(2 388)	(2 529)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	(4 313)	(363)
Pracownicy oddelegowani	(3 757)	(3 973)
Darowizny	(2 296)	(6 962)
Składki na rzecz organizacji	(2 040)	(1 362)
Odpisanie zaniechanych inwestycji i produkcji oraz likwidowanych materiałów	(1 015)	(1 404)
Wypłacone ekwiwalenty za energię elektryczną z tytułu taryfy pracowniczej dla byłych pracowników	(192)	(4 662)
Pozostałe	(10 968)	(8 857)
Razem pozostałe koszty operacyjne	(117 043)	(144 118)

Pozostałe koszty operacyjne z tytułu utworzenia rezerw bilansowych obejmują głównie utworzenie przez TAURON Dystrybucja S.A. rezerw na bezumowne korzystanie z gruntów w wysokości 13 047 tysięcy złotych oraz na sprawy sądowe w wysokości 5 425 tysięcy złotych. Ponadto spółka Południowy Koncern Węglowy S.A. utworzyła rezerwę na koszty usuwania szkód górniczych w wysokości 3 227 tysiące złotych.

13.4. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Przychody z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	109 006	91 275
Przychody odsetkowe	91 776	76 718
Przychody z tytułu dywidendy	8 203	4 804
Rozwiązanie odpisów aktualizujących aktywa finansowe	7 315	8 994
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	1 712	759
Pozostałe przychody finansowe, w tym:	6 761	1 009
Rozwiązanie rezerw dotyczących odsetek	5 645	295
Odsetki od należności budżetowych	76	16
Inne	1 040	698
Razem przychody finansowe	115 767	92 284

Wzrost przychodów odsetkowych w roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku w porównaniu do roku porównawczego jest efektem wprowadzenia w Grupie w czwartym kwartale 2010 roku modelu centralnego finansowania.

13.5. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Koszty z tytułu instrumentów finansowych, w tym :	(85 983)	(161 665)
Koszty odsetkowe	(63 933)	(114 406)
Utworzenie odpisów aktualizujących	(7 710)	(9 615)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	(342)	(5 964)
Różnice kursowe	(5 168)	(830)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	(6 205)	(30 751)
Strata ze zbycia inwestycji	(2 625)	(99)
Pozostałe koszty finansowe, w tym :	(74 291)	(72 328)
Odsetki od świadczeń pracowniczych	(68 348)	(66 619)
Odsetki od zobowiązań budżetowych	(903)	(472)
Inne koszty finansowe	(5 040)	(5 237)
Razem koszty finansowe	(160 274)	(233 993)

Zmniejszenie kosztów odsetkowych w roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku w porównaniu do roku porównawczego jest efektem wprowadzenia w Grupie w czwartym kwartale 2010 roku modelu centralnego finansowania.

13.6. Koszty według rodzaju

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Koszty według rodzaju		
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	(1 411 547)	(1 359 227)
Odpisy aktualizujące środki trwałe i wartości niematerialne	(71 519)	(7 697)
Zużycie materiałów i energii	(2 873 756)	(2 660 228)
Usługi konserwacji i remontowe	(210 396)	(226 124)
Usługi dystrybucyjne	(1 316 462)	(1 291 731)
Pozostałe usługi obce	(706 256)	(653 355)
Podatki i opłaty	(594 243)	(544 181)
Koszty świadczeń pracowniczych	(2 552 727)	(2 592 938)
Odpis aktualizujący zapasy	(946)	(1 526)
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	(35 561)	(13 049)
Pozostałe koszty rodzajowe	(120 264)	(116 692)
Razem koszty według rodzaju	(9 893 677)	(9 466 748)
Zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych	(4 925)	(13 143)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	409 152	298 544
Koszty sprzedaży	283 684	231 252
Koszty ogólnego zarządu	664 350	670 308
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(9 643 402)	(4 809 341)
Koszt własny sprzedaży	(18 184 818)	(13 089 128)

Wzrost kosztu własnego sprzedaży w roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku w porównaniu do roku porównawczego spowodowany jest głównie wprowadzoną od dnia 9 sierpnia 2010 roku nowelizacją ustawy Prawo Energetyczne narzucającą obowiązek publicznej sprzedaży energii elektrycznej przez wytwórców, co zostało opisane w nocy 13.1. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

13.7. Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	(1 424 037)	(1 320 807)
Amortyzacja środków trwałych	(1 333 091)	(1 292 934)
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	34 086	(7 450)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(18 774)	(20 403)
Odpis aktualizujący wartości niematerialne	(106 258)	(20)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	(4 070)	(4 950)
Amortyzacja środków trwałych	(3 037)	(3 758)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(1 033)	(1 192)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	(42 869)	(36 163)
Amortyzacja środków trwałych	(27 627)	(25 010)
Odpis aktualizujący rzeczowe środki trwałe	653	(255)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(15 895)	(10 898)
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na potrzeby własne jednostki:	(12 090)	(5 032)
Amortyzacja środków trwałych	(10 730)	(4 052)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(1 360)	(980)
Pozycje ujęte w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych:	-	590
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	-	590
Razem amortyzacja i odpisy aktualizujące	(1 483 066)	(1 366 362)

13.8. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Wynagrodzenia	(1 867 258)	(1 853 839)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(339 433)	(340 820)
Nagrody jubileuszowe	(16 521)	(61 558)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(72 181)	(74 858)
Koszty świadczeń po okresie zatrudnienia, w tym:	(92 577)	(89 898)
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	(10 660)	(10 566)
Deputaty węglowe i taryfa energetyczna	(14 398)	(12 942)
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(2 594)	(2 528)
Koszty pracowniczych programów emerytalnych	(64 925)	(63 862)
Program dobrowolnych odejść	(82 473)	(86 217)
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	(82 284)	(85 748)
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym :	(2 552 727)	(2 592 938)
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	(1 749 005)	(1 805 466)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(140 240)	(119 768)
Zmiana stanu produktów	(140 800)	(174 444)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(378 207)	(392 310)
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na potrzeby własne	(144 475)	(100 950)

14. Podatek dochodowy

14.1. Obciążenia podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Bieżący podatek dochodowy	(210 343)	(210 807)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(206 181)	(209 188)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(4 162)	(1 619)
Odroczony podatek dochodowy	(116 233)	(55 124)
Podatek dochodowy wykazywany w wyniku finansowym	(326 576)	(265 931)
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów	-	(211)

14.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za lata zakończone 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Zysk/(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	1 565 936	1 257 314
Zysk/(strata) brutto przed opodatkowaniem	1 565 936	1 257 314
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(297 528)	(238 890)
Korekty dotyczące podatku dochodowego z lat ubiegłych	(4 162)	(1 619)
Podatek wynikający z kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów, w tym:	(30 936)	(25 111)
Utworzenie niepodatkowych rezerw i odpisów aktualizujących	(7 044)	(3 082)
PFRON	(4 283)	(3 652)
Trwałe różnice w kosztach związanych z rzeczowymi aktywami trwałymi	(4 081)	(3 238)
Pozostałe	(15 528)	(15 139)
Podatek wynikający z przychodów nie będących podstawą opodatkowania, w tym:	11 971	6 566
Dywidendy	1 550	878
Rozwiązanie niepodatkowych rezerw i odpisów aktualizujących	1 848	790
Pozostałe	8 573	4 898
Zmiany szacunku w podatku odroczonym	(818)	(7 194)
Pozostałe	(5 103)	317
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 20,9% (2010 - 21,2%)	(326 576)	(265 931)
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w wyniku finansowym	(326 576)	(265 931)

14.3. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczonego podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010	zmiana w roku zakończonym 31 grudnia 2011	
			powstała w wyniku nabycia jednostek zależnych	ujęta w sprawozdaniu z całkowitych dochodów
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego				
- od ulg inwestycyjnych	89	102	-	(13)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	1 730 720	1 537 110	106 852	86 758
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 147	558	1 088	(499)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	8 025	8 800	2	(777)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	120	238	-	(118)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	4 222	1 633	1	2 588
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych wyłączonych z zakresu MSR 39	98	101	-	(3)
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodu ze sprzedaży produktów i usług	108 010	69 601	4 051	34 358
- z tytułu ujęcia szacowanych przychodów ze sprzedaży usługi dystrybucyjnej energii elektrycznej	4 912	14 292	1 992	(11 372)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	63 750	14 085	22 197	27 468
- z tytułu rekompensaty za rozwiązanie kontraktów długoterminowych	93 859	86 103	-	7 756
- pozostałe	29 693	23 792	4 500	1 401
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	2 044 645	1 756 415	140 683	147 547
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	1 770	5 661	-	(3 891)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	4 568	1 877	-	2 691
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pozostałych aktywów niefinansowych	364	213	-	151
- nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna i otrzymane opłaty przyłączeniowe	86 115	88 085	-	(1 970)
- od rezerw bilansowych	504 018	437 423	48 555	18 040
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 620	1 563	1 084	(1 027)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	900	990	322	(412)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	25 569	3 483	14 070	8 016
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych wyłączonych z zakresu MSR 39	2 097	2 277	-	(180)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	114	-	-	114
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych wycenianych wg. zamortyzowanego kosztu	3 552	935	18	2 599
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	11	27	-	(16)
- naliczone koszty badania bilansu, wynagrodzenia aktuarusza	117	107	30	(20)
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania kosztu sprzedaży produktów i usług	70 806	56 914	-	13 892
- pozostałe naliczone koszty	19 460	5 597	1 270	12 593
- straty podatkowe	6 272	47 340	347	(41 415)
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodów ze sprzedaży praw do emisji zanieczyszczeń	61 182	31 920	-	29 262
- pozostałe	17 685	18 194	6 604	(7 113)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	806 220	702 606	72 300	31 314

Po skompensowaniu sald na poziomie spółek z Grupy Kapitałowej podatek odroczonego Grupy prezentowany jest jako:

Aktywo z tytułu podatku odroczonego	31 965	161 806
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	(1 270 390)	(1 215 615)

Aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczoney na dzień 31 grudnia 2011 roku spółek tworzących Podatkową Grupę Kapitałową, która została szerzej opisana w nocie 14.4 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zostały skompensowane ze względu na fakt, iż poczynając od dnia 1 stycznia 2012 roku spółki te będą składały wspólną deklarację podatkową.

Zmiana stanu rezerwy z tytułu podatku odroczonego

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	1 756 415	1 642 949
Zwiększenia (tytuły)	497 194	590 574
w korespondencji z wynikiem finansowym	356 511	590 574
w korespondencji z kapitałami	-	-
nabycie jednostki zależnej	140 683	-
Zmniejszenia (tytuły)	(208 964)	(477 108)
w korespondencji z wynikiem finansowym	(208 964)	(477 108)
w korespondencji z kapitałami	-	-
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	2 044 645	1 756 415

Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	702 606	644 475
Zwiększenia (tytuły)	661 702	443 678
w korespondencji z wynikiem finansowym	589 402	440 793
w korespondencji z kapitałami	-	2 885
nabycie jednostki zależnej	72 300	-
Zmniejszenia (tytuły)	(558 088)	(385 547)
w korespondencji z wynikiem finansowym	(558 088)	(382 451)
w korespondencji z kapitałami	-	(3 096)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	806 220	702 606

14.4. Podatkowa Grupa Kapitałowa

W dniu 28 listopada 2011 roku Naczelnik Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu wydał decyzję o rejestracji Podatkowej Grupy Kapitałowej na okres trzech lat podatkowych od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku.

TAURON Polska Energia S.A., jako Spółka Reprezentująca Podatkową Grupę Kapitałową, jest podmiotem odpowiedzialnym za wpłacanie miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych Podatkowej Grupy Kapitałowej zgodnie z przepisami Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Kwotę udziału każdej ze spółek tworzących Podatkową Grupę Kapitałową w miesięcznej zaliczce na podatek dochodowy od osób prawnych ustala się w oparciu o procentowy udział podstawy opodatkowania wskazanej przez daną spółkę w podstawie opodatkowania wykazanej przez Podatkową Grupę Kapitałową, bez uwzględnienia spółek wykazujących stratę podatkową. W przypadku, gdy ostateczna kwota należnego udziału danej spółki jest niższa od wstępnej kwoty przekazanej Spółce Reprezentującej przez tę spółkę, Spółka Reprezentująca niezwłocznie zwraca tej spółce różnicę. Ostateczna kwota udziału każdej ze spółek w podatku dochodowym Podatkowej Grupy Kapitałowej obliczana jest w terminie do 15 dnia czwartego miesiąca roku następującego po roku podatkowym w oparciu o procentowy udział podstawy opodatkowania wskazanej przez daną spółkę w podstawie opodatkowania wykazanej przez Podatkową Grupę Kapitałową.

15. Majątek socjalny, zobowiązania ZFŚS oraz fundusze specjalne

Tabele poniżej przedstawiają analitykę funduszy:

- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Pożyczki udzielone pracownikom	48 001	47 413
Środki pieniężne	27 161	27 531
Pozostałe aktywa i zobowiązania Funduszu	(129)	(210)
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(72 231)	(72 204)
Saldo po skompensowaniu	2 802	2 530
Odpisy na Fundusz w okresie	(73 904)	(75 100)

- Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz przepisami wykonawczymi wydanymi do tej ustawy przedsiębiorstwa górnicze wchodzące w skład Grupy tworzą Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych („FLZG”). FLZG tworzony jest w określonym stosunku procentowym do wartości podatkowych odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych, lub w odniesieniu do opłaty eksploatacyjnej, poprzez przekazanie środków pieniężnych w wysokości równoważności odpisów na wyodrębniony rachunek bankowy. Aktywa finansowe FLZG prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako długoterminowe aktywa finansowe, natomiast saldo FLZG ujmowane jest w ramach rezerwy na przyszłe koszty likwidacji obiektów zakładów górniczych. Tabele poniżej przedstawiają kwotę odpisu na FLZG, stan aktywów FLZG oraz saldo zobowiązań netto z tytułu przyszłych kosztów likwidacji obiektów zakładów górniczych.

Aktywa finansowe Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Stan środków na 1 stycznia	21 025	20 029
Odprowadzone środki	3 037	149
Odsetki	100	847
Wykorzystanie	-	-
Stan środków na 31 grudnia	24 162	21 025
Odpisy na FLZG w okresie	(2 724)	(2 893)

Zobowiązania finansowe Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych	26 774	23 950
Nadwyżka zdyskontowanych szacowanych kosztów likwidacji	2 508	2 288
Nadwyżka FLZG nad zdyskontowanymi szacowanymi kosztami likwidacji	(6 240)	(4 578)
Łączne zobowiązanie netto z tytułu przyszłych kosztów likwidacji obiektów zakładów górniczych	23 042	21 660

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

16. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Grunty	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	61 995	789 048	10 656 165	9 753 514	255 375	257 369	21 773 466	723 919	22 497 385
korekty BO	(3 425)	3 425	-	-	-	-	-	-	-
Bilans otwarcia po korektach	58 570	792 473	10 656 165	9 753 514	255 375	257 369	21 773 466	723 919	22 497 385
zakup bezpośredni	-	-	1	292	163	88	544	2 317 551	2 318 095
rozliczenie środków trwałych w budowie	3 249	750	888 692	672 640	51 550	32 572	1 649 453	(1 649 453)	-
sprzedaż, zbycie	30	(5 173)	(10 621)	(2 379)	(4 072)	(2 631)	(24 846)	(10 619)	(35 465)
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	1	(132)	96 075	-	(95 944)	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	(228)	(3)	(180)	(411)	-	(411)
likwidacja	(6)	(6)	(35 347)	(142 972)	(1 843)	(3 919)	(184 093)	(139)	(184 232)
nieodpłatne otrzymanie	31	1 568	32 942	642	-	-	35 183	-	35 183
nabycie jednostki zależnej	2 566	46 321	2 246 171	789 690	33 066	50 221	3 168 035	122 334	3 290 369
przyjęte do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze	-	-	-	4 542	1 503	-	6 045	(4 542)	1 503
aport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
części zapasowe alokowane do środków trwałych	-	-	105	(7 033)	-	(284)	(7 212)	-	(7 212)
koszty remontów alokowane do środków trwałych	-	-	455	5 918	-	-	6 373	95 888	102 261
spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	-	(871)	(871)
przekazanie na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	(7 551)	(7 551)
ujawnienie	12	-	2 910	48	-	3	2 973	-	2 973
wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	-	-	-	-	31 602	31 602
pozostałe zmiany	(27)	(293)	(1 452)	1 017	22	(189)	(922)	9 951	9 029
różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	-	8	-	1	9	-	9
Bilans zamknięcia	64 425	835 641	13 779 889	11 171 774	335 761	237 107	26 424 597	1 628 070	28 052 667
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	(374)	(1 341)	(2 353 470)	(2 391 976)	(93 111)	(126 277)	(4 966 549)	(5 900)	(4 972 449)
korekty BO	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bilans otwarcia po korektach	(374)	(1 341)	(2 353 470)	(2 391 976)	(93 111)	(126 277)	(4 966 549)	(5 900)	(4 972 449)
amortyzacja za okres	-	-	(605 643)	(706 126)	(38 864)	(23 852)	(1 374 485)	-	(1 374 485)
zwiększenie odpisów aktualizujących	(322)	(259)	(632)	(1 127)	(5)	(44)	(2 389)	-	(2 389)
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	147	29 930	6 175	163	306	36 721	407	37 128
sprzedaż, zbycie	51	682	9 840	2 381	3 261	1 574	17 789	-	17 789
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	43	(29 305)	-	29 262	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	203	3	127	333	-	333
likwidacja	-	-	14 322	132 342	1 650	3 023	151 337	399	151 736
aport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
amortyzacja odniesiona na środki trwałe w budowie	-	-	-	-	-	68	68	(68)	-
pozostałe zmiany	-	-	439	58	8	150	655	66	721
różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	-	(4)	-	-	(4)	-	(4)
Bilans zamknięcia	(645)	(771)	(2 905 171)	(2 987 379)	(126 895)	(115 663)	(6 136 524)	(5 096)	(6 141 620)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	61 621	787 707	8 302 695	7 361 538	162 264	131 092	16 806 917	718 019	17 524 936
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	63 780	834 870	10 874 718	8 184 395	208 866	121 444	20 288 073	1 622 974	21 911 047

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

	Grunty	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	57 747	783 111	10 090 384	9 247 487	213 779	221 163	20 613 671	351 397	20 965 068
zakup bezpośredni	-	-	61	1 325	969	415	2 770	1 328 114	1 330 884
rozliczenie środków trwałych w budowie	5 386	2 335	554 644	541 314	42 113	39 024	1 184 816	(1 184 816)	-
sprzedaż, zbycie	(897)	(2 032)	(5 473)	(1 083)	(2 076)	(71)	(11 632)	(416)	(12 048)
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	14 245	(14 434)	-	189	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	(4 159)	(615)	(52)	(14)	-	(4 840)	-	(4 840)
likwidacja	(248)	(7)	(14 856)	(52 163)	(1 464)	(3 714)	(72 452)	(261)	(72 713)
nieodpłatne otrzymanie	3	9 837	18 981	1 579	-	54	30 454	-	30 454
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	111 352	111 352
przyjęte do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze	-	-	-	522	1 410	-	1 932	(522)	1 410
aport	-	(362)	(3 464)	(139)	-	(203)	(4 168)	(57)	(4 225)
części zapasowe alokowane do środków trwałych	-	-	(54)	7 667	-	1 291	8 904	3 969	12 873
koszty remontów alokowane do środków trwałych	-	-	1 166	12 781	561	-	14 508	86 022	100 530
spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	-	(1 710)	(1 710)
przekazanie na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	(1 576)	(1 576)
ujawnienie	-	347	1 812	497	-	66	2 722	-	2 722
wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	-	-	-	-	32 318	32 318
pozostałe zmiany	4	(22)	(666)	8 213	97	(845)	6 781	105	6 886
Bilans zamknięcia	61 995	789 048	10 656 165	9 753 514	255 375	257 369	21 773 466	723 919	22 497 385
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	(867)	(1 065)	(1 755 603)	(1 774 164)	(64 427)	(97 229)	(3 693 355)	(11 140)	(3 704 495)
amortyzacja za okres	-	-	(597 301)	(665 203)	(31 192)	(32 058)	(1 325 754)	-	(1 325 754)
zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(297)	(11 755)	(3 638)	(135)	(302)	(16 127)	(333)	(16 460)
zmniejszenie odpisów aktualizujących	493	24	3 180	434	31	51	4 213	5 132	9 345
sprzedaż, zbycie	-	25	583	735	1 242	58	2 643	-	2 643
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	(1 878)	1 739	-	(133)	(272)	272	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	318	47	9	-	374	-	374
likwidacja	-	-	8 228	48 064	1 429	2 334	60 055	244	60 299
aport	-	-	225	80	-	160	465	-	465
amortyzacja odniesiona na środki trwałe w budowie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	(28)	533	(70)	(68)	842	1 209	(75)	1 134
Bilans zamknięcia	(374)	(1 341)	(2 353 470)	(2 391 976)	(93 111)	(126 277)	(4 966 549)	(5 900)	(4 972 449)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	56 880	782 046	8 334 781	7 473 323	149 352	123 934	16 920 316	340 257	17 260 573
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	61 621	787 707	8 302 695	7 361 538	162 264	131 092	16 806 917	718 019	17 524 936

Utworzenie i rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość środków trwałych dotyczą indywidualnie określonych środków trwałych.

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2011 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 64 178 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2010 roku: 109 143 tysiące złotych). Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Wartość bilansowa budynków i budowli użytkowanych na dzień 31 grudnia 2011 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 22 266 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2010 roku: 23 598 tysięcy złotych). Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

W roku 2011 Grupa dokonała kapitalizacji odsetek w wartości środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania w wysokości 28 495 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku, z uwzględnieniem założeń aktualnych na ten dzień, w tym wynikających z efektów połączenia PEC Dąbrowa Górnicza S.A. oraz PEC Katowice S.A. (obecnie TAURON Ciepło S.A.) przeprowadzona analiza potwierdziła brak utraty wartości aktywów trwałych w spółce TAURON Ciepło S.A. na datę bilansową, co konsekwentnie w roku 2011 spowodowało rozwiązanie całego odpisu aktualizującego wartość składników rzeczowych aktywów trwałych rozpoznanego w latach ubiegłych w kwocie 33,3 mln złotych. Grupa oszacowała wartość zdyskontowanych wolnych przepływów pieniężnych dla zidentyfikowanego ośrodka generującego przepływy pieniężne („CGU”) tj. TAURON Ciepło. Analiza została przeprowadzona w oparciu o 5-letnią prognozę finansową oraz następujące założenia dotyczące m.in. ilości CGU (zidentyfikowane jedno CGU dla spółki TAURON Ciepło S.A.), wielkości sprzedaży, cen sprzedaży, poziomu kosztów oraz współczynnika dyskonta w kolejnych latach działalności (WACC brutto na poziomie 9,69%). Grupa prognozuje, że żadna racjonalnie możliwa i wysoce prawdopodobna zmiana jakiegokolwiek kluczowego założenia przyjętego do analizy nie spowoduje, iż wartość bilansowa składników rzeczowych aktywów trwałych będzie wyższa niż ich wartość odzyskiwalna.

17. Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży w wysokości 8 951 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2011 roku obejmowały:

- Megaukład Ciepłownia Zawodzie zlokalizowany w Częstochowie stanowiący własność TAURON Dystrybucja S.A., o wartości bilansowej 2 709 tysięcy złotych. Aktywo było przeznaczone do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2010 roku i pomimo ogłaszanych przetargów nie zostało do dnia bilansowego sprzedane. Podejmowane są dalsze działania zmierzające do sprzedaży, dokonana została także ponowna wycena nieruchomości;
- Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy Rożnów o wartości bilansowej 2 664 tysiące złotych oraz Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy Jaga o wartości bilansowej 1 907 tysięcy złotych stanowiące własność TAURON Dystrybucja S.A. Decyzją Zarządu spółki z dnia 15 lutego 2011 roku powyższe ośrodki wypoczynkowe zostały przeznaczone do sprzedaży. Spółka za pośrednictwem biura obrotu nieruchomościami prowadzi starania zmierzające do sprzedaży powyższych aktywów;
- Nieruchomość o wartości 1 671 tysięcy złotych będącą własnością Elektrociepłowni Tychy S.A. położoną w miejscowości Kossów gmina Radków w województwie świętokrzyskim, stanowiącą zabudowaną działkę o powierzchni 3,1900 ha. Aktywo było przeznaczone do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2010 roku. Zarząd spółki czyni ciągle starania zmierzające do zbycia majątku.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży w wysokości 4 397 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2010 roku obejmowały:

- Megaukład Ciepłownia Zawodzie zlokalizowany w Częstochowie, w skład którego wchodzi nieruchomość gruntowa wraz z budynkami: kotłowni, maszynowni i rozdzielni oraz instalacja

do wytwarzania ciepła stanowiące własność TAURON Dystrybucja SA., o wartości na dzień 31 grudnia 2010 roku wynoszącej 2 709 tysięcy złotych. Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 25 czerwca 2009 roku oraz uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki ENION S.A., przejętej przez TAURON Dystrybucja S.A., z dnia 3 sierpnia 2010 roku akcjonariusze wyrazili zgodę na zbycie części majątku spółki stanowiącego Megaukład Ciepłownię Zawodzie;

- Nieruchomość o wartości 1 671 tysięcy złotych położoną w miejscowości Kossów gmina Radków w województwie świętokrzyskim stanowiąca zabudowaną działkę o powierzchni 3,1900 ha. W przeszłości znajdował się tam Zakład Produkcji Biomasy Elektrociepłowni Tychy S.A.;
- Działka rekreacyjna wraz ze znajdującymi się na niej domkami wypoczynkowymi o wartości bilansowej na dzień 31 grudnia 2011 roku wynoszącej 17 tysięcy złotych. W 2011 roku nieruchomość została sprzedana z zyskiem wynoszącym 53 tysiące złotych.

18. Leasing

18.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Spółka zależna od TAURON Polska Energia S.A. - Południowy Koncern Energetyczny S.A., obecnie TAURON Wytwarzanie S.A., w dniu 30 kwietnia 2008 roku w związku ze sprzedażą do spółki PKE Broker Sp. z o.o. nieruchomości położonej w Katowicach przy ul. Lwowskiej 23, zawarła umowę dzierżawy na jej użytkowanie. TAURON Polska Energia S.A. jest poddzierżawcą części tej nieruchomości. Wartość brutto dzierżawionej nieruchomości nie zaliczonej do majątku trwałego wynosi 52 386 tysięcy złotych. Roczne koszty dzierżawy w latach 2011 i 2010 wynosiły odpowiednio 6 032 tysiące złotych i 6 052 tysiące złotych.

Ponadto spółka zależna Południowy Koncern Węglowy S.A. użytkuje maszyny i urządzenia górnicze na podstawie umów dzierżawy. Wartość użytkowanych środków trwałych na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi 40 101 tysięcy złotych, a na dzień 31 grudnia 2010 roku 39 345 tysięcy złotych. Roczne koszty dzierżawy w latach 2011 i 2010 wynosiły odpowiednio 18 629 tysięcy złotych i 17 417 tysięcy złotych.

18.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2011		Stan na 31 grudnia 2010	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	19 529	14 761	28 329	23 452
W okresie od 1 do 5 lat	65 113	56 232	61 964	52 025
Powyżej 5 lat	-	-	16 502	15 785
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	84 642	70 993	106 795	91 262
Minus koszty finansowe	(13 649)	-	(15 533)	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym :	70 993	70 993	91 262	91 262
krótkoterminowe	14 761	14 761	23 452	23 452
długoterminowe	56 232	56 232	67 810	67 810

19. Wartości niematerialne

Długoterminowe wartości niematerialne, rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie	Inne nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Wartości niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO								
Bilans otwarcia	4 389	169 553	210 046	3 371	59 977	4 430	10 362	462 128
zakup bezpośredni	-	-	294	1 241	41 776	-	47 863	91 174
rozliczenie wartości nie oddanych do użytkowania	-	-	38 058	54	-	6 219	(44 331)	-
sprzedaż, zbycie	-	-	-	-	(4 699)	-	-	(4 699)
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	-	-	-	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	(55)	-	-	-	-	(55)
likwidacja	-	-	(4 323)	(247)	-	(9)	-	(4 579)
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	453	-	453
nabycie jednostki zależnej	-	556 816	19 864	913	-	23 626	-	601 219
aport	-	-	-	-	-	-	-	-
spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	(638)	(638)
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	-	6 633	-	-	90	828	7 551
pozostałe zmiany	-	-	415	(412)	441	(40)	(293)	111
różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	-	-	-	-	40	40
Bilans zamknięcia	4 389	726 369	270 932	4 920	97 495	34 769	13 831	1 152 705
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)								
Bilans otwarcia	(2 913)	-	(109 559)	(1 247)	(22)	(1 596)	(450)	(115 787)
amortyzacja za okres	(569)	-	(35 201)	(517)	-	(775)	-	(37 062)
zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	(15 166)	-	-	(15 166)
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	22	-	-	22
sprzedaż, zbycie	-	-	-	-	-	-	-	-
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	-	-	-	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	36	-	-	-	-	36
likwidacja	-	-	3 579	163	-	8	450	4 200
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-
aport	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	-	(101)	103	-	-	-	2
Bilans zamknięcia	(3 482)	-	(141 246)	(1 498)	(15 166)	(2 363)	-	(163 755)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	1 476	169 553	100 487	2 124	59 955	2 834	9 911	346 340
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	907	726 369	129 686	3 422	82 329	32 406	13 831	988 950

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Długoterminowe wartości niematerialne, rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie	Inne nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Wartości niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO								
Bilans otwarcia	4 104	169 553	187 529	3 034	52 701	3 969	7 266	428 156
zakup bezpośredni	-	-	1 502	467	7 276	-	26 020	35 265
rozliczenie wartości nie oddanych do użytkowania	-	-	23 700	12	-	281	(23 993)	-
sprzedaż, zbycie	-	-	-	-	-	-	-	-
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	16	3	-	(19)	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	-	-	-	-
likwidacja	-	-	(3 002)	(145)	-	(1)	-	(3 148)
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-
aport	-	-	(44)	-	-	-	-	(44)
spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	-	-
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	-	331	-	-	200	1 045	1 576
pozostałe zmiany	285	-	14	-	-	-	24	323
Bilans zamknięcia	4 389	169 553	210 046	3 371	59 977	4 430	10 362	462 128
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)								
Bilans otwarcia	(2 038)	-	(80 615)	(878)	-	(1 309)	(450)	(85 290)
amortyzacja za okres	(875)	-	(31 555)	(513)	-	(530)	-	(33 473)
zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	2	-	(22)	-	-	(20)
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-	-
sprzedaż, zbycie	-	-	-	-	-	-	-	-
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	(241)	(1)	-	242	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	-	-	-	-
likwidacja	-	-	2 846	145	-	1	-	2 992
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-
aport	-	-	16	-	-	-	-	16
pozostałe zmiany	-	-	(12)	-	-	-	-	(12)
Bilans zamknięcia	(2 913)	-	(109 559)	(1 247)	(22)	(1 596)	(450)	(115 787)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	2 066	169 553	106 914	2 156	52 701	2 660	6 816	342 866
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	1 476	169 553	100 487	2 124	59 955	2 834	9 911	346 340

Krótkoterminowe wartości niematerialne, rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Świadczenia pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Krótkoterminowe wartości niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO			
Bilans otwarcia	523 017	101 173	624 190
zakup bezpośredni	728 799	187 126	915 925
sprzedaż, zbycie	(4 953)		(4 953)
wytworzenie we własnym zakresie świadectw pochodzenia energii	297 747	-	297 747
umorzenie świadectw pochodzenia energii	(855 721)	-	(855 721)
umorzenie praw do emisji zanieczyszczeń	-	(101 173)	(101 173)
nabycie jednostki zależnej	87 589	-	87 589
pozostałe zmiany	(1 536)		(1 536)
Bilans zamknięcia	774 942	187 126	962 068
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)			
Bilans otwarcia	-	-	-
zwiększenie odpisów aktualizujących	(91 114)	-	(91 114)
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-
Bilans zamknięcia	(91 114)	-	(91 114)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	523 017	101 173	624 190
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	683 828	187 126	870 954

Krótkoterminowe wartości niematerialne, rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

	Świadczenia pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Krótkoterminowe wartości niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO			
Bilans otwarcia	481 885	-	481 885
zakup bezpośredni	437 112	101 173	538 285
sprzedaż, zbycie	(45 336)	-	(45 336)
wytworzenie we własnym zakresie świadectw pochodzenia energii	304 357	-	304 357
umorzenie świadectw pochodzenia energii	(654 535)	-	(654 535)
pozostałe zmiany	(466)	-	(466)
Bilans zamknięcia	523 017	101 173	624 190
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)			
Bilans otwarcia	-	-	-
zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	-
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-
Bilans zamknięcia	-	-	-
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	481 885	-	481 885
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	523 017	101 173	624 190

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Prezes URE nie zatwierdził części złożonych przez TAURON Wytwarzanie S.A. wniosków dotyczących świadectw pochodzenia z tytułu produkcji energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii oraz świadectw pochodzenia z tytułu produkcji energii elektrycznej w kogeneracji gazowej. Opóźnienie w przyznaniu świadectw pochodzenia z tytułu produkcji energii elektrycznej w odnawialnych źródłach wynika z trwającego postępowania weryfikacyjnego odnośnie spełnienia fizykochemicznych parametrów spalanej biomasy. Natomiast w przypadku świadectw pochodzenia z tytułu produkcji energii elektrycznej w kogeneracji gazowej trwa proces zmiany koncesji.

Zdaniem Zarządu TAURON Wytwarzanie S.A. wszystkie warunki niezbędne do przyznania świadectw pochodzenia zostały spełnione i nie istnieje ryzyko ich nieotrzymania.

Na datę bilansową przeprowadzono test na utratę wartości wartości firmy w odniesieniu do aktywów netto powiększonych o wartość firmy na koniec 2011 roku na poszczególnych segmentach działalności: Wydobywania węgla kamiennego, Wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, Dystrybucji energii elektrycznej, Sprzedaży energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego oraz Pozostałe.

Poniższa tabela prezentuje wartość firmy według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku przypisaną do poszczególnych segmentów:

	Wydobycie	Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Dystrybucja energii elektrycznej	Sprzedaż energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego	Pozostałe	Razem
Bilans otwarcia	13 973	-	-	-	155 580	169 553
Nabycie Górnoląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A.	-	9 504	442 756	52 654	-	504 914
Nabycie Lipniki Sp. z o.o.	-	51 902	-	-	-	51 902
Bilans zamknięcia	13 973	61 406	442 756	52 654	155 580	726 369

Kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych segmentów to:

Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych

- Wolumeny produkcji zielonej wynikające ze zdolności wytwórczych wraz z przyjętą ścieżką cen energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej z roku poprzedniego, ceny certyfikatów na podstawie obecnych regulacji;
- Utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.

Dystrybucja energii elektrycznej

- Przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewnia pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów;
- Utrzymanie zdolności dystrybucji energii elektrycznej przy wykorzystaniu istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.

Sprzedaż energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego

- Wolumeny sprzedaży uwzględniające wzrost PKB oraz rosnącą konkurencję na rynku;
- Przyjęta ścieżka cen energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej przy uwzględnieniu kosztu akcyzy, kosztu obowiązków umorzenia świadectw pochodzenia oraz odpowiedniego poziomu marży.

Pozostałe

- Przychód taryfowy przedsiębiorstw ciepłowniczych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie.
- Utrzymanie zdolności wytwarzania, dystrybucji i sprzedaży ciepła przy wykorzystaniu istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.

Przeprowadzone analizy wrażliwości wskazują, iż najbardziej istotnym czynnikiem wpływającym na szacunek wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne są prognozowane hurtowe ceny energii elektrycznej oraz przyjęte stopy dyskontowe.

Test został przeprowadzony w oparciu o bieżącą wartość szacowanych przepływów pieniężnych z działalności. Wyliczeń dokonano dla przepływów pieniężnych w latach 2012-2021 oraz wartości rezydualnej. Podstawę do wyliczeń przepływów pieniężnych stanowi planowany wynik operacyjny (EBIT) w latach 2012-2021 oraz amortyzacja tego okresu. Wielkość EBIT-u wynika z zatwierdzonego i przyjętego do realizacji planu operacyjnego na 2012 rok oraz planu

długoterminowego spółki do roku 2021. Wymienione plany działalności jednostek, w odniesieniu do których jest prezentowana wartość firmy zakładają uzyskanie dodatniego wyniku na działalności operacyjnej w poszczególnych latach. Założono również, iż kapitał obrotowy spółki w testowanym okresie nie wykaże znaczących zmian.

Stopa dyskontowa przyjęta do kalkulacji odzwierciedla średnioważony koszt kapitału (WACC) po opodatkowaniu na poziomie 7,13%-8,84%, przy uwzględnieniu stopy wolnej od ryzyka odpowiadającej bieżącej dochodowości 10 – letnich obligacji Skarbu Państwa (na poziomie 5,8%) oraz premii za ryzyko działalności właściwej dla branży energetycznej (5%). Na podstawie wyników przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności dokonania odpisów wartości firmy na żadnym z wymienionych wcześniej segmentów.

Do przeprowadzenia testów na utratę wartości wykorzystano prognozy 10 – letnie sporządzone na bazie funkcjonujących w Grupie standardów, co wynika w szczególności z długotrwałych procesów inwestycyjnych w branży energetycznej. Założenia makroekonomiczne i sektorowe aktualizowane są tak często, jak występują obserwowane na rynku przesłanki do ich zmiany. Prognozy uwzględniają także przewidywania co do zmian w otoczeniu prawnym.

Grupa prognozuje, że żadna racjonalnie możliwa i wysoce prawdopodobna zmiana jakiegokolwiek kluczowego założenia przyjętego do analiz nie spowoduje, iż wartość bilansowa składników aktywów trwałych poszczególnych segmentów będzie wyższa niż ich wartość odzyskiwalna.

20. Zapasy

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Koszt historyczny		
Materiały	443 660	294 712
Półprodukty i produkcja w toku	97 213	87 409
Produkty gotowe	8 118	11 195
Towary	2 329	14
Prawa majątkowe pochodzenia energii	29 099	15 626
Prawa do emisji zanieczyszczeń	-	4 664
Razem	580 419	413 620
Odpisy aktualizujące wartość		
Materiały	(4 273)	(4 578)
Półprodukty i produkcja w toku	-	-
Produkty gotowe	-	(277)
Towary	-	-
Prawa majątkowe pochodzenia energii	(1 356)	-
Prawa do emisji zanieczyszczeń	-	(205)
Razem	(5 629)	(5 060)
Wartość netto możliwa do odzyskania		
Materiały	439 387	290 134
Półprodukty i produkcja w toku	97 213	87 409
Produkty gotowe	8 118	10 918
Towary	2 329	14
Prawa majątkowe pochodzenia energii	27 743	15 626
Prawa do emisji zanieczyszczeń	-	4 459
Razem	574 790	408 560
Zmiana stanu odpisów aktualizujących zapasy		
Bilans otwarcia	(5 060)	(3 777)
Utworzenie odpisów aktualizujących	(5 592)	(1 662)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	4 571	177
Wykorzystanie odpisów aktualizujących	347	202
Aport	-	-
Pozostałe	105	-
Bilans zamknięcia	(5 629)	(5 060)

21. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 36. Odpisy aktualizujące i wiekowanie należności przedstawiono w nocie 38.4.5.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności w przypadku kontrahentów instytucjonalnych. W odniesieniu do klientów indywidualnych płatności dokonywane są w cyklach miesięcznych lub dwumiesięcznych.

Za wyjątkiem sprzedaży realizowanej na rzecz klientów indywidualnych, sprzedaż jest realizowana tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

22. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty

krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, najczęściej od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Środki pieniężne w banku i w kasie	264 082	366 849
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	200 456	1 106 180
Inne	41 132	952
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	505 670	1 473 981
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	176 241	165 862
Kredyt w rachunku bieżącym	-	(2 464)
Różnice kursowe i pozostałe różnice	146	143
Razem saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	505 816	1 471 660

Różnica pomiędzy stanem środków pieniężnych wykazywanym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej a stanem wykazywanym w rachunku przepływów pieniężnych wynika głównie z kwoty kredytów w rachunkach bieżących oraz różnic kursowych z wyceny środków pieniężnych na rachunkach walutowych.

Stan środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania stanowią w głównej mierze: saldo środków pieniężnych na rachunku rozliczeniowym do obsługi obrotu energią elektryczną na Towarowej Giełdzie Energii S.A. w kwocie 150 775 tysięcy złotych oraz saldo środków pieniężnych na rachunku celowym do obsługi obrotu energią elektryczną na giełdzie energii POEE w kwocie 10 874 tysięcy złotych posiadane przez jednostkę dominującą.

23. Pozostałe aktywa

23.1. Pozostałe aktywa finansowe

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Udziały i akcje pozostałe	166 590	150 125
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	101 732	1 500
Lokaty i depozyty	25 250	35 493
Pozostałe należności długoterminowe	9 796	6 405
Pozostałe	2 126	12 122
Razem	305 494	205 645
długoterminowe	197 470	177 452
krótkoterminowe	108 024	28 193

Wzrost pozycji obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe na dzień 31 grudnia 2011 roku w porównaniu do salda na koniec 2010 roku wynika z nabycia przez Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. oraz Vattenfall Distribution Poland S.A. w grudniu 2011 roku obligacji wyemitowanych przez Skarb Państwa, których wartość na dzień bilansowy wynosiła 99 507 tysięcy złotych.

W roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w kwocie 114 304 tysiące złotych stanowią w głównej mierze wpływy ze sprzedaży jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych przez Spółkę oraz jednostkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 91 813 tysięcy złotych. Wydatki na nabycie aktywów finansowych w kwocie 147 989 tysięcy złotych

stanowią głównie wydatki na nabycie jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych poniesione przez Spółkę w kwocie 85 000 tysięcy złotych oraz wydatki na nabycie obligacji Skarbu Państwa poniesione przez jednostki zależne Vattenfall Distribution Poland S.A. i Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. w kwocie 47 512 tysięcy złotych.

W roku zakończonym 31 grudnia 2010 roku wpływy związane ze sprzedażą aktywów finansowych wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w kwocie 56 189 tysięcy złotych stanowią w głównej mierze wpływy z rozwiązania lokat krótkoterminowych o terminie zapadalności powyżej 3 miesięcy w jednostce zależnej TAURON Ekoenergia S.A. w kwocie 41 787 tysięcy złotych. Wydatki na nabycie aktywów finansowych w kwocie 69 570 tysięcy złotych stanowią głównie środki pieniężne ulokowane na lokatach krótkoterminowych o terminie zapadalności powyżej 3 miesięcy przez jednostki zależne TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. oraz Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. w kwocie 54 787 tysięcy złotych.

23.2. Pozostałe długoterminowe aktywa niefinansowe

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Zaliczki na środki trwałe w budowie oraz wartości niematerialne	26 178	54 233
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	3 372	3 852
Koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego	59 649	60 945
Pozostałe	7 150	4 583
Razem	96 349	123 613

23.3. Pozostałe krótkoterminowe aktywa niefinansowe

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Prenumerata	159	251
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	31 466	29 530
Składki członkowskie, szkolenia	996	65
Usługi informatyczne, telekomunikacyjne i pocztowe	2 789	3 324
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	13 996	7 663
Koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego	41 192	37 915
Koszty wyrobisk chodnikowych	56 728	46 216
Zaliczki na dostawy	499	2 429
Należności z tytułu naliczonego VAT	97 761	65 394
Należności z tytułu akcyzy	36 826	8 086
Pozostałe należności z tytułu podatków	198	2 370
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFŚS	2 802	2 530
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	3 622	2 385
Razem	289 034	208 158

24. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

24.1. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku Grupa nie posiadała pozostałych zobowiązań długoterminowych.

24.2. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, w tym:	418 669	526 852
Podatek akcyzowy	70 494	73 811
Podatek VAT	116 817	223 489
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	143 012	150 408
Podatek dochodowy od osób fizycznych	50 007	42 017
Oplaty za korzystanie ze środowiska	28 525	30 441
Podatek od nieruchomości	4 164	2 558
Pozostałe	5 650	4 128
Pozostałe zobowiązania niefinansowe, w tym:	226 241	225 967
Wpłaty kontrahentów dot. przyszłych okresów, w tym:	224 708	215 031
przedpłaty na poczet opłaty przyłączeniowej	96 724	64 584
nadpłaty od klientów	121 846	142 793
inne	6 138	7 654
Pozostałe	1 533	10 936
Razem	644 910	752 819

25. Rozliczenia międzyokresowe

25.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		
Darowizny, nieodpłatnie otrzymane środki trwałe	204 535	186 784
Dotacje otrzymane inne niż rządowe	299	461
Wieczyste użytkowanie gruntów	524	572
Otrzymane dopłaty na nabycie środków trwałych	57 944	59 290
Oplaty przyłączeniowe	314 204	334 352
Pozostałe rozliczenia przychodów	7 180	12 245
Razem, w tym:	584 686	593 704
długoterminowe	536 499	540 789
krótkoterminowe	48 187	52 915
Dotacje rządowe		
Umorzenie pożyczek z funduszy środowiskowych	8 987	10 040
Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych	104 849	98 333
Razem, w tym:	113 836	108 373
długoterminowe	106 050	103 733
krótkoterminowe	7 786	4 640

Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych obejmują głównie dotacje rządowe na inwestycje początkowe w kopalniach węgla kamiennego w wysokości 40 810 tysięcy złotych otrzymane przez Południowy Koncern Węglowy S.A. oraz wycenę kredytów preferencyjnych do wartości rynkowej w kwocie 41 972 tysięcy złotych otrzymanych przez TAURON Wytwarzanie S.A.

Południowy Koncern Węglowy S.A. na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 roku o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 – 2015 (Dz.U.Nr 192, poz.1379) otrzymał dotację budżetową w kwocie ogółem 44 546 tysięcy złotych na dofinansowanie następujących inwestycji początkowych:

- Udostępnienie partii Buczyna wraz z udostępnieniem wydobycia z pierwszej pilotującej ściany w Zakładzie Górniczym Sobieski - 25 221 tysięcy złotych,

- Budowa poziomu 500 m w Zakładzie Górniczym Janina - 19 325 tysięcy złotych.

25.2. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	26 025	22 301
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii	180 289	99 301
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu kosztów badania sprawozdań finansowych	680	537
Opłaty z tytułu ochrony środowiska	1 268	-
Doszacowanie podatku akcyzowego	8 162	5 249
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe kosztów	6 661	4 769
Razem, w tym:	223 085	132 157
długoterminowe	-	-
krótkoterminowe	223 085	132 157

Wzrost rozliczeń międzyokresowych z tytułu premii wynika w głównej mierze z wdrażanych w spółkach Grupy zmian dotyczących zasad kształtowania wynagrodzeń.

26. Prawa do emisji dwutlenku węgla

Pierwszy Krajowy Plan Rozdziału Upnień do emisji dwutlenku węgla obejmował lata 2005-2007. W dniu 14 listopada 2008 roku Rada Ministrów przyjęła Krajowy Plan Rozdziału Upnień do emisji dwutlenku węgla na lata 2008-2012 („KPRU II”) we wspólnotowym systemie handlu upnieniami do emisji rozdzielający limity poziomu emisji dwutlenku węgla pomiędzy poszczególne instalacje uczestniczące w systemie handlu upnieniami do emisji. Przyjęte rozporządzenie oparte jest na projekcie rozporządzenia z dnia 12 lutego 2008 roku po uwzględnieniu zmian z dnia 16 maja 2008 roku. Zgodnie z postanowieniami Komisji Europejskiej polskie przedsiębiorstwa objęte planem przydziału upnień mogą w ciągu pięciu lat wyemitować około 1 043 mln ton dwutlenku węgla, czyli około 209 mln ton rocznie.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości Grupa tworzy rezerwę na pokrycie niedoboru upnień do emisji wówczas, gdy rzeczywista emisja przekracza przyznane upnienia w całym okresie rozliczeniowym.

W poniższych tabelach zaprezentowano prawa do emisji dwutlenku węgla przyznane w ramach Krajowego Planu Rozdziału Upnień, nabyte na rynku wtórnym wraz z podziałem na część wykorzystaną na własne potrzeby oraz sprzedaną w latach zakończonych 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku.

Prawa do emisji dwutlenku węgla w roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku

Spółka	Saldo upnień na początek okresu	Nabyte	Emisja CO2	Sprzedaż	Saldo upnień na koniec okresu
TAURON Polska Energia S.A.	3 095 000	19 781 042	-	(13 032 000)	9 844 042
TAURON Wytwarzanie S.A.	37 951 879	8 807 767	(21 345 745)	(13 455 041)	11 958 860
TAURON Dystrybucja S.A.	1 649	-	-	-	1 649
Elektrociepłownia Tychy S.A.	654 248	115 418	(384 003)	(131 418)	254 245
Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o.	5 850 373	1 382 812	(2 855 964)	(725 815)	3 651 406
TAURON Ciepło S.A.	233 951	23 768	(83 529)	(46 859)	127 331
Razem	47 787 100	30 110 807	(24 669 241)	(27 391 133)	25 837 533

Prawa do emisji dwutlenku węgla w roku zakończonym 31 grudnia 2010 roku

Spółka	Saldo uprawnień na początek okresu	Nabyte	Emisja CO2	Sprzedaż	Saldo uprawnień na koniec okresu
TAURON Polska Energia S.A.	-	6 453 000	-	(3 358 000)	3 095 000
TAURON Wytwarzanie S.A.	56 597 864	3 232 884	(21 028 869)	(850 000)	37 951 879
TAURON Dystrybucja S.A.	1 649	-	-	-	1 649
Elektrociepłownia Tychy S.A.	989 550	-	(335 302)	-	654 248
Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o.	7 637 112	1 027 150	(2 683 889)	(130 000)	5 850 373
TAURON Ciepło S.A.	323 643	-	(89 692)	-	233 951
Razem	65 549 818	10 713 034	(24 137 752)	(4 338 000)	47 787 100

27. Świadczenia na rzecz pracowników

Na podstawie wyceny dokonanej metodami aktuarialnymi Grupa ujmuje rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze, w tym na:

- odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne;
- taryfę pracowniczą z tytułu zniżki na energię elektryczną;
- odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla przyszłych i obecnych emerytów i rencistów;
- deputaty węglowe;
- nagrody jubileuszowe.

Ujęcie korytarzowe zaprezentowane poniżej dotyczy części rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia. Świadczenia po okresie zatrudnienia dotyczące obecnych emerytów i rencistów nie są prezentowane w ujęciu korytarzowym, podobnie jak nagrody jubileuszowe.

Rada Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej wprowadziła zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze*, obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później. Kluczowe dla Grupy zmiany to likwidacja „metody korytarzowej” jako dopuszczalnego sposobu rozliczania zysków i strat aktuarialnych oraz wprowadzenie wymogu prezentacji skutków ponownej wyceny w pozostałych dochodach całkowitych. Grupa zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości stosuje metodę korytarzową przy ustalaniu zobowiązania z tytułu określonych świadczeń oraz ujmowaniu zysków i strat aktuarialnych w wyniku finansowym. Eliminacja tej metody spowoduje konieczność natychmiastowego ujęcia całości zysków i strat aktuarialnych w innych całkowitych dochodach oraz wzrost rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze ujętej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości bieżącej zobowiązania według wyceny aktuarialnej. Zmieniony MSR 19 ma być stosowany retrospektywnie. Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze* nie zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

Dodatkowo, w kilku spółkach Grupy zostały wprowadzone programy dobrowolnych odejść, które jako świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy nie są wyceniane metodami aktuarialnymi.

Kwoty tych rezerw oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższych tabelach.

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Program dobrowolnych odejść	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	183 009	351 573	105 955	33 526	468 688	50 330	1 193 081
nabycie jednostki zależnej	12 362	35 144	4 744	-	33 507	217	85 974
koszty bieżącego zatrudnienia	8 403	4 815	2 134	1 728	27 061	-	44 141
zyski i straty aktuarialne	2 555	14 222	5 840	3 441	(10 540)	-	15 518
wypłacone świadczenia	(26 696)	(18 118)	(5 634)	(1 323)	(58 828)	(87 949)	(198 548)
koszty przeszłego zatrudnienia	-	7 957	-	-	-	-	7 957
koszty odsetek	12 457	22 503	6 329	2 252	24 807	-	68 348
pozostałe zmiany	(16)	-	-	-	(52)	-	(68)
utworzenie rezerwy na PDO	-	-	-	-	-	87 762	87 762
rozwiązanie rezerwy na PDO	-	-	-	-	-	(15 088)	(15 088)
Bilans zamknięcia	192 074	418 096	119 368	39 624	484 643	35 272	1 289 077
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	31 398	23 015	5 302	1 624	57 282	35 055	153 676
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	160 676	395 081	114 066	38 000	427 361	217	1 135 401

Ujęcie korytarzowe rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Rezerwy razem
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	230 815	158 526	54 504	22 244	466 089
Nierozpoznane zobowiązanie, w tym:					
Nie ujęte zyski/straty aktuarialne	(38 741)	(26 101)	(632)	1 286	(64 188)
Nie ujęte koszty przeszłego zatrudnienia	(38 741)	42 715	(632)	1 286	4 628
Nie ujęte koszty przeszłego zatrudnienia	-	(68 816)	-	-	(68 816)
Wartość netto zobowiązania na koniec okresu	192 074	132 425	53 872	23 530	401 901
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	236 043	168 335	58 394	27 054	489 826
Wartość netto skumulowanych nie ujętych zysków/(strat) aktuarialnych na początek okresu	(53 034)	12 520	(10 845)	(7 220)	(58 579)
Granice przedziału	23 603	16 834	5 838	2 705	48 980
Przekroczenie	(31 347)	7 169	(5 084)	(4 514)	(33 776)
Zysk aktuarialny (strata) który ma być ujęty	(2 555)	535	(461)	(432)	(2 913)
Zysk (strata) aktuarialna za okres	11 738	30 730	9 752	8 074	60 294
Nie ujęte zyski/(straty) aktuarialne na koniec okresu	(38 741)	42 715	(632)	1 286	4 628

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Program dobrowolnych odejść	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	176 385	319 772	98 009	26 642	441 186	-	1 061 994
koszty bieżącego zatrudnienia	8 772	4 470	2 060	606	25 612	-	41 520
zyski i straty aktuarialne	1 771	14 332	4 588	5 573	35 356	-	61 620
wypłacone świadczenia	(16 545)	(17 480)	(4 753)	(841)	(57 877)	(35 887)	(133 383)
koszty przeszłego zatrudnienia	-	7 945	-	-	-	-	7 945
koszty odsetek	12 077	22 534	6 051	1 546	24 411	-	66 619
pozostałe zmiany	549	-	-	-	-	-	549
utworzenie rezerwy na PDO	-	-	-	-	-	86 217	86 217
Bilans zamknięcia	183 009	351 573	105 955	33 526	468 688	50 330	1 193 081
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	38 264	20 085	4 939	1 334	54 540	50 330	169 492
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	144 745	331 488	101 016	32 192	414 148	-	1 023 589

Ujęcie korytarzowe rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Rezerwy razem
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	236 043	168 335	58 394	27 054	489 826
Nierozpoznane zobowiązanie, w tym:					
Nie ujęte zyski/straty aktuarialne	(53 034)	(64 255)	(10 845)	(7 220)	(135 354)
Nie ujęte koszty przeszłego zatrudnienia	-	(76 775)	-	-	(76 775)
Wartość netto zobowiązania na koniec okresu	183 009	104 080	47 549	19 834	354 472
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	214 626	161 067	50 801	18 513	445 007
Wartość netto skumulowanych nie ujętych zysków/(strat) aktuarialnych na początek okresu	(38 236)	6 204	(8 590)	(366)	(40 988)
Granice przedziału	21 462	16 106	5 081	1 851	44 500
Przekroczenie	(21 374)	3 779	(3 723)	-	(21 318)
Zysk aktuarialny (strata) który ma być ujęty	(1 771)	282	(301)	-	(1 790)
Zysk (strata) aktuarialna za okres	(16 569)	6 598	(2 556)	(6 854)	(19 381)
Nie ujęte zyski/(straty) aktuarialne na koniec okresu	(53 034)	12 520	(10 845)	(7 220)	(58 579)

W roku 2011 roku w Grupie kontynuowano wprowadzone w 2010 roku programy dobrowolnych odejść („PDO”).

W TAURON Wytwarzanie S.A. w roku 2011 roku utworzono rezerwę z tytułu programu dobrowolnych odejść w wysokości 26 701 tysięcy złotych oraz wypłacono 39 490 tysięcy złotych świadczeń. W związku z rezygnacją części osób z programu rozwiązano rezerwę w wysokości 442 tysiące złotych. W 2011 roku rozwiązano umowy o pracę z 357 pracownikami.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku spółka posiadała rezerwę na koszty wynikające z porozumienia w sprawie likwidacji Elektrowni Halemba w wysokości 5 719 tysięcy złotych. Deklaracje przystąpienia do porozumienia pracownicy mogli złożyć do końca sierpnia 2011 roku. Wcześniejszy program dobrowolnych odejść w TAURON Wytwarzanie S.A. trwający od 2010 roku został zakończony 31 grudnia 2011 roku.

W TAURON Dystrybucja S.A. w 2011 roku utworzono rezerwę na program dobrowolnych odejść w wysokości 61 061 tysięcy złotych, wypłacono świadczenia w wysokości 48 459 tysięcy złotych oraz rozwiązano część rezerwy w wysokości 14 646 tysięcy złotych.

W spółce w ramach programów dobrowolnych odejść został ogłoszony w kwietniu 2011 roku oraz w grudniu 2011 roku program odpraw kompensacyjnych, do którego zgłoszenia przyjmowane były do końca 2011 roku. W dniu 20 grudnia 2011 roku ogłoszono kolejną edycję programu wcześniejszych odejść emerytalnych oraz programu odpraw przedemerytalnych, których zasady są analogiczne do tych, które ogłoszono w 2010 roku. Realizacja programów rozpoczęła się w grudniu 2011 roku i zostanie zakończona w grudniu 2012 roku. W 2011 roku w ramach programu dobrowolnych odejść rozwiązano umowy o pracę łącznie z 674 pracownikami, wypłacając łącznie 55 761 tysięcy złotych jednorazowych odpraw pieniężnych, w tym z utworzonej rezerwy 48 458 tysięcy złotych.

Dodatkowo w spółce Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Katowice S.A., obecnie TAURON Ciepło S.A., zarządzeniem z dnia 28 kwietnia 2011 roku został utworzony program dobrowolnych odejść dla pracowników. Świadczenia wynikające z powyższego programu w kwocie 963 tysiące złotych zostały przez spółkę wypłacone w miesiącu maju 2011 roku, w związku z czym nie zaistniała konieczność tworzenia przez spółkę rezerwy na koszty programu. Podobnie, w spółce Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Dąbrowie Górniczej S.A., która została przejęta we wrześniu 2011 roku przez TAURON Ciepło S.A., na podstawie uchwały z dnia 10 sierpnia 2011 roku utworzono program dobrowolnych odejść dla pracowników. Świadczenia wynikające z powyższego programu w kwocie 1 287 tysięcy złotych zostały wypłacone w sierpniu 2011 roku, w

związku z czym nie zaistniała konieczność tworzenia przez TAURON Ciepło S.A. rezerwy na koszty programu.

W spółce Vattenfall Network Services Poland Sp. z o.o. wartość rezerwy na program dobrowolnych odejść na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiła 217 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku rezerwy na odprawy wynikające z programów dobrowolnych odejść wynosiły:

- 29 336 tysięcy złotych w TAURON Dystrybucja S.A.;
- 5 719 tysięcy złotych w TAURON Wytwarzanie S.A.;
- 217 tysięcy złotych w Vattenfall Network Services Poland Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku rezerwy na odprawy wynikające z programów dobrowolnych odejść wynosiły:

- 20 704 tysiące złotych w ENION S.A. oraz 10 676 tysięcy złotych w EnergiaPro S.A., czyli łącznie w segmencie dystrybucji 31 380 tysięcy złotych;
- 17 830 tysięcy złotych w Południowym Koncernie Energetycznym S.A. oraz 1 120 tysięcy złotych w Elektrowni Stalowa Wola S.A., czyli łącznie w segmencie wytwarzanie 18 950 tysięcy złotych.

Suma wypłaconych świadczeń z tytułu wdrożonych programów w 2011 roku wyniosła 87 949 tysięcy złotych, natomiast w 2010 roku 35 887 tysięcy złotych. Ponadto w 2011 roku wypłacono świadczenia z tytułu programu dobrowolnych odejść, które zostały bezpośrednio odniesione w koszty i na które nie utworzono rezerwy.

Za wyjątkiem rezerwy na odprawy w ramach programu dobrowolnych odejść, Grupa ustala rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze w wysokości oszacowanej metodami aktuarialnymi, z uwzględnieniem stopy dyskonta, definiowanej na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych. Podziału rezerw na długo i krótkoterminowe Grupa dokonuje na podstawie szacunków dotyczących rozkładu wypłat w czasie przygotowanego przy pomocy technik aktuarialnych. Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2011	31 grudnia 2010
Stopa dyskontowa (%)	5,75%	5,50%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,52%	2,50%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	0,40% - 5,15%	0,48%-4,82%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,52% - 3,03%	2,50%
Przewidywana stopa wzrostu cen energii elektrycznej (%)	3,48%	2,80%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS (%)	3,60% - 5,00%	4,20%
Pozostały średni okres zatrudnienia	9,41 - 14,50	9,62-16,30

28. Zysk przypadający na jedną akcję

Zasadniczo zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję zaprezentowanego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Zysk netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	1 220 011	858 656
Zysk na działalności zaniechanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	-	-
Zysk netto	1 220 011	858 656
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	1 220 011	858 656
Liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	1 752 549 394	1 600 730 480
Liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	1 752 549 394	1 600 730 480

Tabela poniżej przedstawia zysk na jedną akcję za lata zakończone 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku zaprezentowany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Zysk na jedną akcję (w złotych)	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Podstawowy z zysku za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,70	0,54
Podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,70	0,54
Rozwodniony z zysku za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,70	0,54
Rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,70	0,54

29. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Dywidendy wypłacone w okresie		
Dywidendy wypłacone z zysku w roku przez jednostki zależne	(13 676)	(5 573)
Dywidendy końcowe wypłacone z zysku w roku przez jednostkę dominującą	(262 882)	-
Wpłata z zysku wypłacona przez jednostkę dominującą	-	32
Wpłata z zysku wypłacona przez jednostki zależne	-	-
Dywidenda wypłacona łącznie	(276 558)	(5 541)

Zarząd jednostki dominującej proponuje przeznaczyć na dywidendę do wypłaty z zysku roku 2011 30% zysku skonsolidowanego Grupy Kapitałowej za rok 2011 przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej.

Ograniczenia w wypłacie dywidendy zostały opisane w nocy 31.4. dodatkowych informacji do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W dniu 6 maja 2011 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o przeznaczeniu na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Spółki kwoty 262 882 tysiące złotych, co daje 0,15 zł na jedną akcję, na co składa się wypracowany przez Spółkę w 2010 roku zysk netto w kwocie 190 478 tysięcy złotych oraz użycie kapitału zapasowego Spółki w kwocie 72 404 tysięcy złotych stanowiącej część środków przekazanych na ten kapitał z zysku netto Spółki za rok obrotowy 2009. Dzień wypłaty dywidendy przypadał na dzień 20 lipca 2011 roku.

W dniu 4 marca 2010 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o przeznaczeniu wypracowanego przez Spółkę w 2009 roku zysku netto w kwocie 184 535 tysięcy

złotych na dokonywaną zgodnie z odrębnymi przepisami wpłatę z zysku w kwocie 8 376 tysięcy złotych oraz na zasilenie kapitału zapasowego Spółki w kwocie 176 159 tysięcy złotych.

Wartość dywidendy na jedną akcję wypłaconej przez jednostkę dominującą za poszczególne lata przedstawiała się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Wypłacona dywidenda na akcję (w złotych)	0,15	-

30. Połączenia jednostek i nabycie udziałów niekontrolujących

Problematykę przejęć i połączeń jednostek zasadniczo reguluje standard MSSF 3 *Połączenia jednostek*. Jednakże standard ten wyłącza ze swojego zakresu transakcje pomiędzy jednostkami pozostającymi pod wspólną kontrolą. Podmioty wniesione do Spółki w maju 2007 roku znajdowały się pod kontrolą Skarbu Państwa, co oznacza, że zarówno Spółka, jak i wnoszone podmioty były w momencie wniesienia pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa. Transakcja wniesienia spółek spełnia więc w ocenie Spółki definicję transakcji pod wspólną kontrolą, w związku z czym jest ona wyłączona z zakresu MSSF 3.

Sytuacja, w której dana transakcja lub zjawisko gospodarcze wymagające ujęcia w sprawozdaniu przygotowanym zgodnie z MSSF nie są uregulowane zapisami poszczególnych standardów, została uregulowana zapisami MSR 8 punkt 10-12. Zapisy te nakładają na jednostkę sporządzającą sprawozdanie zgodnie z MSSF obowiązek stworzenia własnego zestawu zasad rachunkowości, wskazując na cechy takich zasad rachunkowości: wierna prezentacja pozycji finansowej, wyników działalności oraz przepływów pieniężnych, odzwierciedlenie treści ekonomicznej transakcji, neutralność, ostrożność oraz kompletność we wszystkich aspektach.

Z przeprowadzonych przez Spółkę analiz wynika, iż dla rozliczenia połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą preferowane jest zastosowanie metody łączenia udziałów.

U podstaw tej metody leży założenie, że podmioty łączące się były zarówno przed, jak i po transakcji kontrolowane przez tego samego akcjonariusza i w związku z tym skonsolidowane sprawozdanie finansowe odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy, ponieważ żaden z łączących się podmiotów nie jest w istocie nabywany. Zatem sprawozdanie przygotowywane jest tak, jakby łączące się podmioty były zawsze ze sobą połączone.

Nabycie akcji Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A.

Na podstawie przedwstępnej umowy sprzedaży akcji Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A. (GZE S.A.) z dnia 23 sierpnia 2011 roku zawartej z Vattenfall AB, po spełnieniu w dniu 30 listopada 2011 roku warunku zawieszającego, jakim było uzyskanie od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów bezwarunkowej zgody na dokonanie transakcji oraz spełnieniu w dniu 13 grudnia 2011 roku warunków umownych, w tym zapłaty należnej kwoty środków pieniężnych wynikającej z transakcji - TAURON Polska Energia S.A. w dniu 13 grudnia 2011 roku nabyła 1 249 693 akcje w kapitale zakładowym GZE S.A. o wartości nominalnej 100 zł każda i łącznej wartości nominalnej 124 969 tysięcy złotych, stanowiących 99,98% kapitału zakładowego spółki.

Całkowita wartość transakcji wyniosła 4 625 955 tysięcy złotych, przy czym kwota 3 623 517 tysięcy złotych została zapłacona w dniu dokonania transakcji (kwota ta uwzględnia depozyt w wysokości 120 000 tysięcy przekazany do Vattenfall AB na podstawie przedwstępnej umowy zakupu, wraz z narosłymi odsetkami), natomiast kwota 1 002 438 tysięcy złotych stanowi dług Vattenfall AB wobec GZE S.A. i jej spółek zależnych przejęty przez TAURON Polska Energia S.A. w ramach transakcji. Koszty bezpośrednio związane z nabyciem w wysokości 5 500 tysięcy złotych obciążły wynik okresu.

W wyniku nabycia akcji GZE S.A., TAURON Polska Energia S.A. stała się pośrednio właścicielem akcji i udziałów następujących istotnych podmiotów zależnych od GZE S.A.: Vattenfall Distribution Poland S.A., Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o., Vattenfall Network Services Poland Sp. z o.o., Vattenfall Wolin-North Sp. z o.o. oraz Vattenfall Business Services Poland Sp. z o.o.

Z uwagi na fakt, iż transakcja nabycia miała miejsce pod koniec roku obrotowego, TAURON jako jednostka przejmująca nie ukończyła wyceny przejętych aktywów i zobowiązań i prezentuje w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym tymczasowe wartości pozycji, których rozliczenie nie jest zakończone.

Tymczasowa wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych spółki GZE S.A. i jej spółek zależnych na datę przejęcia

Rzeczowe aktywa trwale	3 113 437
Wartości niematerialne	131 992
Udziały i akcje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	10 457
Pozostałe aktywa długoterminowe niefinansowe	6 249
Zapasy	2 277
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	349 639
Aktywa finansowe	81 974
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	314 792
Pozostałe krótkoterminowe aktywa niefinansowe	13 532
Rezerwy długoterminowe	(88 948)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(68 575)
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe długoterminowe	(43 242)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania	(391 975)
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	(7 067)
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe krótkoterminowe	(15 589)
Rezerwy krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów	(184 778)
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	(110 153)
Aktywa netto	3 114 022
Aktywa netto przypadające dla TAURON	3 113 243
Cena nabycia	3 618 157
Wartość firmy powstała w wyniku przejęcia	504 914

Wartość firmy w kwocie 504 914 tysięcy złotych została zaalokowana do poszczególnych CGU, na których spodziewane są synergie wynikające z transakcji nabycia. CGU w tym wypadku odpowiadają segmentom operacyjnym rozpoznawanym w Grupie TAURON. Alokacja wartości firmy została dokonana na podstawie klucza alokacji, jakim był udział poszczególnych nabywanych segmentów w wycenie przeprowadzanej na potrzeby przejęcia aktywów GZE S.A.

Wartość firmy przypisana do segmentów operacyjnych

Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Dystrybucja energii elektrycznej	Sprzedaż energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego	Razem
9 504	442 756	52 654	504 914

Kalkulacja ceny nabycia spółki GZE S.A.

Wartość przekazanych środków pieniężnych	3 623 517
Wartość przejętego przez TAURON długu Sprzedającego	1 002 438
Kwota rozliczająca istniejące powiązanie na dzień nabycia -zobowiązania Grupy TAURON wobec GZE S.A.	(1 007 802)
Kwota rozliczająca istniejące powiązanie na dzień nabycia -należności Grupy TAURON wobec GZE S.A.	4
Cena nabycia	3 618 157

Wartość udziałów niekontrolujących w Grupie wzrosła w wyniku opisanej transakcji o 778 tysięcy złotych.

Nabycie spółki celowej Lipniki Sp. z o.o.

W dniu 28 września 2011 roku spółka TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. nabyła od niemieckiego koncernu energetycznego WSB Neue Energien GmbH 100% udziałów spółki Lipniki Sp. z o.o., wraz z farmą wiatrową Lipniki. Lipniki Sp. z o.o. jest spółką celową, która została utworzona, aby wybudować oraz prowadzić park wiatrowy Lipniki z 15 elektrowniami wiatrowymi o łącznej mocy 30,75 MW, który został uruchomiony w lipcu 2011 roku.

Cena sprzedaży ustalona została na łączną kwotę 93 317 tysięcy złotych, która obejmuje pokrycie wniesionych przez sprzedającego dopłat zwrotnych do spółki Lipniki Sp. z o.o. w kwocie 19 358 tysięcy złotych. Cena sprzedaży została ustalona jako różnica pomiędzy sumą wartości przedsięwzięcia i środków pieniężnych a zadłużeniem spółki netto. Bezpośrednio po przeprowadzeniu transakcji nabycia, Spółka dokonała spłaty istniejącego zobowiązania z tytułu kredytu bankowego, przy wykorzystaniu środków pochodzących z finansowania wewnątrzgrupowego.

W wyniku transakcji nabycia spółki Lipniki Sp. z o.o. powstała wartość firmy w kwocie 51 902 tysiące złotych, która została alokowana do Segmentu Odnawialne Źródła Energii.

Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych spółki Lipniki Sp. z o.o. na datę jej przejęcia przedstawia poniższa tabela.

Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych spółki Lipniki Sp. z o.o. na datę przejęcia

Rzeczowe aktywa trwałe	176 932
Zapasy	996
Pozostałe długoterminowe aktywa niefinansowe	4 218
Pozostałe krótkoterminowe aktywa niefinansowe	1 048
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	762
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	(141 087)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	(166)
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	(1 288)
Aktywa netto	41 415
Cena nabycia	93 317
Wartość firmy powstała w wyniku przejęcia	51 902

Od daty nabycia Lipniki Sp. z o.o. wygenerowała 6 640 tysięcy złotych przychodu oraz 999 tysięcy złotych straty, które zostały uwzględnione w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów za okres sprawozdawczy.

Kalkulacja ceny nabycia spółki Lipniki Sp. z o.o.

Wartość przekazanych środków pieniężnych	72 201
Wartość przekazanych środków pieniężnych - kwota dotycząca praw do dopłat zwrotnych	19 358
Kwota rozliczająca istniejące powiązanie na dzień nabycia -zobowiązania Grupy TAURON wobec Lipniki Sp. z o.o.	(438)
Kwota rozliczająca istniejące powiązanie na dzień nabycia -należności Grupy TAURON wobec Lipniki Sp. z o.o.	2 196
Cena nabycia	93 317

Analiza przepływów środków pieniężnych związanych z nabyciem spółki Lipniki Sp. z o.o.

Środki pieniężne przekazane w związku z przejściem spółki zależnej (ujęte w ramach działalności inwestycyjnej)	(72 201)
Środki pieniężne jednostki zależnej na dzień przejścia	762
Wydatki bezpośrednio związane z przejściem (ujęte w ramach działalności operacyjnej)	(922)
Razem	(72 361)

Całkowite przepływy środków pieniężnych związane z przejściem przez Grupę jednostek zależnych wykazywane w działalności inwestycyjnej skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2011
Środki pieniężne przekazane w związku z przejściem jednostek zależnych	(3 694 251)
Środki pieniężne przejmowanych jednostek zależnych na dzień przejścia	315 555
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu przejścia jednostek zależnych	(919)
Razem	(3 379 615)

Połączenie spółek zależnych

W związku z przeprowadzaną reorganizacją struktury Grupy w trzecim kwartale 2011 roku miały miejsce istotne połączenia spółek zależnych.

W dniu 31 sierpnia 2011 roku zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym połączenie spółki Południowy Koncern Energetyczny S.A. (spółka przejmująca) oraz spółki Elektrownia Stalowa Wola S.A. (spółka przejmowana). Dnia 1 września 2011 roku nastąpiła zmiana firmy Południowy Koncern Energetyczny S.A. na TAURON Wytwarzanie S.A.

W dniu 1 września 2011 roku zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym połączenie spółki EnergiaPro S.A. (spółka przejmująca) oraz spółki ENION S.A. (spółka przejmowana). Równocześnie nastąpiła zmiana firmy EnergiaPro S.A na TAURON Dystrybucja S.A.

W dniu 1 września 2011 roku zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym połączenie spółki Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Katowice S.A. (spółka przejmująca) oraz Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Dąbrowie Górniczej S.A. (spółka przejmowana). Równocześnie nastąpiła zmiana firmy Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Katowice S.A. na TAURON Ciepło S.A.

Połączenia spółek nastąpiły w trybie łączenia się przez przejście, tj. zgodnie z art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu Spółek Handlowych, przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej na spółkę przejmującą w zamian za akcje spółki przejmującej, które zostały wydane akcjonariuszom spółki przejmowanej. W wyniku połączeń, spółki przejmowane zostały rozwiązane bez przeprowadzenia likwidacji.

Przeprowadzone procesy połączenia wpłynęły na zmniejszenie udziałów niekontrolujących o kwotę 62 tysiące złotych i na zwiększenie zysków zatrzymanych o kwotę 25 tysiące złotych

Podział spółki TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.

Na początku 2011 roku miała miejsce zmiana struktury organizacyjnej spółek sprzedażowych. Dotychczasowe spółki sprzedażowe Grupy TAURON zmieniły zakres swojej działalności – TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. zajmuje się sprzedażą energii elektrycznej do wszystkich klientów (pod marką TAURON Polska Energia), natomiast TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. świadczy usługi związane z obsługą klientów masowych i części biznesowych. Integracja działalności związanych ze sprzedażą i obsługą klienta wynika z wdrażania w Grupie modelu biznesowego, będącego elementem planu restrukturyzacji.

W dniu 3 stycznia 2011 roku Sąd Rejonowy w Krakowie dokonał wpisu podwyższenia kapitału zakładowego spółki TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. Podział spółki TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. nastąpił w trybie art. 529 § 1 pkt 4 KSH, tj. w drodze przejęcia przez TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. części majątku spółki TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. stanowiącego zorganizowaną część przedsiębiorstwa, składającą się ze składników materialnych i niematerialnych oraz zobowiązań związanych ze sprzedażą energii elektrycznej. Kapitał zakładowy TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. został podwyższony z 282 597 tysięcy złotych o 196 433 tysiące złotych do kwoty 479 030 tysięcy złotych poprzez utworzenie 3 928 649 udziałów o wartości nominalnej 50 złotych każdy, które w całości objęła TAURON Polska Energia S.A.

W związku z podziałem spółki TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. został obniżony jej kapitał zakładowy z kwoty 35 650 tysięcy złotych o kwotę 32 932 tysiące złotych, tj. do kwoty 2 718 tysięcy złotych poprzez umorzenie 329 316 udziałów o wartości 100 złotych każdy. Obniżenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w dniu 31 grudnia 2010 roku.

Ze względu na fakt, iż opisane zmiany miały charakter restrukturyzacyjny i były przeprowadzone w spółkach Grupy - nie miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone na dzień 31 grudnia 2011 roku.

Zwiększenie udziału w spółce Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

W marcu 2011 roku Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. podpisała umowy nabycia 200 udziałów własnych o łącznej wartości nominalnej 1 200 tysięcy złotych od udziałowców Katowicki Holding Węglowy S.A. oraz KWK Kazimierz Juliusz Sp. z o.o.

Nabycie udziałów w celu ich umorzenia z czystego zysku nastąpiło na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. z dnia 30 grudnia 2010 roku. Wynagrodzenie zostało wypłacone obu dotychczasowym udziałowcom do końca marca 2011 roku. W dniu 21 kwietnia 2011 roku Sąd Rejonowy w Katowicach zarejestrował umorzenie udziałów spółki Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

W konsekwencji tej transakcji udział bezpośredni TAURON Polska Energia S.A. w kapitale zakładowym spółki Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. wzrósł z 10% do 12,50% (w organie stanowiącym – z 27,78% do 31,25% głosów), a udział bezpośredni Południowego Koncernu Energetycznego S.A. (obecnie: TAURON Wytwarzanie S.A.) – z 70% do 87,50% (w organie stanowiącym – z 61,11% do 68,75% głosów).

Nabycie akcji własnych w celu ich umorzenia przez Polską Energię Pierwszą Kompanię Handlową Sp. z o.o. wpłynęło na zmniejszenie wysokości udziałów niekontrolujących o 11 833 tysiące złotych i wzrost zysków zatrzymanych o 207 tysięcy złotych.

W dniu 26 lipca 2011 roku pomiędzy Południowym Koncernem Energetycznym S.A., obecnie TAURON Wytwarzanie S.A., a TAURON Polska Energia S.A. została zawarta umowa zbycia udziałów spółki Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. jako świadczenie w miejsce wypełnienia części zobowiązania Południowego Koncernu Energetycznego S.A. do wypłaty dywidendy należnej TAURON Polska Energia S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 roku. Południowy Koncern Energetyczny S.A. zbyła wszystkie posiadane udiały w Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o., tj. 700 udziałów, o łącznej wartości nominalnej 4 200 tysięcy złotych za łączną kwotę 42 170 tysięcy złotych. Wartość nabytych udziałów została ustalona na podstawie wyceny z dnia 20 czerwca 2011 roku. W dniu 26 lipca 2011 roku nastąpiło przeniesienie udziałów na Spółkę. W wyniku tej transakcji TAURON Polska Energia S.A.

zwiększyła do 100% bezpośredni udział w kapitale i organie stanowiącym spółki, co wpłynęło na zmniejszenie udziałów niekontrolujących i równocześnie na zwiększenie zysków zatrzymanych o kwotę 213 tysięcy złotych.

Nabycie udziałów niekontrolujących

W sierpniu 2011 roku TAURON Polska Energia S.A. nabyła od udziałowców niekontrolujących:

- 9 477 akcji Południowego Koncernu Energetycznego S.A., obecnie TAURON Wytwarzanie S.A., o wartości nominalnej 10 złotych każda, stanowiących 0,0061% kapitału podstawowego spółki za cenę 235 tysięcy złotych,
- 6 149 541 akcji ENION S.A., obecnie TAURON Dystrybucja S.A., o wartości nominalnej 0,01 złotych każda stanowiących 0,0245% kapitału podstawowego spółki za cenę 676 tysięcy złotych.

Wynagrodzenie za nabyte akcje zostało zapłacone w sierpniu 2011 roku.

W wyniku nabycia udziałów, wartość udziałów niekontrolujących uległa zmniejszeniu o kwotę 1 104 tysiące złotych, natomiast zyski zatrzymane zwiększyły się o kwotę 192 tysiące złotych.

Przymusowy odkup akcji

W Grupie Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w roku 2011 roku kontynuowane były procesy przymusowego odkupu akcji własnych w celu ich umorzenia przez spółki: TAURON Wytwarzanie S.A. (w tym przed dniem połączenia przez Południowy Koncern Energetyczny S.A. i Elektrownię Stalowa Wola S.A), TAURON Dystrybucja S.A. (w tym przed dniem połączenia przez ENION S.A. i EnergiaPro S.A.), Elektrociepłownię Tychy S.A., a także przed dniem połączenia – przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Katowice S.A.

W wyniku nabycia akcji własnych wysokość udziałów niekontrolujących uległa zmniejszeniu w 2011 roku o kwotę 38 536 tysięcy złotych, natomiast zyski zatrzymane zwiększyły się o kwotę 14 772 tysięcy złotych.

31. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały

31.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 2011 roku

Seria/ emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
AA	na okaziciela	-	1 589 438 762	5	7 947 194	gotówka/aport
BB	imienne	-	163 110 632	5	815 553	aport
Razem			1 752 549 394		8 762 747	

Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 2010 roku

Seria/ emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
AA	na okaziciela	-	1 589 438 762	9	14 304 949	gotówka/aport
BB	imienne	-	163 110 632	9	1 467 996	aport
Razem			1 752 549 394		15 772 945	

W dniu 25 marca 2011 roku Sąd Rejonowy w Katowicach zarejestrował obniżenie kapitału podstawowego Spółki dokonane w drodze zmniejszenia wartości nominalnej akcji. Kapitał podstawowy uległ obniżeniu z kwoty 15 772 945 tysięcy złotych do kwoty 8 762 747 tysięcy

złotych, poprzez zmniejszenie wartości nominalnej każdej akcji z kwoty 9 złotych do kwoty 5 złotych. Powstała w wyniku obniżenia kapitału podstawowego kwota 7 010 198 tysięcy złotych zasilła kapitał zapasowy. Obniżenia kapitału podstawowego dokonano w celu restrukturyzacji kapitałów własnych Spółki.

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2011 roku (wg najlepszej wiedzy Spółki)

Akcjonariusz	Wartość akcji	Udział w kapitale podstawowym (%)	Udział w liczbie głosów (%)
Skarb Państwa (zawiadomienie z dnia 29.03.2011 r.)	2 634 419	30,06%	30,06%
KGHM Polska Miedź S.A. (zawiadomienie z dnia 23.03.2011 r.)	910 553	10,39%	10,39%
ING Otwarty Fundusz Emerytalny (zawiadomienie z dnia 28.12.2011 r.)	443 715	5,06%	5,06%
Pozostali akcjonariusze	4 774 060	54,49%	54,49%
Razem	8 762 747	100,00%	100,00%

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2010 roku (wg najlepszej wiedzy Spółki)

Akcjonariusz	Wartość akcji	Udział w kapitale podstawowym (%)	Udział w liczbie głosów (%)
Skarb Państwa (zawiadomienie z dnia 28.02.2011 r.)	6 618 257	41,96%	41,96%
KGHM Polska Miedź S.A. *	736 402	4,67%	4,67%
Pozostali akcjonariusze	8 418 286	53,37%	53,37%
Razem	15 772 945	100,00%	100,00%

*Zgodnie z zawiadomieniem z dnia 1 lipca 2010 roku udział KGHM Polska Miedź S.A. w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów wynosi 5,15%. W dniu 2 listopada 2010 roku nastąpiło podwyższenie kapitału podstawowego i zwiększenie liczby akcji do 1 752 549 394 sztuk w wyniku którego udział KGHM Polska Miedź S.A. w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosił 4,67%.

31.2. Prawa akcjonariuszy

Uprawnienia Skarbu Państwa

W dniu 18 sierpnia 2005 roku weszła w życie ustawa z dnia 3 czerwca 2005 roku o szczególnych uprawnieniach Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego (Dz. U. Nr 132, poz. 1108). TAURON Polska Energia S.A. podlega przepisom tej ustawy na podstawie wydanych przepisów wykonawczych. Zdaniem Zarządu Spółka funkcjonuje zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie został wyznaczony obserwator.

31.3. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy powstał z odpisów z zysków generowanych przez jednostkę dominującą w poprzednich latach obrotowych w kwocie 240 209 tysięcy złotych oraz nadwyżki wartości emisyjnej akcji serii BB (10,44 złoty każda) nad ich wartością nominalną (9 złotych każda) w kwocie 234 879 tysięcy złotych.

W bieżącym okresie zmiany kapitału zapasowego wynikały z następujących zdarzeń:

- Zgodnie z uchwałą z dnia 6 maja 2011 roku Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy TAURON Polska Energia S.A. opisaną w nocie 29 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, część kapitału zapasowego Spółki w kwocie 72 404 tysiące złotych, pochodząca z zysku netto Spółki za rok obrotowy 2009, została przeznaczona na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Spółki;
- W wyniku zarejestrowania w dniu 25 marca 2011 roku przez Sąd Rejonowy w Katowicach obniżenia kapitału zakładowego Spółki w drodze zmniejszenia wartości nominalnej akcji, opisaną w nocie 31.1. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, kapitał zapasowy Spółki został zasilony kwotą 7 010 198 tysięcy złotych.

31.4. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zysk niepodzielony obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy przez jednostkę dominującą:

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Kwoty zawarte w pozycji zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi przez jednostkę dominującą:	(1 581 456)	(1 733 447)
- zyski zatrzymane spółek zależnych, przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej	(1 435 805)	(1 587 796)
- wartość 8% statutowego zysku netto jednostki dominującej do podziału na kapitał zapasowy zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych	-	-
- zyski zatrzymane z rozliczenia połączenia	(145 651)	(145 651)
Zyski zatrzymane jednostki dominującej, podlegające podziałowi	1 083 461	190 510
Łącznie zyski zatrzymane wykazywane w sprawozdaniu skonsolidowanym przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej	(497 995)	(1 542 937)

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca oraz jednostki zależne mające status spółek akcyjnych są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. W związku z tym, iż wartość kapitału zapasowego Spółki przekracza jedną trzecią wartości kapitału podstawowego, Spółka nie jest zobowiązana do przelewania 8% zysku za rok obrotowy na kapitał zapasowy. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość kapitału podstawowego jednostki dominującej wykazywana w statutowym sprawozdaniu finansowym wynosiła 8 762 747 tysięcy złotych, a wartość kapitału zapasowego wynosiła 7 412 882 tysięcy złotych.

Podziałowi nie podlegają kwoty wyniku lat ubiegłych powstałego z rozliczenia kapitału z tytułu świadczeń w formie akcji po zakończeniu programu akcyjnego jak również wyniki z lat ubiegłych powstałe w wyniku rozliczenia połączenia z jednostkami zależnymi.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

31.5. Udziały niekontrolujące

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Na początek okresu	507 246	2 375 100
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	(14 278)	(6 027)
Udział w zmianie wartości instrumentów finansowych	-	135
Nabycie udziałów niekontrolujących przez Grupę Kapitałową	(1 104)	(1 983 152)
Odkup udziałów niekontrolujących	(50 582)	(11 537)
Udział w wyniku jednostek zależnych	19 349	132 727
Nabycie spółek zależnych z Grupy GZE S.A.	778	-
Zmiana udziałów niekontrolujących w wyniku połączeń	(62)	-
Na koniec okresu	461 347	507 246

Wydatki z tytułu nabycia udziałów niekontrolujących w kwocie 37 800 tysięcy złotych zaprezentowane w działalności finansowej skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych stanowią: wydatki związane z procesem przymusowego odkupu akcji przez spółki

zależne Grupy w kwocie 25 225 tysięcy złotych, wydatki na nabycie udziałów w celu ich umorzenia poniesione przez jednostkę zależną Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w kwocie 11 626 tysięcy złotych oraz wydatki poniesione na nabycie udziałów niekontrolujących w spółkach zależnych poniesione przez jednostkę dominującą w kwocie 949 tysięcy złotych.

32. Rezerwy

32.1. Zmiany stanu rezerw

Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Rezerwy na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia, roszczenia od kontrahentów, sprawy pracownicze	Rezerwy na restrukturyzację	Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości pod obiektami energetycznymi i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	34 274	612	34 699	101 173	787 031	66 903	1 024 692
nabycie jednostki zależnej	576	765	8 679	-	100 559	30 575	141 154
korekta stopy dyskontowej	-	-	1 014	-	-	-	1 014
utworzenie	12 640	797	23 726	187 132	1 018 586	20 948	1 263 829
rozwiązanie	(7 905)	(1)	-	-	-	(29 336)	(37 242)
wykorzystanie	(96)	(1 229)	-	(101 173)	(1 199 103)	(4 222)	(1 305 823)
pozostałe zmiany	3 660	-	1 732	-	(3 624)	1 360	3 128
różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	-	-	-	16	16
Bilans zamknięcia	43 149	944	69 850	187 132	703 449	86 244	1 090 768
REZERWY	43 149	944	3 250	187 132	703 449	85 404	1 023 328
KRÓTKOTERMINOWE							
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	-	-	66 600	-	-	840	67 440

Rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

	Rezerwy na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia, roszczenia od kontrahentów, sprawy pracownicze	Rezerwy na restrukturyzację	Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości pod obiektami energetycznymi i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	19 552	238	22 639	-	750 015	62 360	854 804
korekta stopy dyskontowej	-	-	961	-	-	-	961
utworzenie	18 777	374	8 461	101 173	1 071 510	13 939	1 214 234
rozwiązanie	(3 948)	-	(256)	-	(10 478)	(2 006)	(16 688)
wykorzystanie	(107)	-	-	-	(1 024 016)	(7 390)	(1 031 513)
pozostałe zmiany	-	-	2 894	-	-	-	2 894
Bilans zamknięcia	34 274	612	34 699	101 173	787 031	66 903	1 024 692
REZERWY	34 274	612	-	101 173	787 031	66 163	989 253
KRÓTKOTERMINOWE							
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	-	-	34 699	-	-	740	35 439

32.2. Opis istotnych tytułów rezerw

32.2.1 Rezerwa na roszczenia od kontrahentów, na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia

Rezerwa na postępowania przed UOKiK

Rezerwa na postępowanie przed Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów wynosi 11 576 tysięcy złotych. Część rezerwy w kwocie 4 274 tysiące złotych została rozwiązana w grudniu 2011 roku w związku z wygraniem części sprawy.

Rezerwa na roszczenia od ArcelorMittal Poland S.A.

Rezerwa na roszczenia od ArcelorMittal Poland S.A. wynosi 7 200 tysięcy złotych i nie uległa zmianie w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku.

Rezerwa na roszczenia od IPW Polin Sp. z o.o.

Spółka zależna Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o. utworzyła rezerwy na ewentualne rozliczenia sporne z IPW Polin Sp. z o.o. z tytułu zastosowania projektów wynalazczych. W grudniu 2011 roku Spółce doręczono pozew sądowy o ustalenie i zapłatę na rzecz IPW Polin świadczeń pieniężnych z tytułu zastosowania technologii podwyższenia sprawności kotłów, objętej projektami wynalazczymi. Również w grudniu 2011 roku do spółki wpłynęło wezwanie na pierwszą rozprawę jako pozwanego w sprawie o wynagrodzenie za korzystanie z wynalazków zgłoszonych do ochrony w Urzędzie Patentowym RP. Pozew został wniesiony przez jednego ze współautorów projektów wynalazczych, dotyczących podwyższenia sprawności kotłów. Zarząd spółki, zdając sobie sprawę z trudności w oszacowaniu prawdopodobieństwa korzystnego dla spółki rozstrzygnięcia sporu sądowego, podjął decyzję o ujęciu rezerw w pełnej wysokości objętej pozwami, tj. 8 731 tysięcy złotych.

Przedmiotem sporu w rozliczeniach z IPW Polin Sp. z o.o. są również efekty zastosowania nowych technologii w eksploatacji turbogeneratorów. Zarząd spółki szacuje, że rezerwa na ewentualne rozliczenie projektów wynalazczych przy turbogeneratorach powinna stanowić 50% szacowanego rozliczenia. W oparciu o stosowaną do tej pory metodologię, oszacowana rezerwa z tego tytułu stanowi kwotę 1 550 tysięcy złotych.

32.2.2 Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych

Spółki górnicze Południowy Koncern Węglowy S.A. oraz Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. tworzą rezerwy na przyszłe koszty likwidacji obiektów zakładów górniczych w oparciu o prawny obowiązek wynikający z ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Rezerwy tworzone są na bazie szacunku przewidywanych kosztów likwidacji obiektów górniczych i innych obiektów technologicznych oraz przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu ich eksploatacji. Podstawą szacowania wielkości rezerw są specjalistyczne opracowania oraz ekspertyzy technologiczno-ekonomiczne sporządzone przez służby wewnętrzne lub zewnętrznych ekspertów. Wartość rezerw jest szacowana i weryfikowana na każdy dzień bilansowy na podstawie bieżących oszacowań kosztowych, wycen zużycia terenu oraz współczynników inflacji i dyskonta. Na dzień 31 grudnia 2011 roku rezerwa utworzona z tego tytułu przez Kopalnię Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. wynosiła 3 591 tysiące złotych, a rezerwa utworzona przez Południowy Koncern Węglowy S.A. obejmująca Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych wynosiła 25 691 tysięcy złotych.

TAURON Wytwarzanie S.A. w 2011 roku utworzyła rezerwę na rekultywację składowisk w wysokości 18 000 tysięcy złotych.

Vattenfall Wolin-North Sp. z o.o. oraz Lipniki Sp. z o.o. rozpoznały rezerwę na koszty związane z demontażem farm wiatrowych po zakończeniu ich użytkowania odpowiednio w wysokości 8 698 tysięcy złotych oraz 4 912 tysiące złotych.

Ze względu na istnienie prawnego obowiązku likwidacji środków trwałych po ich okresie użytkowania TAURON Wytwarzanie S.A. tworzy rezerwę na przewidywane przyszłe koszty, które będą niezbędne do poniesienia dla wypełnienia tego obowiązku. Na dzień 31 grudnia 2011 roku rezerwa z tego tytułu wynosiła 8 958 tysięcy złotych.

32.2.3 Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii

W związku ze sprzedażą energii elektrycznej do odbiorców finalnych Grupa ma obowiązek umorzenia określonej ilości liczby certyfikatów pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, gazowych i z kogeneracji. Na dzień 31 grudnia 2011 roku utworzona rezerwa z tego tytułu wynosiła 703 449 tysiące złotych.

32.2.4 Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów

W związku z zakupem uprawnień do emisji gazów cieplarnianych przez spółki TAURON Wytwarzanie S.A., Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o. oraz Elektrociepłownia Tychy S.A. utworzyły one w bieżącym roku obrotowym rezerwę na koszty umorzenia praw do emisji gazów. Na dzień 31 grudnia 2011 roku rezerwa z tego tytułu wyniosła 187 132 tysiące złotych.

32.2.5 Pozostałe rezerwy

Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów

Spółki Grupy tworzą rezerwy na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz instalacje ciepłownicze. Na dzień 31 grudnia 2011 roku rezerwa z tego tytułu wyniosła 42 466 tysięcy złotych. Spółki nie tworzą rezerw na potencjalne niezgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieregulowanym stanie korzystania z tych gruntów.

Rezerwa na podatek od nieruchomości

W związku z prowadzonymi postępowaniami podatkowymi, a także uwzględniając wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 września 2011 roku oraz aktualne orzecznictwo sądowe Południowy Koncern Węglowy S.A. tworzy rezerwę na podatek od nieruchomości od budowli usytuowanych w podziemnych wyrobiskach górniczych. Rezerwa wraz z należnymi odsetkami wyniosła na dzień 31 grudnia 2011 roku 2 036 tysięcy złotych. W 2011 roku spółka rozwiązała 13 938 tysięcy złotych rezerwy wraz z odsetkami na podatek od nieruchomości.

Pozostała kwota rezerw obejmuje rezerwy na zgłoszone i uznane szkody górnicze oraz potencjalne kary i odszkodowania.

33. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 1 603 316 tysięcy złotych, z czego największą pozycję stanowiło zobowiązanie inwestycyjne związane z dostosowaniem kotła w Elektrowni Jaworzno III należącej do TAURON Wytwarzanie S.A. celem obniżenia emisji gazów cieplarnianych w wysokości 165 914 tysięcy złotych oraz zobowiązanie inwestycyjne związane z odbudową mocy wytwórczych we wchodzącej w skład TAURON Wytwarzanie S.A., Elektrociepłowni Bielsko-Biała, na kwotę 151 795 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 1 096 642 tysięcy złotych, z tego największą pozycję stanowiło zobowiązanie inwestycyjne związane z odbudową mocy wytwórczych we wchodzącej w skład TAURON Wytwarzanie S.A., Elektrociepłowni Bielsko-Biała, na kwotę 360 700 tysięcy złotych.

34. Zobowiązania warunkowe

Szkody górnicze

Grupa w ramach przyjętej polityki tworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania, rozpoznaje i ujmuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rezerwy na szkody górnicze, będące skutkiem działalności eksploatacyjnej zakładów górniczych, w wysokości wynikającej ze zgłoszonych, uznanych bądź będących przedmiotem rozpatrzenia przez sądy, udokumentowanych roszczeń z tego tytułu. Przedsiębiorstwom górniczym wchodzącym w skład Grupy nie jest znana metoda ustalenia wartości przyszłych szkód górniczych, która umożliwiłaby wiarygodne oszacowanie przyszłych kosztów likwidacji szkód górniczych powstałych w trakcie eksploatacji złóż.

Bezumowne korzystanie z nieruchomości

Spółki dystrybucyjne należące do Grupy nie posiadają tytułów prawnych do wszystkich gruntów, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Grupa może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, jednak należy zaznaczyć, iż ryzyko utraty majątku jest znikome. Grupa tworzy

rezerwę na wszystkie zgłoszone spory sądowe w tym zakresie. Nie jest tworzona rezerwa na potencjalne nie zgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym statusie ze względu na brak szczegółowej ewidencji nieuregulowanych gruntów i w konsekwencji brak możliwości wiarygodnego oszacowania kwoty potencjalnych roszczeń. Biorąc jednak pod uwagę dotychczasową historię zgłoszonych roszczeń i koszty ponoszone z tego tytułu w latach ubiegłych ryzyko związane z koniecznością poniesienia istotnych kosztów z tego tytułu można uznać za niewielkie.

Rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. z 2007 roku Nr 130, poz. 905) („Ustawa o KDT”). TAURON Wytwarzanie S.A. przystąpił dobrowolnie do programu przedterminowego rozwiązania kontraktów długoterminowych poprzez podpisanie umowy rozwiązującej. Podpisanie umowy rozwiązującej stanowi podstawę do otrzymywania przez wytwórców środków na pokrycie wydatków niepokrytych przychodami uzyskanymi ze sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej, rezerwy mocy i usług systemowych na rynku konkurencyjnym po przedterminowym rozwiązaniu KDT, wynikających z nakładów poniesionych przez wytwórców do dnia 1 maja 2004 roku na majątek związany z wytwarzaniem energii elektrycznej. Zgodnie z Ustawą o KDT, dla każdego wytwórcy ustalona została maksymalna wysokość kosztów osieroconych oraz wielkości przyjęte do obliczenia rocznej wysokości korekty kosztów osieroconych. Po rozwiązaniu KDT, począwszy od 2008 roku, Spółka otrzymuje środki w formie zaliczki w kwartalnych ratach w oparciu o składany przez siebie wniosek. Następnie w ciągu tzw. okresu korygowania, trwającego do czasu wygaśnięcia najdłuższej umowy długoterminowej danego wytwórcy, co roku dokonywana będzie roczna korekta kosztów osieroconych. W roku następującym po roku, w którym zakończony zostanie okres korygowania dla danego wytwórcy, dokonana zostanie korekta końcowa kosztów osieroconych.

Południowy Koncern Energetyczny S.A. (obecnie TAURON Wytwarzanie S.A.), zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, w oparciu o zbudowany model finansowy, rozpoznał w latach 2008, 2009, 2010 oraz 2011 roku przychody z tytułu rekompensaty w wysokości odpowiednio 192 163 tysiące złotych, 483 956 tysięcy złotych, 437 875 tysięcy złotych oraz 414 795 tysięcy złotych.

Na podstawie decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 lipca 2009 roku spółka została zobowiązana zwrócić Zarządcy Rozliczeń S.A. kwotę 159 508 tysięcy złotych w terminie do 30 września 2009 roku. Od powyższej decyzji, za pośrednictwem Prezesa URE, spółka złożyła odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz wystąpiła z wnioskiem o wstrzymanie jej wykonania. W dniu 24 września 2009 roku Sąd wydał postanowienie o wstrzymaniu wykonania decyzji w części ponad kwotę 79 754 tysięcy złotych. Wykonując postanowienie Sądu spółka spłaciła wyżej wymienioną kwotę.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 26 maja 2010 roku Sąd zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając spółce prawo do dodatkowej korekty kosztów osieroconych w kwocie 79 088 tysięcy złotych.

W dniu 8 lipca 2010 roku Prezes URE złożył apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów do Sądu Apelacyjnego w Warszawie (VI Wydział Cywilny).

W dniu 9 lutego 2012 roku odbyła się rozprawa przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie apelacji Prezesa URE wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 26 maja 2010 roku. Sąd Apelacyjny nie wydał orzeczenia, lecz odroczył rozprawę zobowiązując Prezesa URE do przedstawienia w terminie 14 dni dodatkowych wyjaśnień. Termin kolejnej rozprawy ma zostać wyznaczony z urzędu. Należy szacować, że najbliższa rozprawa nie odbędzie się wcześniej niż za dwa miesiące.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania kwestia korekty rocznej kosztów osieroconych za rok 2008 pozostaje nadal sporna.

Decyzją z dnia 29 lipca 2011 roku Prezes URE ustalił dla TAURON Wytwarzanie S.A. wysokość dodatkowej korekty rocznej kosztów osieroconych za 2010 rok w wysokości 205 703 tysiące złotych.

W dniu 30 września 2011 roku Zarządca Rozliczeń S.A. wpłacił spółce kwotę korekty rocznej za rok 2010.

	Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2010 roku
Przychody z tytułu rekompensat dotyczących rozwiązanych KDT	414 795	437 875
Wpływy z tytułu rekompensat dotyczących rozwiązanych KDT	373 975	339 323

Postępowania antymonopolowe

W odniesieniu do TAURON Dystrybucja S.A. toczą się dwa postępowania antymonopolowe prowadzone przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Postępowania dotyczą zarzutów nadużywania pozycji dominującej na rynku dystrybucji energii elektrycznej. Sprawy są na etapie odwołania od decyzji UOKiK (patrz także nota o rezerwach 32.2.1.). W ocenie Zarządu Spółki oraz kierownictwa TAURON Dystrybucja S.A. działalność w zakresie dystrybucji energii elektrycznej prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi przepisami i wyniki powyższych postępowań nie będą miały istotnego wpływu na sytuację finansową Grupy.

Postępowania administracyjne wszczęte przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

TAURON Dystrybucja S.A., TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.

W związku z zaistniałymi przerwami w dostarczaniu energii elektrycznej, w 2010 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (URE) wszczął z urzędu postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej na ENION S.A. (obecnie TAURON Dystrybucja S.A.) oraz TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. w związku z ujawnieniem w ramach prowadzonej działalności naruszenia prawa polegającego na stosowaniu taryfy niezgodnie z określonymi w niej warunkami udzielania bonifikat z tytułu przerw w dostawie energii elektrycznej. Postępowanie zostało zakończone Decyzją Prezesa URE z dnia 11 marca 2011 roku o wymierzeniu kary pieniężnej w wysokości 1 000 tysięcy złotych w przypadku ENION S.A. oraz 500 tysięcy złotych w przypadku TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. Obydwie spółki złożyły odwołanie od powyższej decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Jednocześnie TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. utworzyła w marcu 2011 roku rezerwę w wysokości 500 tysięcy złotych na poczet ewentualnej konieczności zapłacenia powyższej kary. W dniu 22 września 2011 roku TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. otrzymała odpowiedź Prezesa URE na odwołanie spółki. W odpowiedzi Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie został wyznaczony termin rozprawy przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o.

Prezes URE wszczął również postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust.1 pkt 5 Prawa energetycznego. Prezes URE zarzuca spółce stosowanie w latach 2008 - 2011 cen i taryf, nie przestrzegając obowiązku przedstawienia ich do zatwierdzenia. Spółka stoi na stanowisku, że nie złamała przepisów prawa w powyższym zakresie. Nie chcąc narażać się na bezpośredni zarzut nie wykonania żądania Prezesa URE i tym samym podlegać pod zapisy Ustawy Prawo Energetyczne, spółka na wniosek Prezesa URE przedkładała do zatwierdzania taryfy dla energii elektrycznej na lata 2008 – 2011, pomimo że spółka była zwolniona z obowiązku przedkładania taryfy dla energii elektrycznej (zwolnienie udzielone stanowiskiem Prezesa URE w dniu 28 czerwca 2001 roku). Przedłożone wnioski za lata 2008, 2009 i 2011 nie zostały zatwierdzone, a postępowanie o zatwierdzenie taryfy dla energii elektrycznej na rok 2010 zostało umorzone Decyzją Prezesa URE.

Postępowanie administracyjne o zatwierdzenie taryfy na rok 2011 trwa od 11 lutego 2011 roku. Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. złożyła do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odwołanie od Decyzji Prezesa URE odmawiającej zatwierdzenia dla spółki taryfy dla energii elektrycznej na rok 2011. W tej materii Prezes URE złożył odpowiedź na odwołanie spółki. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego sprawa jest w toku.

Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o.

W dniu 23 lutego 2012 roku do spółki zależnej Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o. zostało doręczone zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 17 lutego 2012 roku w sprawie wymierzenia kary pieniężnej. Postępowanie dotyczy ujawnienia nieprawidłowości polegających na nieprzestrzeganiu obowiązków, o których mowa w art. 49a ust. 1 ustawy Prawo Energetyczne, tj. obowiązku sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej w okresie od 9 sierpnia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku na giełdach towarowych lub na rynku regulowanym.

Z dniem 9 sierpnia 2010 roku weszła w życie zmiana w ustawie – Prawo energetyczne, wprowadzająca obowiązek sprzedaży przez wytwórców energii elektrycznej nie mniej niż 15% energii na giełdach towarowych (art.49a). Obowiązek ten nie dotyczył między innymi energii:

- dostarczanej od przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się jej wytwarzaniem do odbiorcy końcowego za pomocą linii bezpośredniej,
- wytworzonej w kogeneracji,
- wytworzonej w jednostce wytwórczej o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie wyższej niż 50 MW.

W korespondencji z Urzędem Regulacji Energetyki EC Nowa Sp. z o.o. stała na stanowisku, że wszystkie wymienione wyżej zwolnienia z obowiązku dotyczą spółki. Pomimo licznych uzasadnień, co do słuszności zastosowania wobec EC Nowa trzech ww. warunków zwolnień z obowiązku sprzedaży energii poprzez giełdy, Urząd Regulacji Energetyki w Warszawie wszczął postępowanie administracyjne w przedmiotowej sprawie. Wysokość kary pieniężnej, jaką może wyznaczyć Prezes URE, nie może przekroczyć 15% przychodów z działalności koncesjonowanej. Potencjalna kara może więc wynosić maksymalnie:

- za okres od 9 sierpnia do 31 grudnia 2010 roku: 2 927 tysięcy złotych,
- za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku: 9 706 tysięcy złotych.

Według stanowiska spółki, Urząd Regulacji Energetyki dopuścił się nadinterpretacji warunków zwolnienia z obowiązku sprzedaży poprzez zmianę lub uzupełnienia oryginalnych zapisów w ustawie – Prawo energetyczne. Ponadto, Prezes URE nie uwzględnił wszystkich wyjaśnień spółki, składanych wcześniej w tej sprawie. Spółka w dalszym ciągu stoi na stanowisku, że jest zwolniona z obowiązku sprzedaży części energii poprzez giełdy. Zarząd spółki ocenia, że prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia tej sprawy, nawet na drodze sądowej jest minimalne. W związku z tym nie tworzy rezerwy na te zdarzenia.

Postępowania administracyjne wszczęte przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKIK) pismem z dnia 26 lipca 2011 roku zawiadomił TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie zarzutu stosowania przez spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Pismem z dnia 16 września 2011 roku pełnomocnik spółki wniósł o prowadzenie ww. postępowania w kierunku wydania decyzji nakładającej na spółkę obowiązek wykonania zobowiązania do zaniechania działań naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia dalszemu trwaniu zarzuczanych naruszeń. W dniu 14 listopada 2011 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przyjął zobowiązanie TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. i nałożył na spółkę obowiązek wykonania zobowiązania, określając jednocześnie termin jego wykonania do dnia 1 czerwca 2012 roku. Spółka jest w trakcie realizacji nałożonego obowiązku.

Roszczenia od Huty Łaziska S.A.

W ostatnich latach spółka zależna Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. (GZE) uczestniczyła w sporach sądowych z Huta Łaziska S.A. (Huta). Główną przyczyną tej sytuacji jest wstrzymanie przez GZE w 2001 roku dostaw energii elektrycznej do Huty w związku z zaległościami płatniczymi.

Prezes URE postanowieniem z dnia 12 października 2001 roku nakazał GZE wznowić dostawy energii elektrycznej do Huty na warunkach umowy z dnia 30 lipca 2001 roku po cenie 67 zł/MWh do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu, a w dniu 14 listopada 2001 roku ostatecznie rozstrzygnął spór, wydając decyzję stwierdzającą, iż wstrzymanie dostaw energii elektrycznej nie było nieuzasadnione. Huta odwołała się od tej decyzji. W dniu 25 lipca 2006 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok prawomocnie kończący spór o zasadność decyzji Prezesa URE z dnia 14 listopada 2001 roku. Od powołanego wyroku Sądu Apelacyjnego Huta wniosła skargę kasacyjną, która została przez Sąd Najwyższy oddalona wyrokiem z dnia 10 maja 2007 roku.

Z powodu wstrzymania dostaw energii, Huta wywodzi wobec GZE rozmaite roszczenia, z których żadne nie zostało uznane przez Sądy za zasadne. Aktualnie toczy się sprawa z pozwu Huty z 13 marca 2007 roku przeciwko GZE i Skarbowi Państwa o zapłatę 182 060 tysięcy złotych z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za rzekome szkody wywołane rzekomym niewykonaniem przez GZE postanowienia Prezesa URE z dnia 12 października 2001 roku. W sprawie tej w dniu 26 października 2009 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, którym w całości oddalił powództwo, a Sąd Apelacyjny w całości oddalił apelację Huty, jednakże wyrokiem z dnia 29 grudnia 2011 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę temuż Sądowi do ponownego rozpoznania.

Na podstawie przeprowadzonej przez spółkę analizy prawnej roszczeń Huty i jej głównego udziałowca - spółki GEMI Sp. z o.o. – spółka uważa, że są one bezzasadne, a ryzyko konieczności ich zaspokojenia nikłe. W rezultacie nie istnieje konieczność utworzenia rezerwy na koszty związane z tymi roszczeniami.

Podatek akcyzowy

Zobowiązania warunkowe z tytułu podatku akcyzowego przedstawiono w nocie 35.

Pozostałe zobowiązania warunkowe

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Poręczenie spłaty kredytu/pożyczki	2 408	3 108
Poręczenie spłaty weksla	-	414
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych	1 898	2 251
Zobowiązania z tytułu pozwów sądowych	2 797	2 400
Inne zobowiązania warunkowe	2 863	2 195
Razem zobowiązania warunkowe	9 966	10 368

35. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2011 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w spółkach Grupy Kapitałowej toczą się następujące postępowania dotyczące rozliczeń publiczno-prawnych:

Podatek akcyzowy

W związku z niezgodnością polskich przepisów dotyczących akcyzy od energii elektrycznej z przepisami wspólnotowymi, w dniu 11 lutego 2009 roku elektrownie i elektrociepłownie należące do Grupy TAURON złożyły korekty deklaracji wraz z wnioskami o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego za lata 2006-2008 oraz za miesiące styczeń i luty 2009 roku. Łączna wartość nadpłaty wykazana w przedmiotowych wnioskach (bez odsetek) wyniosła około 901 428 tysięcy złotych. W chwili obecnej postępowania dotyczące poszczególnych spółek Grupy TAURON prowadzone są przed właściwymi Izbami Celnymi i Wojewódzkimi Sądami Administracyjnymi.

W dniu 12 lutego 2009 roku zapadł wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej potwierdzający, iż Polska złamała unijne prawo poprzez zaniechanie dostosowania do dnia 1 stycznia 2006 roku swojego systemu opodatkowania energii elektrycznej do wymogów art. 21 ust. 5 dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 roku w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (zmienionej dyrektywą Rady 2004/74/WE z dnia 29 kwietnia 2004 roku) jako że obowiązek podatkowy w zakresie podatku akcyzowego od energii elektrycznej w Polsce w okresie do dnia 28 lutego 2009 roku powstawał w momencie jej wydania przez producenta, a nie w momencie jej dostawy przez dystrybutora lub redystrybutora.

W świetle powyższego istnieją podstawy do uzyskania zwrotu akcyzy uiszczonych niezgodnie z prawem unijnym. Ministerstwo Finansów stoi jednak na stanowisku, że taki zwrot wiązałby się z bezpodstawnym wzbogaceniem przez wytwórców, stąd jest niezasadny. Dlatego proces odzyskiwania akcyzy może się przeciągnąć aż do rozstrzygnięć sądowych.

Jednocześnie niektórzy kontrahenci Grupy TAURON wystąpili z roszczeniami do spółek będących sprzedawcami energii, dotyczącymi korekty cen nabywanej energii elektrycznej. W podniesionych roszczeniach stwierdzono, iż cena energii elektrycznej obejmowała podatek akcyzowy, który powinien zostać przez Skarb Państwa zwrócony nabywcom energii elektrycznej.

Z uwagi na istotną niepewność odnośnie ostatecznego rozstrzygnięcia powyższej kwestii Grupa nie ujęła w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym żadnych skutków związanych z ewentualnym zwrotem nadpłaconego podatku akcyzowego oraz roszczeniami i potencjalnymi roszczeniami nabywców energii elektrycznej.

Podatek od nieruchomości

Informacje dotyczące rezerw związanych ze sporami w zakresie podatku od nieruchomości od wyrobisk górniczych oraz od budowli usytuowanych w tych wyrobiskach zamieszczono w nocie 32.2.5.

W odniesieniu do urzędzeń służących do wytwarzania i przesyłu energii elektrycznej istnieją rozbieżności interpretacyjne w zakresie podejścia do opodatkowania tych obiektów podatkiem od nieruchomości. Ze względu na fakt, że organami podatkowymi w zakresie podatku od nieruchomości są władze lokalne, podejście organów podatkowych nie jest jednolite i zdarzają się przypadki kwestionowania prawidłowości ustalenia podstawy opodatkowania. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ewentualne skutki prowadzonych postępowań w tym zakresie nie są istotne dla Grupy TAURON. W zależności od rozstrzygnięć sądowych oraz ewentualnych zmian przepisów sytuacja w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości urzędzeń energetycznych może w przyszłości ulec zmianie.

36. Informacja o podmiotach powiązanych

Głównym akcjonariuszem Grupy jest Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z tym spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane.

36.1. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa

Łączna wartość transakcji ze spółkami Skarbu Państwa została przedstawiona w tabeli poniżej.

Przychody i koszty

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010 (dane przekształcone)
Przychody	1 746 443	1 502 099
Koszty*	(3 168 992)	(3 585 358)

* pozycja obejmuje koszty ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Należności i zobowiązania

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010 (dane przekształcone)
Należności	469 020	249 525
Zobowiązania	571 740	379 597

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi klientami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w roku 2011 byli PSE Operator S.A., KGHM Polska Miedź S.A. oraz Kompania Węglowa S.A. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła 85% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE Operator S.A., Kompanii Węglowej S.A. Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły 77% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w roku 2011.

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi klientami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w roku 2010 byli PSE Operator S.A., KGHM Polska Miedź S.A. oraz Kompania Węglowa S.A. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła 78% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE Operator S.A., Kompanii Węglowej S.A. Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły 62% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w roku 2010. Grupa Kapitałowa dokonuje istotnych transakcji na rynku energii za pośrednictwem Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. Z uwagi na fakt, iż jednostka ta zajmuje się jedynie organizacją obrotu giełdowego, zdecydowano aby nie traktować dokonywanych za jej pośrednictwem transakcji zakupu i sprzedaży jako transakcji z podmiotem powiązaniem. Dane porównywalne za 2010 rok zostały przekształcone.

Transakcje ze spółkami Skarbu Państwa dotyczą głównie działalności operacyjnej Grupy i dokonywane są na warunkach rynkowych.

36.2. Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Do dnia 28 czerwca 2010 roku członkowie Zarządów oraz Rad Nadzorczych w zakresie wysokości wynagrodzeń podlegali przepisom Ustawy z dnia 3 marca 2000 roku o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (spółki z większościovym udziałem Skarbu Państwa). Zgodnie z jej zapisami maksymalne wynagrodzenie miesięczne nie może przekroczyć sześciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wysokość nagrody rocznej dla Zarządu nie może przekroczyć trzykrotności ich przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku poprzedzającym przyznanie nagrody.

Inne transakcje, wynikające z umów cywilno-prawnych zawartych pomiędzy jednostką dominującą a członkami władz jednostki dotyczą wykorzystania samochodów służbowych dla celów prywatnych.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Ponadto w roku objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym były zawierane pożyczki z ZFŚS z członkami organów zarządzających i nadzorujących spółek Grupy Kapitałowej. Stan niespłaconych pożyczek na 31 grudnia 2011 roku wyniósł 18 tysięcy złotych.

	Jednostka dominująca		Jednostki zależne	
	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Zarząd Jednostki	8 863	5 967	23 860	15 318
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	7 933	5 200	20 740	14 282
Nagrody jubileuszowe	-	73	42	246
Świadczenia po okresie zatrudnienia	83	41	756	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-	325	31
Inne	847	653	1 997	759
Rada nadzorcza jednostki	812	329	2 067	2 872
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	812	329	1 971	2 691
Nagrody jubileuszowe	-	-	-	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-	-	-
Inne	-	-	96	181
Razem	9 675	6 296	25 927	18 190
Pozostali członkowie głównej kadry kierowniczej	7 163	5 745	33 846	32 826
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	6 245	5 079	32 472	31 549
Nagrody jubileuszowe	202	91	842	736
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-	-	61
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	88	-	305	-
Inne	628	575	227	480

37. Instrumenty finansowe

37.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Wartość bilansowa	
	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
1 Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	100 225	7 658
Udziały i akcje (krótkoterminowe)	716	553
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	2	6 848
Instrumenty pochodne	-	257
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	99 507	-
2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	170 223	156 089
Udziały i akcje (długoterminowe)	161 286	148 514
Udziały i akcje (krótkoterminowe)	4 588	1 058
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	2 124	2 958
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	2 225	1 500
Pozostałe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	2 059
3 Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	-	-
4 Pożyczki i należności	2 778 390	2 315 043
Należności z tytułu dostaw i usług	1 881 992	1 567 937
Lokaty i depozyty	25 250	35 493
Pożyczki udzielone	-	240
Inne	871 148	711 373
5 Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	22 717	764
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach wykazywane metodą praw własności	22 717	764
6 Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	-	-
7 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	505 670	1 473 981
Razem aktywa finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	3 577 225	3 953 535
Aktywa trwałe	220 187	178 216
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach wykazywane metodą praw własności	22 717	764
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	197 470	177 452
Aktywa obrotowe	3 357 038	3 775 319
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	2 743 344	2 273 145
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	108 024	28 193
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	505 670	1 473 981

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Wartość bilansowa	
	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
1 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	80	6 917
Instrumenty pochodne	80	6 917
2 Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	6 823 202	3 030 921
Kredyty i pożyczki preferencyjne	176 966	243 323
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	141 973	309 411
Kredyty w rachunku bieżącym	-	2 464
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	4 147 174	846 007
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 471 434	945 457
Pozostałe zobowiązania finansowe	71 744	90 057
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych	630 295	388 467
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	148 393	178 482
Zobowiązania z tytułu umów ubezpieczenia	35 223	27 253
3 Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	70 993	91 262
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	70 993	91 262
4 Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)	-	-
Razem zobowiązania finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	6 894 275	3 129 100
Zobowiązania długoterminowe	4 316 144	1 150 898
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	4 251 944	1 076 178
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	56 232	67 810
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe finansowe zobowiązania długoterminowe	7 968	6 910
Zobowiązania krótkoterminowe	2 578 131	1 978 202
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania	2 349 201	1 629 723
Bieżąca część kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	214 169	325 027
Bieżąca część zobowiązań z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	14 761	23 452

Wartość godziwa instrumentów finansowych, jakie Grupa Kapitałowa posiadała na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanej w sprawozdaniach finansowych za poszczególne lata z następujących powodów:

- w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny;
- instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych;
- w odniesieniu do udziałów i akcji niebędących przedmiotem obrotu na aktywnych rynkach, ich wartość bilansowa została ustalona z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, tam gdzie było to konieczne, i stanowi przybliżenie wartości godziwej.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

37.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Aktywa wyłączone z zakresu MSR 39	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg. zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	-	8 196	-	-	7	-	-	-	-	8 203
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	54 015	-	18	37 369	-	(2 892)	(54 902)	(5 765)	-	27 843
Różnice kursowe	(204)	-	-	7 763	-	(2)	(11 548)	(1 177)	-	(5 168)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w górę"	18	1 060	315	5 940	-	1 694	-	-	-	9 027
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w dół"	(5)	(268)	-	(7 442)	-	(337)	-	-	-	(8 052)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	-	-	-	-	-	-	(6 205)	-	-	(6 205)
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	(35)	(2 590)	-	-	-	-	-	-	-	(2 625)
Zysk/(strata) netto	53 789	6 398	333	43 630	7	(1 537)	(72 655)	(6 942)	-	23 023

Rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Aktywa wyłączone z zakresu MSR 39	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg. zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	3	4 351	-	-	450	-	-	-	-	4 804
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	36 437	-	570	38 969	-	(16)	(100 703)	(6 880)	(6 065)	(37 688)
Różnice kursowe	(196)	-	-	(589)	-	-	(521)	476	-	(830)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w górę"	759	-	-	8 994	-	-	-	-	-	9 753
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w dół"	(192)	(1 802)	(2 932)	(4 881)	-	-	-	-	(5 772)	(15 579)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	-	-	-	-	-	-	(30 751)	-	-	(30 751)
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	(107)	8	-	-	-	-	-	-	-	(99)
Zysk/(strata) netto	36 704	2 557	(2 362)	42 493	450	(16)	(131 975)	(6 404)	(11 837)	(70 390)

37.3. Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

37.3.1 Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Największą pozycję w kategorii aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy stanowią obligacje wyemitowane przez Skarb Państwa w wysokości 99 507 tysięcy złotych, nabyte przez Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. oraz Vattenfall Distribution Poland S.A.

37.3.2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują głównie udziały w następujących spółkach:

- 35 694 tysięcy złotych udziałów w Spółce Ciepłowniczo-Energetycznej Jaworzno III Sp. z o.o.;
- 19 857 tysięcy złotych udziałów w Knauf Jaworzno III Sp. z o.o.;
- 31 608 tysięcy złotych udziałów w Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Tychy;

Wzrost udziałów i akcji w stosunku do 2010 roku wynika głównie z nabycia udziałów w Vattenfall Generation Poland Sp. z o.o. w wysokości 9 337 tysięcy złotych.

37.3.3 Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług zostały szerzej opisane w nocie 21 oraz nocie 38 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

37.3.4 Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku Grupa posiadała wspólne przedsięwzięcie rozliczane metodą praw własności, którym jest spółka celowa Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. Udziałowcami w spółce są Elektrownia Stalowa Wola S.A., obecnie TAURON Wytwarzanie S.A., wraz z PGNiG Energia S.A., które posiadają po 50% udziałów w kapitale i organie stanowiącym spółki. Inwestycja ta została szerzej opisana w nocie 2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

37.3.5 Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Kredyty i pożyczki

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku przedstawiają poniższe tabele.

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na 31 grudnia 2011 roku

Waluta kredytu	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	297 859	297 859	32 909	164 609	52 503	30 776	8 062	9 000
	stała	12 055	12 055	493	1 507	1 903	1 359	2 717	4 076
Razem PLN		309 914	309 914	33 402	166 116	54 406	32 135	10 779	13 076
EUR	zmienna	1 898	8 381	906	2 039	2 718	2 718	-	-
	stała	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem EUR		1 898	8 381	906	2 039	2 718	2 718	-	-
USD	zmienna	17	59	-	59	-	-	-	-
	stała	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem USD		17	59	-	59	-	-	-	-
Razem			318 354	34 308	168 214	57 124	34 853	10 779	13 076
odsetki zwiększające wartość bilansową			585						
Razem kredyty i pożyczki			318 939						

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na 31 grudnia 2010 roku

Waluta kredytu	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	534 046	534 046	152 240	158 589	168 500	36 576	18 119	22
	stała	210	210	210	-	-	-	-	-
Razem PLN		534 256	534 256	152 450	158 589	168 500	36 576	18 119	22
EUR	zmienna	2 461	9 748	609	1 828	2 437	2 437	2 437	-
	stała	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem EUR		2 461	9 748	609	1 828	2 437	2 437	2 437	-
USD	zmienna	3 641	10 793	-	10 793	-	-	-	-
	stała	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem USD		3 641	10 793	-	10 793	-	-	-	-
Razem			554 797	153 059	171 210	170 937	39 013	20 556	22
Odsetki zwiększające wartość bilansową			401						
Razem kredyty i pożyczki			555 198						

Zmianę stanu kredytów i pożyczek bez odsetek zwiększających wartość w roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku oraz w roku zakończonym 31 grudnia 2010 roku przedstawia poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Bilans otwarcia	554 797	1 178 270
Nabycie jednostki zależnej	138 261	-
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym	(2 464)	(56 989)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek (bez kredytów w rachunku bieżącym):	(372 240)	(566 484)
Zaciągnięcie	87 254	167 115
Spłata	(467 183)	(744 020)
Zmiana wyceny	7 689	10 421
Bilans zamknięcia	318 354	554 797

W ramach wartości kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2011 roku znaczącymi pozycjami były kredyty inwestycyjne zaciągnięte przez TAURON Wytwarzanie S.A. związane głównie z budową bloku energetycznego w Elektrowni Łagisza, która została sfinansowana poprzez wykorzystanie pożyczki preferencyjnej, udzielonej przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz kredytu inwestycyjnego udzielonego przez Bank Ochrony Środowiska S.A. Zobowiązania te są wyrażone w walucie polskiej, mają zmienne oprocentowanie. Wartość bilansową zobowiązania na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku przedstawia poniższa tabela.

Kredytor	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010	Ostateczny termin spłaty
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	85 604	176 000	20 grudnia 2012
Bank Ochrony Środowiska S.A.	48 486	60 000	31 grudnia 2013
Razem	134 090	236 000	

Ponadto TAURON Dystrybucja S.A. na dzień 31 grudnia 2011 roku posiadała kredyt inwestycyjny, którego wartość bilansowa wynosiła 77 782 tysiące złotych. Kredyt został przyznany zgodnie z umową kredytową podpisaną w 2010 roku z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. na potrzeby refinansowania poniesionych wydatków inwestycyjnych w latach 2008 oraz 2009. Ostateczny termin spłaty kredytu przypada na czwarty kwartał 2014 roku.

W 2011 roku TAURON Wytwarzanie S.A. spłaciła kredyt otrzymany na rekonstrukcję bloków I, II w Elektrowni Siersza, którego wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 48 395 tysięcy złotych.

W 2011 roku, w związku z wdrażaniem centralnego modelu finansowania oraz refinansowaniem części długu spółek zależnych przez jednostkę dominującą, EnergiaPro S.A., obecnie TAURON Dystrybucja S.A. spłaciła przed datą wymagalności kredyt inwestycyjny o wartości początkowej 80 000 tysięcy złotych z terminem zapadalności przypadającym na sierpień 2013 roku. Wartości bilansowa kredytu na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 53 592 tysiące złotych.

Dodatkowo, kredyt w wysokości 138 261 tysięcy złotych, powiększony o naliczone odsetki, przejęty przez Grupę w wyniku transakcji nabycia spółki Lipniki Sp. z o.o. został spłacony przez spółkę bezpośrednio po jej nabyciu.

TAURON Polska Energia S.A. uzyskała w Europejskim Banku Inwestycyjnym dwie preferencyjne pożyczki o łącznej wartości 510 000 tysięcy złotych. Umowy zostały podpisane w dniu 24 października 2011 roku. Uzyskane środki posłużą do realizacji dwóch projektów inwestycyjnych w obszarze wytwarzania.

Spółka uzyskała dwie pożyczki:

- 300 000 tysięcy złotych na sfinansowanie przebudowy i oddanie do użytkowania wysokowydajnego bloku węglowego w kogeneracji z towarzyszącą infrastrukturą w Zespole Elektrociepłowni w Bielsku-Białej. Dzięki pozyskanym środkom Grupa TAURON wymieni obecną jednostkę na blok o wyższej wydajności wynoszącej 50 MWe i 182 MWt. Budowa bloku rozpoczęła się w sierpniu 2010 roku. Realizacja projektu potrwa do połowy 2013 roku;
- 210 000 tysięcy złotych na dofinansowanie budowy i uruchomienie nowego opalanego biomasą kotła 50 MWe i 45 MWt w Elektrowni Jaworzno III, którego oddanie do użytkowania zaplanowano na rok 2012, oraz remont turbiny parowej.

Do dnia bilansowego Spółka nie wystąpiła z wnioskiem o wypłatę środków z żadnej z powyższych pożyczek.

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji

W dniu 16 grudnia 2010 roku pomiędzy Spółką a Bankiem Handlowym w Warszawie S.A., ING Bankiem Śląskim S.A., Bankiem Polska Kasa Opieki S.A., BRE Bankiem S.A., Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A. oraz Nordea Bank Polska S.A. zostały podpisane umowy normujące program emisji obligacji TAURON Polska Energia S.A. na kwotę 1 300 000 tysięcy złotych. W ramach tych umów Spółka miała możliwość wyemitowania obligacji w dwóch transzach A i B.

W ramach Transzy A w dniu 29 grudnia 2010 roku, w celu refinansowania istniejącego zadłużenia Południowego Koncernu Energetycznego S.A. (obecnie TAURON Wytwarzanie S.A.), ENION S.A. (obecnie TAURON Dystrybucja S.A.) oraz Południowego Koncernu Węglowego S.A. - TAURON Polska Energia S.A. wyemitowała pięcioletnie obligacje korporacyjne o wartości nominalnej 848 200 tysięcy złotych. W ramach Transzy B Spółka jest uprawniona w okresie trwania programu do dokonywania wielokrotnych emisji kolejnych serii obligacji, wykupywania i ponownego emitowania obligacji do kwoty Transzy B – 400 000 tysięcy złotych, przy czym niewykorzystana kwota Transzy A w kwocie nie większej niż 50 000 tysięcy złotych może powiększyć kwotę Transzy B, do łącznej kwoty nie wyższej niż 450 000 tysięcy złotych.

W dniu 28 października 2011 roku pomiędzy Spółką a Bankiem Handlowym w Warszawie S.A., ING Bankiem Śląskim S.A., Bankiem Polska Kasa Opieki S.A., BRE Bankiem S.A., Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A., Nordea Bank Polska S.A., Nordea Bank AB zostały podpisane aneksy do umów z dnia 16 grudnia 2010 roku, na podstawie których podwyższono wartość programu emisji obligacji o transzę C o wartości 3 000 000 tysięcy złotych, do łącznej kwoty 4 300 000 tysięcy złotych. Celem podwyższenia wartości programu emisji obligacji było pozyskanie środków na nabycie Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A. lub na realizację inwestycji w Grupie TAURON.

W dniu 12 grudnia 2011 roku Spółka wyemitowała obligacje o łącznej wartości 3 300 000 tysięcy złotych. Obligacje wyemitowano w dwóch transzach (B i C). W ramach transzy B wyemitowane zostały obligacje o łącznej wartości nominalnej 300 000 tysięcy złotych z terminem wykupu w dniu 12 grudnia 2015 roku. W ramach transzy C wyemitowane zostały obligacje o łącznej wartości nominalnej 3 000 000 tysięcy złotych z terminem wykupu w dniu 12 grudnia 2016 roku.

Wyemitowane obligacje mają formę zdematerializowaną. Są to obligacje niezabezpieczone, kuponowe o oprocentowaniu zmiennym WIBOR 6M powiększonym o stałą marżę. Odsetki z tytułu obligacji są płatne w okresach półrocznych. Zabezpieczeniem programu emisji obligacji jest oświadczenie o poddaniu się egzekucji do wartości 5 160 000 tysięcy złotych złożone przez Spółkę.

Podpisane z bankami umowy nakładają na Spółkę zobowiązania natury prawnofinansowej (kowenanty), stosowane standardowo w tego rodzaju transakcjach. Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2011 roku nie wystąpił przypadek przekroczenia kowenantów, czyli naruszenia warunków umów.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku zobowiązania Grupy TAURON z tytułu dłużnych papierów wartościowych stanowiły wyłącznie zobowiązania TAURON Polska Energia S.A. z tytułu wyemitowanych obligacji. W ramach centralnego modelu finansowania wdrożonego w Grupie spółki zależne emitują jedynie obligacje o charakterze wewnątrzgrupowym, obejmowane przez jednostkę dominującą, natomiast pozyskiwanie finansowania ze źródeł zewnętrznych wobec Grupy odbywa się na poziomie jednostki dominującej.

W związku z powyższym Południowy Koncern Energetyczny S.A., obecnie TAURON Wytwarzanie S.A., w dniu 30 grudnia 2010 roku zgodnie z harmonogramem spłaty dokonała wykupu wyemitowanych obligacji zewnętrznych o wartości 41 308 tysięcy złotych oraz zapłaty naliczonych do tego dnia odsetek w wysokości 18 462 tysiące złotych oraz dodatkowo ze środków uzyskanych z emisji obligacji wewnątrzgrupowych w wysokości 782 940 tysięcy złotych dokonała wcześniejszego wykupu całości pozostałego salda wyemitowanych obligacji zewnętrznych w wysokości 526 076 tysięcy złotych oraz zapłaciła prowizję związaną z wcześniejszym wykupem w wysokości 15 952 tysięcy złotych.

Salda zobowiązania Grupy z tytułu wyemitowanych obligacji, wraz z naliczonymi odsetkami, na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawiają tabele poniżej.

Wartość wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2011 roku

Nazwa spółki	Transza	Stopa oprocentowania	Waluta kredytu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego)					
				Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
TAURON Polska Energia S.A.	Transza A	zmienna	PLN	412	846 106	-	-	-	-	846 106	-
TAURON Polska Energia S.A.	Transza B	zmienna	PLN	968	298 920	-	-	-	-	298 920	-
TAURON Polska Energia S.A.	Transza C	zmienna	PLN	9 682	2 991 086	-	-	-	-	2 991 086	-
Razem obligacje				11 062	4 136 112	-	-	-	-	4 136 112	-

Wartość wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2010 roku

Nazwa spółki	Transza	Stopa oprocentowania	Waluta kredytu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego)					
				Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
TAURON Polska Energia S.A.	Transza A	zmienna	PLN	357	845 650	-	-	-	-	845 650	-
Razem obligacje				357	845 650	-	-	-	-	845 650	-

37.3.6 Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

W celu zabezpieczenia spłaty zobowiązań Grupa stosuje wiele form zabezpieczeń. Do najpowszechniejszych należą hipoteki, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia i umowy leasingowe na nieruchomościach oraz innych rzeczowych aktywach trwałych, ale również na zapasach, należnościach, czy też blokady środków pieniężnych.

Wartość bilansową składników majątku stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań na poszczególne dni bilansowe przedstawia poniższa tabela.

Wartość bilansowa aktywów stanowiąca zabezpieczenie spłaty zobowiązań

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Nieruchomości	730 416	3 313 463
Urządzenia techniczne i maszyny	136 201	275 467
Środki transportu	2 439	4 241
Środki trwałe w budowie	75	224
Środki pieniężne	663	3 772
Inne należności finansowe i niefinansowe	5 771	16 850
Razem wartość aktywów stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań	875 565	3 614 017

Znaczne zmniejszenie wartości bilansowej aktywów stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań jest konsekwencją restrukturyzacji długu w Grupie. Południowy Koncern Energetyczny S.A., obecnie TAURON Wytwarzanie S.A., ze środków pozyskanych z emisji obligacji wewnątrzgrupowych objętych przez TAURON Polska Energia S.A. w grudniu 2010 roku oraz w styczniu 2011 roku dokonała wykupu wyemitowanych przez siebie obligacji oraz spłaty kredytów inwestycyjnych. W związku z tym dokonano wykreślenia hipotek oraz zastawów rejestrowych: w przypadku nieruchomości na kwotę 2 540 281 tysięcy złotych, urządzeń technicznych i maszyn – 26 721 tysięcy złotych oraz innych należności finansowych i niefinansowych – 15 001 tysięcy złotych. Podobnie Południowy Koncern Węglowy S.A. w związku ze spłatą kredytów dokonała wykreślenia hipotek (32 640 tysięcy złotych) oraz zastawów rejestrowych na urządzeniach technicznych i maszynach (89 873 tysiące złotych).

Opis innych form zabezpieczeń spłaty zobowiązań

Grupa stosuje również inne formy zabezpieczeń spłaty zobowiązań niż zabezpieczenia na majątku wymienione powyżej, wśród których na dzień 31 grudnia 2011 roku najistotniejsze pozycje stanowią zabezpieczenia kredytów i pożyczek TAURON Wytwarzanie S.A. w postaci: cesji wierzytelności – 88 000 tysięcy złotych, pełnomocnictwa do rachunków bankowych – 138 000 tysięcy złotych oraz weksli in blanco – 163 000 tysięcy złotych. W TAURON Dystrybucja S.A. kredyty zostały zabezpieczone poprzez udzielenie pełnomocnictwa do dysponowania środkami na rachunkach bankowych kredytobiorców do wysokości niespłaconego kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami banku – na dzień 31 grudnia 2011 roku 107 786 tysięcy złotych. Elektrociepłownia Tychy S.A. celem zabezpieczenia umowy leasingu zwrotnego zawartej w 2007 roku wystawiła weksel in blanco na kwotę 92 383 tysiące złotych. Dodatkowe zabezpieczenie tej umowy stanowią cesja wierzytelności, cesja praw z polis ubezpieczeniowych, hipoteka na nieruchomościach i urządzeniach technicznych i maszynach (w tabeli powyżej) oraz pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi.

Jednostka dominująca w ramach programu emisji obligacji złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji:

- do kwoty 1 560 000 tysięcy złotych do dnia 31 grudnia 2016 roku,
- do kwoty 3 600 000 tysięcy złotych do dnia 31 grudnia 2018 roku.

W celu zabezpieczenia dwóch umów zawartych z PKO Bankiem Polskim S.A. na gwarancje bankowe TAURON Polska Energia S.A. złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 97 Prawa bankowego do kwoty 48 000 tysięcy złotych oraz 62 000 tysięcy złotych z maksymalnym terminem wykonalności odpowiednio 31 grudnia 2012 roku oraz 31 grudnia 2015 roku.

W celu zabezpieczenia realizowanych przez TAURON Polska Energia S.A. transakcji na Towarowej Giełdzie Energii S.A. na rynkach energii elektrycznej i uczestniczenia w systemie zabezpieczenia płynności rozliczania transakcji, została złożona blokada uprawnień do emisji EUA w Rejestrze KRUE stanowiących własność TAURON Wytwarzanie S.A. Ponadto TAURON Wytwarzanie S.A. udzieliła Spółce poręczenia na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych

S.A. (IRGIT S.A.) z tytułu rozliczenia przyszłych transakcji do wysokości 145 000 tysięcy złotych. Z tytułu ustanowienia zabezpieczenia w postaci poręczenia zostało określone wynagrodzenie płatne przez Spółkę na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A.

Ponadto, w dniu 28 grudnia 2011 roku TAURON Polska Energia S.A. zawarła z IRGIT S.A. umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie, na mocy której założono blokadę uprawnień do emisji EUA w liczbie 6 000 000 stanowiących własność TAURON Polska Energia S.A. na poczet zabezpieczenia transakcji na Towarowej Giełdzie Energii S.A. Umowa weszła w życie w dniu 29 grudnia 2011 roku, z dniem zarejestrowania na rachunku dodatkowych uprawnień do emisji stanowiących przedmiot przewłaszczenia i obowiązuje do 16 marca 2012 roku. Jako przedmiot zabezpieczenia zostały wykorzystane uprawnienia do emisji zakupione od spółki zależnej TAURON Wytwarzanie S.A. z przyrzeczeniem odsprzedaży w dniu 20 marca 2012 roku.

W celu zabezpieczenia środków na pokrycie przyszłych kosztów likwidacji wchodzące w skład Grupy przedsiębiorstwa górnicze tworzą Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych. Informacje na ten temat przedstawiono w nocie 15.

38. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Spółki z Grupy Kapitałowej świadomie i w sposób odpowiedzialny zarządzają ryzykiem finansowym w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania Politykę zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym, będącym zbiorem zasad i standardów zgodnych z najlepszymi praktykami w tym zakresie. Całościowe i spójne z procesami biznesowymi zarządzanie ryzykiem pozwala na identyfikowanie i zarządzanie zależnościami pomiędzy ponoszonym ryzykiem, a poziomem możliwego do osiągnięcia dochodu. Intencją zarządzających ryzykiem w spółkach Grupy nie jest całkowita eliminacja zagrożeń wynikających ze zmian zidentyfikowanych i monitorowanych czynników ryzyka lecz to, by zagrożenia te nie przekraczały ustalonych i zatwierdzonych wcześniej bezpiecznych poziomów.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem finansowym jest takie nim zarządzanie, aby maksymalnie ograniczyć wrażliwość przepływów finansowych Grupy na zmieniające się czynniki ryzyka finansowego oraz minimalizacja kosztów finansowych i kosztów zabezpieczenia w ramach przeprowadzanych transakcji z wykorzystaniem instrumentów pochodnych.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe i pożyczki, obligacje, umowy leasingu finansowego i umowy dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty. Głównym celem wykorzystania tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność jednostek z Grupy Kapitałowej. Grupa, ze względu na charakter swoich procesów biznesowych, posiada i wykorzystuje również inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Zasadą stosowaną przez spółki z Grupy obecnie i przez cały okres objęty niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe.

W dniu 10 maja 2011 roku Zarząd jednostki dominującej podjął uchwałę wprowadzającą politykę zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym w Grupie, której celem jest:

- określenie strategii oraz zasad zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie;
- określenie dopuszczalnych narzędzi zabezpieczenia ryzyka finansowego;
- określenie procesu podejmowania decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie;
- wprowadzenie ogólnych standardów w zakresie zarządzania ryzykiem finansowym, na miarę potrzeb Grupy oraz zgodnych z najlepszymi praktykami w tym zakresie;

- określenie ogólnych zasad organizacji działalności w zakresie ryzyka finansowego w Grupie, w tym podziału obowiązków umożliwiającego odpowiednią kontrolę nad działalnością w zakresie zarządzania ryzykiem finansowym;
- określenie ogólnych zasad stosowania rachunkowości zabezpieczeń w Grupie, które określają zasady i rodzaje rachunkowości zabezpieczeń oraz ujęcie księgowe instrumentów zabezpieczających i pozycji zabezpieczanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSSF.

Polityka zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym określa strategię zarządzania ryzykiem finansowym w obszarze ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczenie do poziomu akceptowalnego przez Grupę niekorzystnego wpływu zmian kursów walutowych na przepływy pieniężne Grupy. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczenie do poziomu akceptowalnego przez Grupę niekorzystnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na przepływy pieniężne i roczne koszty odsetkowe netto w ramach przychodów, kosztów finansowych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

Polityka zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym oraz zasady rachunkowości zabezpieczeń odnoszą się do ryzyka przepływów pieniężnych, nie obejmują one swoim zakresem ryzyka wartości godziwej ze względu na niską jego istotność dla Grupy.

W efekcie wprowadzenia polityki zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym scentralizowano funkcję zarządzania ryzykiem finansowym w celu optymalizacji procesu zarządzania ryzykiem finansowym, w tym minimalizacji kosztów Grupy w tym zakresie. Z punktu widzenia obszaru zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie, spółki odpowiedzialne są za identyfikację, pomiar i raportowanie do jednostki dominującej ryzyka finansowego w zakresie swojej indywidualnej działalności.

W 2011 roku Grupa nie zawarła transakcji z wykorzystaniem instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń. Niemniej jednak, zgodnie z przyjętą polityką zarządzania ryzykiem finansowym, TAURON Polska Energia S.A., która zgodnie z wdrożoną polityką jako jedyna zawiera transakcje z podmiotami zewnętrznymi, zamierza wykorzystywać instrumenty pochodne, których charakterystyka umożliwi zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń w przyszłości.

Ponadto, w drugim półroczu 2011 roku Spółki Grupy wdrożyły Politykę zarządzania płynnością finansową w Grupie TAURON. Dzięki wdrożonej polityce, opartej m.in. na precyzyjnej cotygodniowej aktualizacji planów finansowych, analizach scenariuszowych oraz analizach porównawczych następuje optymalizacja zarządzania pozycją płynnościową Grupy TAURON i tym samym zmniejsza się ryzyko utraty płynności. W oparciu o przyjętą politykę TAURON Polska Energia S.A. wyznacza optymalną wielkość i strukturę rezerwy płynności oraz dokonuje pomiaru i oceny ryzyka płynności na poziomie Grupy TAURON.

Przyjęto, iż zarządzanie ryzykiem jest odpowiedzialnością każdego pracownika. Pracownicy znają ryzyka występujące w ich obszarach działalności i czują się odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem. Spółki z Grupy monitorują również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zasady rachunkowości zabezpieczeń spółek z Grupy Kapitałowej dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 11.

38.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z pozyskiwaniem kapitałów oprocentowanych zmienną stopą procentową i inwestowaniem w aktywa oprocentowane zmienną i stałą stopą procentową. Spółki Grupy są również narażone na materializację ryzyka związanego z utraconymi korzyściami w związku ze spadkiem stóp procentowych, w przypadku zadłużenia o stałym oprocentowaniu.

W poniższych tabelach przedstawione zostały wartości bilansowe instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

31 grudnia 2011 - oprocentowanie stałe

Instrumenty finansowe	< 1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	2 604	20 991	-	-	-	23 595
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	99 507	-	-	-	-	99 507
Zobowiązania finansowe						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 996	1 903	1 359	2 717	4 076	12 051

31 grudnia 2011 - oprocentowanie zmienne

Instrumenty finansowe	< 1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	607	-	-	-	1 048	1 655
Udzielone pożyczki	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	505 670	-	-	-	-	505 670
Zobowiązania finansowe						
Wyemitowane obligacje oraz inne dłużne papiery wartościowe	11 062	-	-	4 136 112	-	4 147 174
Kredyty w rachunku bieżącym	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki preferencyjne	116 704	25 517	5 632	8 062	9 000	164 915
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	84 405	29 706	27 862	-	-	141 973

31 grudnia 2010 - oprocentowanie stałe

Instrumenty finansowe	< 1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	2 603	17 170	-	-	-	19 773
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	210	-	-	-	-	210

31 grudnia 2010 - oprocentowanie zmienne

Instrumenty finansowe	< 1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	14 815	-	-	-	905	15 720
Udzielone pożyczki	60	60	60	60	-	240
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 473 981	-	-	-	-	1 473 981
Zobowiązania finansowe						
Wyemitowane obligacje oraz inne dłużne papiery wartościowe	357	-	-	845 650	-	846 007
Kredyty w rachunku bieżącym	2 464	-	-	-	-	2 464
Kredyty i pożyczki preferencyjne	103 335	106 890	25 217	7 649	22	243 113
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	218 661	64 047	13 796	12 907	-	309 411

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

38.2. Ryzyko walutowe

Spółki z Grupy Kapitałowej narażone są na zmiany kursów walutowych EUR/PLN, USD/PLN i CZK/PLN w związku z ich działalnością operacyjną i finansową. Poniższe tabele prezentują ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe w podziale na poszczególne klasy instrumentów finansowych w latach 2010 oraz 2011.

Pozycja walutowa według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		USD		CZK	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe							
Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności finansowe	2 753 140	1 388	6 131	-	-	96 885	16 577
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	505 670	7 052	31 146	-	-	20 298	3 473
Razem		8 440	37 277	-	-	117 183	20 050
Zobowiązania finansowe							
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	141 973	1 900	8 394	18	60	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 471 434	5 136	22 684	1	5	21 303	3 645
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych	630 295	263	1 161	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	70 993	2 448	10 813	-	-	-	-
Razem		9 747	43 052	19	65	21 303	3 645
Pozycja walutowa netto		(1 307)	(5 775)	(19)	(65)	95 880	16 405

Pozycja walutowa według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		USD		CZK	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe							
Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności finansowe	2 279 310	2 023	8 012	-	-	57 271	9 049
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 473 981	2 782	11 018	-	-	13 759	2 174
Razem		4 805	19 030	-	-	71 030	11 223
Zobowiązania finansowe							
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	309 411	2 461	9 748	3 649	10 817	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	945 457	2 181	8 638	-	-	19 354	3 058
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych	388 467	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	91 262	2 970	11 762	-	-	-	-
Razem		7 612	30 148	3 649	10 817	19 354	3 058
Pozycja walutowa netto		(2 807)	(11 118)	(3 649)	(10 817)	51 676	8 165

Grupa TAURON w 2011 roku w ramach zarządzania ryzykiem finansowym zabezpieczała ekspozycję walutową powstałą w toku działalności handlowej spółek, zawierając kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji było zabezpieczenie spółek Grupy przed zmiennością przepływów pieniężnych wynikającą z wahań kursu walutowego. Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa TAURON posiadała jedną aktywną transakcję pochodną w wysokości 80 tysięcy złotych (zobowiązanie).

38.3. Ryzyko cen surowców i towarów

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. narażone są na działanie i niekorzystny wpływ czynników ryzyka związanego ze zmiennością przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych wyrażonych w walucie krajowej z tytułu zmian cen towarów. Ekspozycję Grupy na ryzyko cen towarów odzwierciedla wolumen zakupów podstawowych surowców i towarów, do których zalicza się węgiel kamienny, gaz oraz energię. Wolumen oraz koszty zakupów podstawowych surowców od dostawców spoza Grupy przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj paliwa	Jednostka miary	2011		2010	
		Wolumen	Koszty zakupu	Wolumen	Koszty zakupu
Węgiel	tona	8 919 257	2 175 352	7 839 301	1 777 636
Gaz	tys. m3	3 180 555	199 619	3 001 016	192 025
Energia elektryczna	MWh	44 940 029	8 920 476	17 774 911	3 422 567
Energia ciepła	GJ	5 807 432	166 867	7 081 741	188 693
Razem			11 462 314		5 580 921

Wzrost wolumenu i kosztu zakupu energii elektrycznej w roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku w porównaniu do roku porównawczego spowodowany jest głównie wprowadzoną od dnia 9 sierpnia 2010 roku nowelizacją ustawy Prawo Energetyczne, narzucającą obowiązek publicznej sprzedaży energii elektrycznej przez wytwórców, co zostało szerzej opisane w nocie 13.1. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

38.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może zmaterializować się w postaci następujących czynników: niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego nieprzewidzianego odstąpienia od warunków kontraktowych.

Poza klientami indywidualnymi spółki Grupy zawierają transakcje wyłącznie z wiarygodnymi podmiotami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom weryfikacji. W uzasadnionych przypadkach wymaga się przedstawienia przez kontrahenta stosownych zabezpieczeń w formie gwarancji bankowych, ubezpieczeniowych bądź korporacyjnych oraz zapisów umożliwiających wstrzymanie dostaw energii w przypadku nieterminowego regulowania zobowiązań. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalności należności jest nieznaczne.

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. narażone są na działanie czynników ryzyka kredytowego w obszarach:

- podstawowej działalności - źródłem ryzyka kredytowego są głównie transakcje zakupu i sprzedaży energii elektrycznej oraz energii ciepłej, transakcje zakupu i sprzedaży paliw kopalnych, itp.;
- działalności inwestycyjnej - ryzyko kredytowe generowane jest przez transakcje wynikające z realizacji projektów inwestycyjnych, których powodzenie jest uzależnione od pozycji finansowej dostawców Grupy;
- działalności biznesowej (zarządzanie ryzykiem rynkowym) - ryzyko kredytowe dotyczy możliwości wystąpienia sytuacji braku realizacji zobowiązań drugiej strony transakcji pochodnej w stosunku do spółek Grupy, jeżeli wartość godziwa transakcji pochodnej jest dodatnia z punktu widzenia Grupy;
- lokowania wolnych środków pieniężnych – ryzyko kredytowe powstaje na skutek lokowania wolnych środków pieniężnych przez spółki Grupy w papiery wartościowe obciążone ryzykiem kredytowym, tj. instrumenty finansowe inne niż emitowane przez Skarb Państwa.

Klasy instrumentów finansowych, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe, mające odmienną charakterystykę ryzyka kredytowego:

- lokaty i depozyty;
- obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe;
- należności z tytułu dostaw i usług;
- pożyczki udzielone;

- pozostałe należności finansowe;
- pozostałe aktywa finansowe;
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty;
- instrumenty pochodne.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego związane z działalnością podstawową poza wymienionymi w nocie 38.4.2

W odniesieniu do aktywów finansowych ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

38.4.1 Nabyte obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe

Nabyte dłużne papiery wartościowe zostały szerzej opisane w nocie 37.3.1.

38.4.2 Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług dotyczą głównie należności z tytułu sprzedanej energii i usług dodatkowych. Dzięki bieżącej kontroli należności handlowych nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym.

Grupa zarządza ryzykiem kredytowym wobec kontrahentów głównie poprzez stosowanie następujących mechanizmów oraz technik:

- ocenę standingu finansowego kontrahentów wraz z nadawaniem limitów kredytowych;
- wymaganie określonych zabezpieczeń kredytowych od klientów o słabym standingu finansowym;
- standaryzację zapisów umownych z zakresu ryzyka kredytowego i standaryzacja zabezpieczeń kredytowych;
- system bieżącego monitoringu płatności i system wczesnej windykacji;
- systematyczny pomiar ryzyka kredytowego wynikający z prowadzonej działalności handlowej;
- bieżące monitorowanie kondycji finansowej kontrahenta, współpraca z wywiadowcami gospodarczymi i firmami windykacyjnymi.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku największe salda należności handlowych Grupa posiadała od Kompani Węglowej S.A. w wysokości 71 406 tysięcy złotych, PSE Operator S.A. w wysokości 57 180 tysięcy złotych, ArcelorMittal Poland S.A. w wysokości 49 397 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku największe salda należności handlowych Grupa posiadała od PSE Operator S.A. w wysokości 105 353 tysiące złotych, ArcelorMittal Poland S.A. w wysokości 103 116 tysięcy złotych, KGHM Polska Miedź S.A. w wysokości 94 369 tysięcy złotych oraz spółki Kompania Węglowa S.A. w wysokości 65 255 tysięcy złotych.

38.4.3 Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi Grupa realizuje poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje depozytowe, działają w sektorze finansowym. Są to banki posiadające rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

Udział trzech banków, w których Grupa posiada największe salda środków pieniężnych, na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosił 65%.

38.4.4 Instrumenty pochodne

Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje pochodne, działają w sektorze finansowym. Są to polskie banki posiadające wysoki rating finansowy, a także dysponujące odpowiednią wysokością kapitału własnego oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

38.4.5 Odpisy aktualizujące i wiekowanie aktywów finansowych

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku odpisem aktualizującym objęte były należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, pozostałe aktywa finansowe.

Ustalając utratę wartości aktywów, Grupa wzięła pod uwagę czynniki, które zostały opisane w nocie 11 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Grupa nie posiada istotnych pozycji, które na dzień bilansowy byłyby nieściągalne, lecz nie objęte odpisem aktualizującym.

38.4.5.1 Odpisy aktualizujące i wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Odpis aktualizujący na początek okresu	(154 882)	(158 024)
Utworzenie odpisów	(73 802)	(73 691)
Wykorzystanie odpisów	31 098	24 487
Rozwiązanie odpisów	24 127	52 376
Anulowanie odpisów	59	40
Inne zmiany	(464)	(70)
Odpis aktualizujący na koniec okresu	(173 864)	(154 882)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 917 208	2 428 027
Wartość pozycji netto na koniec okresu	2 743 344	2 273 145

Wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane					Razem
		<30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	>360 dni	
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 411 143	239 598	75 789	33 887	42 288	114 503	2 917 208
Odpisy aktualizujące	(18 208)	(1 697)	(3 213)	(6 160)	(33 233)	(111 353)	(173 864)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	2 392 935	237 901	72 576	27 727	9 055	3 150	2 743 344

Wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane					Razem
		<30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	>360 dni	
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 011 581	171 716	69 364	33 741	39 171	102 454	2 428 027
Odpisy aktualizujące	(18 862)	(1 167)	(2 300)	(4 555)	(27 184)	(100 814)	(154 882)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 992 719	170 549	67 064	29 186	11 987	1 640	2 273 145

38.4.5.2 Odpisy aktualizujące pozostałe aktywa finansowe

Odpisy aktualizujące pozostałe aktywa finansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Długoterminowe pozostałe należności	Udziały i akcje jednostek niekonsolidowanych	Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	Lokaty i depozyty	Pozostałe aktywa finansowe	Razem
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2011	-	(3 263)	(3 700)	-	403	(6 560)
Utworzenie odpisów	-	(501)	-	-	-	(501)
Wykorzystanie odpisów	-	7	-	-	-	7
Rozwiązanie odpisów	-	513	733	-	(1 507)	(261)
Anulowanie odpisów	-	-	-	-	-	-
Inne zmiany	-	-	-	-	(834)	(834)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2011	-	(3 244)	(2 967)	-	(1 938)	(8 149)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	9 796	169 834	104 699	25 250	4 064	313 643
Wartość pozycji netto, w tym:	9 796	166 590	101 732	25 250	2 126	305 494
- długoterminowe	9 796	166 590	-	21 084	-	197 470
- krótkoterminowe	-	-	101 732	4 166	2 126	108 024

Odpisy aktualizujące pozostałe aktywa finansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku

	Długoterminowe pozostałe należności	Udziały i akcje jednostek niekonsolidowanych	Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	Lokaty i depozyty	Pozostałe aktywa finansowe	Razem
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2010	-	(2 707)	(3 295)	-	362	(5 640)
Utworzenie odpisów	-	(1 104)	(405)	-	(293)	(1 802)
Wykorzystanie odpisów	-	2	-	-	-	2
Rozwiązanie odpisów	-	304	-	-	-	304
Anulowanie odpisów	-	71	-	-	-	71
Inne zmiany	-	171	-	-	334	505
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2010	-	(3 263)	(3 700)	-	403	(6 560)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	6 405	153 388	5 200	35 493	11 719	212 205
Wartość pozycji netto, w tym:	6 405	150 125	1 500	35 493	12 122	205 645
- długoterminowe	6 405	148 515	1 500	18 074	2 958	177 452
- krótkoterminowe	-	1 610	-	17 419	9 164	28 193

38.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa utrzymuje równowagę pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu. Takie wykorzystanie źródeł finansowania pozwala na zarządzanie ryzykiem płynności i skutecznie minimalizuje jego negatywne skutki materializacji.

W celu zminimalizowania możliwości wystąpienia zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz ryzyka utraty płynności Grupa TAURON podobnie jak w poprzednim roku stosowała mechanizm cash pooling. Cash pooling, niezależnie od środków gromadzonych przez poszczególnych uczestników, jest powiązany z elastyczną linią kredytową w postaci kredytu w rachunku bieżącym, której wysokość została podniesiona ze 100 000 tysięcy złotych w 2011 roku do 300 000 tysięcy złotych na lata 2012-2014.

Tabele poniżej przedstawiają zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

Zobowiązania finansowe według stanu na 31 grudnia 2011 roku

	poniżej 3 miesiące	od 3 do 12 miesiące	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	38 984	422 312	301 943	275 952	4 552 548	14 256	5 605 995
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 468 200	400	2 434	400	-	-	1 471 434
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych	630 295	-	-	-	-	-	630 295
Instrumenty pochodne	80	-	-	-	-	-	80
Inne zobowiązania finansowe	200 822	46 570	5 416	1 359	745	448	255 360
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	5 249	9 510	14 353	23 783	18 098	-	70 993
Udzielone gwarancje i podobne	4 306	-	-	-	-	-	4 306
Razem	2 347 936	478 792	324 146	301 494	4 571 391	14 704	8 038 463

Zobowiązania finansowe według stanu na 31 grudnia 2010 roku

	poniżej 3 miesiące	od 3 do 12 miesiące	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	153 814	214 049	213 769	81 847	954 424	22	1 617 925
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	943 255	1 002	400	400	400	-	945 457
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych	388 108	359	-	-	-	-	388 467
Instrumenty pochodne	6 917	-	-	-	-	-	6 917
Inne zobowiązania finansowe	249 399	39 484	5 243	316	541	809	295 792
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	8 578	14 877	14 887	13 085	24 050	15 785	91 262
Udzielone gwarancje i podobne	5 773	-	-	-	-	-	5 773
Razem	1 755 844	269 771	234 299	95 648	979 415	16 616	3 351 593

38.6. Instrumenty pochodne

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa posiadała zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych w wysokości 80 tysięcy złotych. Rozpoznane zobowiązanie jest wynikiem wyceny na dzień 31 grudnia 2011 roku posiadanego przez TAURON Polska Energia S.A. walutowego kontraktu terminowego (forward). Jednostka dominująca zabezpiecza ryzyko zmiany kursów walutowych w związku z transakcjami zawieranymi w walucie obcej.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku Grupa posiadała instrumenty pochodne – zobowiązania w wysokości 6 917 tysięcy złotych. Były to kontrakty na zamianę stóp procentowych (IRS), które zostały zawarte przez Południowy Koncern Energetyczny S.A., obecnie TAURON Wytwarzanie S.A., w celu zabezpieczenia przed ryzykiem zmiany stóp procentowych dotyczących:

- emisji obligacji, w kwocie 4 443 tysiące złotych,
- kredytów inwestycyjnych, w kwocie 2 474 tysiące złotych.

W dniu 30 grudnia 2010 roku Południowy Koncern Energetyczny S.A., obecnie TAURON Wytwarzanie S.A., dokonała spłaty całości zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji zewnętrznych. W związku z tym dotychczasowa strata z wyceny instrumentów pochodnych ujmowana w pozostałych całkowitych dochodach została przeniesiona z kapitału z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających do wyniku finansowego. Po dniu bilansowym instrumenty te zostały rozliczone z efektem (616) tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2010 roku Spółka utrzymywała jeden kontrakt na zamianę stóp procentowych (IRS) o terminie zapadalności na styczeń 2011 roku, który został zawarty w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej związanego z kredytem inwestycyjnym. Został on rozliczony w dniu 10 stycznia 2011 roku z zyskiem 83 tysiące złotych. W stosunku do posiadanych na koniec 2010 roku instrumentów pochodnych nie miała zastosowania rachunkowość zabezpieczeń.

38.7. Ryzyko rynkowe – analiza wrażliwości

Grupa identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko cen energii elektrycznej,
- ryzyko zmian cen praw do emisji CO₂ i praw majątkowych pochodzenia energii,
- ryzyko zmian cen towarów (np. węgiel).

Obecnie Grupa Kapitałowa narażona jest głównie na działanie czynników ryzyka zmian kursów walutowych EUR/PLN, USD/PLN oraz CZK/PLN. Ponadto Grupa narażona jest na zmiany referencyjnych stóp procentowych dla walut PLN, EUR oraz USD.

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Grupa wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Grupy. Przedmiotem analizy zostały objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych zgodnie z MSSF.

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych są określone w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego i zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut z daty bilansowej lub w przypadku braku dostępnych kwotowań rynkowych na podstawie zmienności historycznych za okres jednego roku przed datą bilansową.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych wykorzystano średnie poziomy referencyjnych stóp procentowych w danym roku. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym dla walut, dla których Grupa posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych na datę bilansową.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka został odniesiony do wartości przychodów/kosztów odsetkowych dla instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz do wartości godziwej na datę bilansową instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu wycenianych do wartości godziwej.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Grupa jest narażona na dzień bilansowy, pokazując jaki wpływ na wynik finansowy brutto miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

38.7.1 Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN, USD/PLN oraz CZK/PLN. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2011 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2011		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2011 roku					
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		USD/PLN		CZK/PLN	
			kurs EUR/PLN +14,05%	kurs EUR/PLN -14,05%	kurs USD/PLN +23,35%	kurs USD/PLN -23,35%	kurs CZK/PLN +11,33%	kurs CZK/PLN -11,33%
	tys. PLN	tys. PLN	Wynik finansowy		Wynik finansowy		Wynik finansowy	
Należności z tytułu dostaw i usług i inne należności finansowe	2 753 140	22 708	862	(862)	-	-	1 878	(1 878)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	505 670	34 619	4 376	(4 376)	-	-	393	(393)
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	141 973	8 454	(1 179)	1 179	(14)	14	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 471 434	26 334	(3 188)	3 188	-	-	(413)	413
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	70 993	10 813	(1 520)	1 520	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych	630 295	1 161	(163)	163	-	-	-	-
Razem			(812)	812	(14)	14	1 858	(1 858)

Rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2010 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2010		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2010 roku					
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		USD/PLN		CZK/PLN	
			kurs EUR/PLN +12,3%	kurs EUR/PLN -12,3%	kurs USD/PLN +20,3%	kurs USD/PLN -20,3%	kurs CZK/PLN +9,6%	kurs CZK/PLN -9,6%
	tys. PLN	tys. PLN	Wynik finansowy		Wynik finansowy		Wynik finansowy	
Należności z tytułu dostaw i usług i inne należności finansowe	2 279 310	17 061	985	(985)	-	-	869	(869)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 473 981	13 192	1 355	(1 355)	-	-	209	(209)
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	309 411	20 565	(1 199)	1 199	(2 196)	2 196	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	945 457	11 696	(1 062)	1 062	-	-	(294)	294
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	91 262	11 762	(1 447)	1 447	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych	388 467	-	-	-	-	-	-	-
Razem			(1 368)	1 368	(2 196)	2 196	784	(784)

38.7.2 Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, EURIBOR oraz w 2010 roku LIBOR USD. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka:

Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2011		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2011 roku			
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR	
			WIBOR + 84 pb	WIBOR -84 pb	EURIBOR + 72 pb	EURIBOR -72 pb
	tys. PLN	tys. PLN	Wynik finansowy		Wynik finansowy	
Lokaty i depozyty	25 250	1 655	14	(14)	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	505 670	505 670	3 957	(3 957)	224	(224)
Kredyty i pożyczki preferencyjne	176 966	164 915	(1 385)	1 385	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	141 973	141 973	(1 122)	1 122	(60)	60
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	4 147 174	4 147 174	(34 836)	34 836	-	-
Razem			(33 372)	33 372	164	(164)

Rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2010		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2010 roku					
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR		LIBOR USD	
			WIBOR + 60 pb	WIBOR - 60 pb	EURIBOR + 33 pb	EURIBOR - 33 pb	LIBOR USD + 36 pb	LIBOR USD - 36 pb
	tys. PLN	tys. PLN	Wynik finansowy		Wynik finansowy		Wynik finansowy	
Lokaty i depozyty	35 493	15 720	94	(94)	-	-	-	-
Pożyczki udzielone	240	240	1	(1)	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 473 981	1 473 981	8 765	(8 765)	36	(36)	-	-
Kredyty i pożyczki preferencyjne	243 323	243 113	(1 459)	1 459	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	309 411	309 411	(1 733)	1 733	(32)	32	(39)	39
Kredyty w rachunku bieżącym	2 464	2 464	(15)	15	-	-	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	846 007	846 007	(5 076)	5 076	-	-	-	-
Razem			577	(577)	4	(4)	(39)	39

39. Zarządzanie kapitałem

Jednostka dominująca zgodnie z przyjętą strategią scentralizowała obszar zarządzania finansami w Grupie TAURON i tym samym zmaksymalizowała swoją zdolność do wywiązywania się z zaciąganych zobowiązań. Głównymi narzędziami umożliwiającymi skuteczne zarządzanie zasobami finansowymi są wdrożony w 2010 roku centralny model finansowania oraz wdrożona w drugiej połowie 2011 roku polityka zarządzania płynnością finansową wraz z funkcjonującym od 2010 roku cash poolingiem. Dodatkowo, system zarządzania finansami jest wspomagany przez wdrożoną w 2011 roku centralną politykę zarządzania ryzykiem finansowym oraz centralną politykę ubezpieczeniową Grupy, w których to TAURON Polska Energia S.A. pełni funkcję zarządzającego oraz decydującego o kierunkach podejmowanych działań, umożliwiając ustanawianie odpowiednich limitów ekspozycji na ryzyko.

Zgodnie z przyjętym centralnym modelem finansowania TAURON jest odpowiedzialny za pozyskanie finansowania dla spółek z Grupy. Przyjęty model umożliwia obniżenie kosztu kapitału, zwiększa możliwości otrzymania finansowania, redukuje ilość i formy zabezpieczeń ustanowionych na majątku Grupy TAURON oraz kowenantów wymaganych przez instytucje finansowe, a także wpływa na zmniejszenie kosztów administracyjnych. Centralny model finansowania umożliwia również pozyskanie źródeł finansowania niedostępnych dla pojedynczych spółek. Wdrożenie centralnego modelu finansowania efektywnie wpłynęło na zmianę podejścia do finansowania inwestycji w Grupie. Finansowanie jest pozyskiwane w oparciu o skonsolidowany bilans całej Grupy TAURON, a źródła finansowania nie są przypisane do konkretnych projektów inwestycyjnych, ale są zaciągane na pokrycie luki finansowej na poziomie Grupy.

Drugim istotnym elementem wpływającym na efektywność zarządzania finansami jest polityka zarządzania płynnością. Poprzez wdrożenie odpowiednich standardów prognozowania możliwe

staje się ustalenie precyzyjnej pozycji płynnościowej pozwalającej na optymalizację doboru momentu pozyskania finansowania oraz terminu zapadalności i rodzajów instrumentów lokacyjnych, a także odpowiedniego poziomu rezerwy płynnościowej. Powyższe wpływa zarówno na zmniejszenie kosztów, jak i zwiększenie bezpieczeństwa. Bieżące zarządzanie płynnością jest wspomagane przez wdrożony w 2010 roku mechanizm cash pooling. Jego zasadniczym celem jest zapewnienie bieżącej płynności finansowej w Grupie TAURON przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów zewnętrznego finansowania krótkoterminowego i maksymalizowaniu przychodów finansowych z tytułu posiadania nadwyżek pieniężnych.

W ramach bieżącej działalności finansowej spółki z Grupy TAURON efektywnie zarządzały cyklem obiegu pieniądza poprzez dopasowywanie terminów płatności zobowiązań i należności. Ponadto, w 2011 roku został wdrożony ujednolicony program gwarancji bankowych, z którego mogą korzystać wszystkie spółki z Grupy.

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i stosownie do zmian warunków ekonomicznych odpowiednio ją modyfikuje. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom, wyemitować nowe akcje lub odpowiednio skorygować poziom zadłużenia zewnętrznego.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Oprocentowane kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	4 466 113	1 401 205
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	2 428 162	1 727 895
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	505 670	1 473 981
Zadłużenie netto	6 388 605	1 655 119
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	15 677 721	14 704 825
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	-	-
Kapitał razem	15 677 721	14 704 825
Kapitał i zadłużenie netto	22 066 326	16 359 944
Wskaźnik dźwigni	29%	10%

Wzrost wskaźnika dźwigni na dzień 31 grudnia 2011 roku do 29% w porównaniu do 10% na dzień 31 grudnia 2010 roku wynika głównie ze wzrostu zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji w związku z emisją w grudniu 2011 roku obligacji o wartości nominalnej 3 300 000 tysięcy złotych.

40. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w okresach sprawozdawczych objętych niniejszym sprawozdaniem kształtowało się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Zarząd jednostki dominującej	5	5
Zarządy jednostek zależnych	53	49
Administracja	4 098	4 098
Dział sprzedaży	1 962	2 059
Pion produkcji	20 139	21 326
Pozostali	1 247	943
Razem	27 504	28 480

Zatrudnienie w nabytych spółkach Grupy GZE S.A. w okresie od dnia nabycia kontroli do dnia bilansowego wynosiło średnio 1 627 etatów. Ponadto w efekcie realizowanego w 2011 roku programu dobrowolnych odejść w Grupie rozwiązano umowy o pracę głównie z pracownikami TAURON Wytwarzanie S.A. oraz TAURON Dystrybucja S.A, co zostało opisane w nocie 27 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

41. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego

Podmiotem uprawnionym, badającym niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. jest Ernst & Young Audit Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1. Umowa pomiędzy TAURON Polska Energia S.A. a Ernst & Young Audit Sp. z o.o. została zawarta w dniu 19 listopada 2010 roku i dotyczy badania sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za lata 2010-2012. Wysokość wynagrodzenia biegłego rewidenta przedstawia poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
Obowiązkowe badanie, w tym:	1 088	719
- skonsolidowanego sprawozdania finansowego	36	37
- jednostkowego sprawozdania finansowego jednostki dominującej	34	64
- jednostkowych sprawozdań finansowych jednostek zależnych	1 018	618
Inne usługi poświadczające świadczone dla Grupy	163	86
Pozostałe usługi (w tym szkolenia) świadczone dla Grupy	382	266
Razem	1 633	1 071

W związku z przygotowaniem prospektu emisyjnego Spółka poniosła w 2010 roku wydatki związane z wynagrodzeniem biegłego rewidenta Ernst & Young Audit Sp. z o.o. w kwocie 1 469 tysięcy złotych.

42. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W dniu 19 stycznia 2012 roku Spółka złożyła wniosek o wypłatę transzy pożyczki z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w wysokości 210 000 tysięcy złotych w ramach umowy podpisanej w dniu 24 października 2011 roku (co zostało szerzej opisane w nocie 37.3.5 niniejszego sprawozdania finansowego). Celem pożyczki jest dofinansowanie budowy i uruchomienia nowego opalanego biomasą kotła w Elektrowni Jaworzno III. Pożyczka będzie spłacana w dziesięciu równych, rocznych ratach, z których ostatnia przypada na dzień 15 grudnia 2021 roku. Środki z wypłaconej transzy wpłynęły na rachunek Spółki w dniu 30 stycznia 2012 roku.

Ponadto, w dniu 30 stycznia 2012 roku Spółka wyemitowała 1 500 obligacji własnych w ramach transzy B o wartości emisyjnej oraz nominalnej obligacji równej 100 tysięcy złotych, tj. Spółka wyemitowała łącznie obligacje o wartości 150 000 tysięcy złotych. Termin wykupu obligacji to 30 stycznia 2015 roku, odsetki będą płacone w okresach półrocznych. Na dzień zatwierdzenia

niniejszego sprawozdania finansowego łączne nominalne zadłużenie Spółki z tytułu wyemitowanych obligacji (bez naliczonych odsetek) wynosi 4 298 200 tysięcy złotych, w tym 848 200 tysięcy złotych w ramach transzy A, 450 000 tysięcy złotych w ramach transzy B oraz 3 000 000 tysięcy złotych w ramach transzy C.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej obejmuje 119 stron.

Zarząd Spółki

Katowice, dnia 6 marca 2012 roku

Dariusz Lubera - Prezes Zarządu

Joanna Schmid - Wiceprezes Zarządu

Dariusz Stolarczyk - Wiceprezes Zarządu

Krzysztof Zamasz - Wiceprezes Zarządu

Krzysztof Zawadzki - Wiceprezes Zarządu